

SOCIAAL VEILIGHEIDSPLAN

OJBS De Lispeltuut
Kasteellaan 2A
5321 GL Hedel
073-5993807

Inhoud

1. Inleiding	blz. 5
1.1 Werken aan veiligheid in en om school	blz. 5
1.2 Algemene doelen	blz. 5
1.3 Procedure	blz. 5
2. School en omgangsregels	blz. 6
2.1 Algemene omgangsregels voor iedereen	blz. 6
2.2 Omgangsvormen	blz. 6
2.3 Privacy	blz. 7
3. Pedagogisch klimaat in de school	blz. 8
3.1 Visie	blz. 8
3.2 De school	blz. 8
3.3 Groeps	blz. 8
3.4 De leerling	blz. 9
3.5 Regels en afspraken	blz. 9
3.5.1 Algemene regels/ respect en rust	blz. 9
3.5.2 Pleinregels/ samen spelen	blz. 10
3.5.3 Overblijfregels	blz. 10
3.5.4 Conflicten/pesten	blz. 10
3.5.5 Belonen	blz. 11
3.5.6 Groepsregels	blz. 11
3.5.7 Regels op de gang	blz. 11
3.6 Conflictsituaties oplossen	blz. 11
3.7 Sociale angst en sociaal isolement	blz. 12
3.8 Plan van aanpak	blz. 12
3.9 Middelen en werkwijze	blz. 12
3.9.1 Methode	blz. 12
3.9.2 Specifieke leermiddelen/lespakketten	blz. 12
4. Specifieke afspraken met betrekking tot schoolse situaties	blz. 13
4.1 Ongewenst seksueel gedrag	blz. 13
4.1.1 Algemeen uitgangspunt	blz. 13
4.1.2 Leerlingen thuis uitnodigen	blz. 13
4.1.3 Nablijven	blz. 13
4.1.4 Cadeaus	blz. 14
4.1.5 Afgesloten ruimtes	blz. 14
4.1.6 Lichaamscontact	blz. 14
4.1.7 Leerlingen aanhalen, troosten, belonen	blz. 14
4.1.8 Leerlingen zoenen	blz. 14
4.1.9 Leerlingen straffen	blz. 14
4.1.10 Vechten	blz. 14
4.1.11 Controleverlies	blz. 14
4.1.12 Aan- en uitkleden/ gebruik van kleedruimte	blz. 15
4.1.13 Het schoolkamp	blz. 15
4.1.14 Schoolreisje/ excursie of andere buiten-evenementen	blz. 15
4.2 Discriminatie	blz. 15
4.3 Pesten	blz. 16
4.4 Agressie en geweld	blz. 17
4.4.1 Hinderlijk gedrag	blz. 17
4.4.2 Onacceptabel gedrag	blz. 17
4.4.3 Telefonische agressie	blz. 17
4.4.4 Schriftelijke agressie	blz. 17
4.4.5 Verbaal geweld	blz. 17
4.4.6 Ernstige bedreigingen/ intimidatie	blz. 17
4.4.7 Extreem pestgedrag	blz. 17
4.4.8 Seksuele intimidatie	blz. 17

4.4.9 Preventief beleid	blz. 18
4.5 Kindermishandeling/ aandachtfunctionaris	blz. 18
4.6 Contacten op de werkvloer	blz. 19
4.7 Uiterlijke verzorging	blz. 19
4.8 Meld-/klachtroute en registratie met betrekking tot bovenbeschreven omgangsvormen	blz. 20
4.9 Nazorg	blz. 20
5. School en omgaan met ingrijpende gebeurtenissen	blz. 21
5.1 Conflicthantering	blz. 21
5.2 Opvang bij ernstige incidenten	blz. 21
5.3 Omgaan met een ernstig (verkeers)ongeval	blz. 21
5.4 Onderwijs aan zieke leerlingen	blz. 22
5.5 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden leerling	blz. 22
5.6 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden ouder	blz. 22
5.7 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden stamgroepleider	blz. 22
6. School en het digitale contactmedium	blz. 23
6.1 Computerschool	blz. 23
6.2 Internet	blz. 23
6.3 Veiligheid in beeld en geluid	blz. 23
6.4 De schoolwebsite	blz. 23
6.5 Mobiel telefoongebruik	blz. 23
6.6 Professioneel personeel	blz. 24
7. School en gezondheid	blz. 25
7.1 Bedrijfs hulpverlening	blz. 25
7.2 Brandveiligheid/ inbraakalarm	blz. 25
7.3 Ontruimingsplan	blz. 25
7.4 Jeugdgezondheidszorg	blz. 25
7.5 Besmettelijke ziekte	blz. 25
7.6 Logopedie	blz. 26
7.7 Arbowetgeving	blz. 26
7.8 Ongevallenregistratie	blz. 26
7.9 Ziekteverzuim	blz. 26
7.10 Leerplicht	blz. 27
7.11 Verlofaanvraag/ verzuimregistratie	blz. 27
7.12 Consulent zieke leerlingen	blz. 27
7.13 Gevaarlijke vloeistoffen	blz. 28
7.14 Eten en drinken bij pauzemomenten/ traktatiebeleid	blz. 28
7.15 Roken, alcohol en drugs	blz. 29
7.16 Hygiëne, schoonmaak van lokalen en schoolgebouw	blz. 29
8. School en omgeving	blz. 30
8.1 Brengen/ophalen van leerlingen	blz. 30
8.2 Begeleiding bij excursies/ schoolreis	blz. 30
8.3 Surveillancebeleid/ buiten spelen	blz. 30
8.4 Organisatie van schoolactiviteiten	blz. 31
8.5 Graffiti	blz. 31
8.6 Dieren op de speelplaats en in het gebouw	blz. 31
8.7 Speeltoestellen	blz. 31
8.8 Veiligheid bij bewegingsonderwijs	blz. 31
8.9 Samenwerking wijkagent	blz. 31
9. School en handelen m.b.t. het sociaal veiligheidsbeleid	blz. 232
9.1 Naleving van gemaakte afspraken	blz. 32
9.2 Registratie en melding	blz. 32
9.3 Onderzoek naar de veiligheidsbeleving	blz. 32
9.4 Kwaliteitshandhaving	blz. 32
9.5 Medezeggenschapsraad	blz. 32
9.6 Schadeclaims en verzekering	blz. 32

10. Slotbepaling

blz. 33

11. Bijlagen

blz. 34 e.v.

- Bijlage 1: Stroomm beleidsplan Agressie, geweld en seksuele intimidatie voor het personeel
- Bijlage 2: Klachtenprocedure
- Bijlage 3: Regels en afspraken op De Lispeltuut
- Bijlage 4: Beleid rondom Preventie Machts Misbruik (PMM), seksuele intimidatie en pesten De Lispeltuut
- Bijlage 5: Anti- pestprotocol
- Bijlage 6: Ongewenst gedrag en protocol schorsing en verwijdering
- Bijlage 7: Rouwprotocol
- Bijlage 8: Protocol Computergebruik
- Bijlage 9: Beleid Roken en alcohol
- Bijlage 10: Beleid Relaties en seksualiteit
- Bijlage 11: Protocol Medisch handelen
- Bijlage 12: Externe remedial teaching onder schooltijd
- Bijlage 13: Actief Burgerschap
- Bijlage 14: Voedings- en traktatiebeleid

1. Inleiding

1.1 Werken aan veiligheid in en om school

Bij het opstellen van het sociaal veiligheidsplan is gekeken naar alle aspecten die naar onze beleving onder sociale veiligheid gerangschikt kunnen worden. Wij vinden het belangrijk zorg te dragen voor een veilig leef- en leerklimaat. Veiligheid is een basisvoorwaarde om te leren. Pas dan zijn kinderen in staat zich sociaal en emotioneel goed te ontwikkelen. Wij denken bij veiligheid in de school niet alleen aan onze leerlingen, maar zijn van mening dat alle bij de schoolorganisatie betrokkenen, zich veilig moeten voelen. Dit geldt dus ook voor het team, onderwijsondersteunend personeel en de ouders. We beschrijven in dit beleidsstuk de werkwijze(n) en maatregelen, die wij op schoolniveau inzetten om onze gestelde doelen te bereiken.

Veel afspraken zijn vastgelegd in zogenaamde protocollen en kwaliteitskaarten, die op school aanwezig zijn. Waar dit van toepassing is, wordt hiernaar verwezen. Ook op bestuursniveau liggen veel afspraken vast omtrent sociale- en fysieke veiligheid, geldend voor alle onder haar bestuur ressorterende scholen. In de bijlagen wordt verwezen naar deze beleidsstukken.

1.2 Algemene doelen

- Het bevorderen en bewaken van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsaspecten voor alle bij onze school betrokkenen.
- Het creëren van een sociaalpedagogisch klimaat, waar alle betrokkenen zich prettig en gewaardeerd voelen.
- Het bijdragen aan preventie van vormen van incidenten, conflicten en machtsmisbruik.

Om dit te kunnen realiseren vinden wij de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Wij accepteren en respecteren elkaar.
- Wij onderschrijven het uitgangspunt dat mannen en vrouwen, jongens en meisjes gelijkwaardig zijn aan elkaar.
- Iedereen gaat respectvol met persoonlijke verschillen of verschillen voortkomend uit culturele achtergronden.
- Wij bieden een stimulans aan zelfredzaamheid en weerbaarheid.
- Gemaakte afspraken worden door iedereen nageleefd.

1.3 Procedure

De procedure behorend bij de vaststelling van dit beleidsstuk:

- Het concept beleidsplan wordt aangeboden en vastgesteld in het team.
- Het beleidsstuk wordt besproken met de MR.
- Daarnaast wordt vastgesteld dat :
 - Jaarlijks wordt dit beleidsstuk in het team aan de orde gesteld. Eventuele wijzigingen worden doorgevoerd en het plan wordt opnieuw vastgesteld en met het team besproken.
 - Het (gewijzigde) plan wordt daarna wederom aangeboden aan MR.

2. School en omgangsregels

2.1 Algemene omgangsregels voor iedereen

Het betreft omgang met elkaar in elke school gerelateerde situatie en betreft contactmomenten op diverse niveaus.

- Onderwijsgevend personeel/ leerling
- Leerling/ leerling
- Onderwijsgevend personeel/ ouder
- Onderwijsondersteunend personeel/ leerling
- Onderwijsondersteunend personeel/ ouder
- Hulpouders/ leerling
- Stagiaires/ leerlingen
- Personeel onderling
- Ouders onderling

2.2 Omgangsvormen

Wij hanteren hierbij de volgende omgangsvormen:

Ontvangen van leerlingen

De leerlingen mogen om 8.25 uur bij het opengaan van de deuren naar binnenkomen. Zij gaan naar hun eigen lokaal. Om 8.30 uur moeten alle kinderen binnen zijn. De stamgroepleider heet alle leerlingen welkom bij de start van de morgen om 8.30 uur in de groep.

Ouders mogen in groep 1-2 mee naar binnen en hun kinderen naar de groep brengen. Om 8.30 uur hebben zij afscheid genomen en gaan zij naar buiten.

Naar huis gaan

Om 14.30 uur of 12.30 uur (woensdag) is de school uit. De sluiten de schooldag samen met de kinderen af in de groep. De ouders wachten buiten op hun kinderen. De van de groepen 1/2 en 3/4 gaan samen met de kinderen naar buiten. Zij controleren of alle kinderen opgehaald worden.

De kinderen van de groepen 5/6 en 7/8 gaan zelf naar buiten.

Kinderen uit groep 1/2 en 3/4 die naar de BSO gaan, worden opgehaald door de medewerker van de BSO.

Onze schoolafspraken

Het pedagogische klimaat:

* We zijn er alert op dat er géén bijnamen gebruikt worden die negatief uitgelegd kunnen worden.

- * Seksueel getinte grappen en seksistische opmerkingen zijn nooit aanvaardbaar.
- * Discriminerende grappen en opmerkingen worden niet getolereerd.
- * moeten reageren op aanstootgevend taalgebruik.
- * Obscene en negatieve gebaren worden niet gehanteerd.
- * Aanstootgevende posters, affiches e.d. hangen we niet op.
- * Aanstootgevende kleding is minder gewenst.
- * Wanneer er kinderen naar het toilet gaan, blijven de alert. Per groep gaat er maar een leerling naar het toilet, de stamgroepleider ziet erop toe dat de leerling niet te lang wegblijft.

2.3 Privacy

We zijn ons ervan bewust dat wij de plicht hebben de privacy van leerlingen en hun ouders te beschermen. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties, testgegevens e.d. worden door ons als privacygegevens beschouwd en worden als zodanig zeer zorgvuldig behandeld (zie ook **Internetprotocol en mediawijsheid**)

Afspraken:

- De leerlingenadministratie wordt zorgvuldig gevoerd en beheerd.
- Bij inschrijving geven ouders toestemming voor het gebruik van foto's binnen Social Schools en op de website. De toestemming kunnen ouders schriftelijk op elk gewenst moment aanpassen.
- Leerlingendossiers worden digitaal en/of in een gesloten dossierkast bewaard en zijn alleen voor betrokkenen toegankelijk.
- Mappen/dossiers met gespreksverslagen, groepsplannen enz., die in een lokaal aanwezig zijn, worden bij het verlaten van het lokaal opgeruimd.
- Gegevens van vertrouwelijke aard, die door leerlingen, ouders of anderen aan de directie of vertrouwenspersoon bekend worden gemaakt, worden discreet behandeld. Zij kennen hierbij een eigen verantwoordelijkheid en zullen conform deze verantwoordelijkheid en binnen hun bevoegdheid handelen.
- Het verstrekken van leerling-gegevens ten behoeve van onderzoek of observatie door derden, wordt niet zonder medeweten van ouders gedaan. Ouders ondertekenen de hiervoor ingevulde formulieren. Mochten andere instanties informatie nodig hebben zal de school dit pas verstrekken nadat ouders hiervoor middels een toestemmingsformulier toestemming voor hebben verleend.
- Soms kan het gebeuren, dat instanties gegevens opvragen bij school, zonder medeweten van de ouders. Als dit door wettelijke regelgeving verplicht is, zal de school hieraan moeten voldoen. Dit zal echter met de grootst mogelijke terughoudendheid gebeuren.
- Wanneer er sprake is van gescheiden ouders, zal de school desgewenst informatie aan beide ouders verstrekken. In eerste instantie zijn betrokkenen zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van informatie aan elkaar. Indien noodzakelijk zal met betrokkenen worden besproken op welke wijze de informatieverstrekking zal plaatsvinden.

3. Pedagogisch klimaat in de school

De sfeer en omgeving waarin leerlingen zich ontwikkelen op school wordt ook wel het pedagogisch klimaat genoemd. De sfeer binnen een school is vrijwel niet in woorden te vangen.

Door te beschrijven wat onze visie is en deze uit te werken in kenmerken, gedragingen, regels en afspraken proberen we toch een goed beeld te geven van het pedagogisch klimaat.

3.1 Visie

Naast de cognitieve ontwikkeling is de sociaal emotionele ontwikkeling erg belangrijk. We willen dat leerlingen leren vertrouwen te hebben in zichzelf, in elkaar en in volwassenen. Leerlingen moeten leren samenwerken en ook leren omgaan met emoties van zowel zichzelf als van anderen. Het ontwikkelen van deze vaardigheden kan alleen in een veilige en geborgen omgeving op basis van wederzijds respect.

De Lispeltuut wil een school zijn waar de leerlingen:

- Zich veilig en geborgen voelen.
- Gerespecteerd worden om wie zij zijn en anderen met respect behandelen.
- Een goede band hebben met de stamgroepleiders (of ander personeel).
- Op hun eigen mogelijkheden vertrouwen en dus ook fouten durven te maken.
- Leren zelfstandig te werken en te leren.
- Leren samenwerken en samen leren.
- Leren omgaan met hun eigen gevoelens en die van anderen.
- Zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen handelen.
- Zich als een goed burger kunnen ontwikkelen.
- Vrijheid geboden worden, binnen duidelijk grenzen.

3.2 De school

Vanzelfsprekend moet de school voldoen aan alle eisen voor fysieke veiligheid en moet de school ook voor leerlingen een uitdagende leeromgeving zijn. De groepsstamgroepleider zorgt voor een uitnodigend en gezellig lokaal. De materialen zijn eenvoudig toegankelijk. Er is variatie in de opstelling van de groep en er is een gestructureerde rijke leeromgeving. De stamgroepleiders zien erop toe dat met regelmaat werkjes, posters en didactische materiaal gewisseld worden. Leerlingen worden betrokken bij de inrichting en aankleding van het lokaal. Om de rust in de school tijdens de lessuren te garanderen zijn er gedragsregels opgesteld. Ook gelden gedragsregels op het schoolplein, voor en na schooltijd en in de pauzes.

3.3 Stamgroepleiders

De stamgroepleiders van onze school realiseren zich dat hun handelen (bewust of onbewust) invloed heeft op de ontwikkeling en het welbevinden van leerlingen. Een voorwaarde voor een positief pedagogisch klimaat is dat het handelen van de stamgroepleider consequent is en gericht op de uitgangspunten zoals die in de visie/missie beschreven staan. Door leerlingen goed te observeren en regelmatig met leerlingen te praten, verifieert hij/zij of zijn/haar handelen ook goed overkomt. Kenmerkend voor de stamgroepleider in zijn handelen en omgang met leerlingen is empathie, betrokkenheid, echtheid, integriteit, respect en vertrouwen.

3.4 De leerling

We zijn ons bewust dat het bijbrengen van sociale vaardigheden primair de taak van ouders is en school het tweede opvoedingsmilieu vormt. We verwachten dan ook dat motivatie om te leren en respect hebben voor anderen in de basis door ouders bijgebracht wordt. De taak van school is vanuit een positief pedagogisch klimaat de sociale competentie en vaardigheden van leerlingen te versterken. De leerlingen dienen ook open te staan voor het handelen van groeps. Indien een leerling op school onaangepast gedrag vertoont, dan is het een taak van de groepsstamgroepleider het onaangepaste gedrag te corrigeren. Indien hetzelfde gedrag vaker voorkomt of toeneemt, zullen de ouders aangesproken worden ook thuis aandacht te schenken aan het onaangepast gedrag, zodat in overeenstemming het gewenste sociale gedrag bijgebracht kan worden.

Indien een leerling zich niet aan afspraken of regels houdt of onaangepast gedrag vertoont dan kan de stamgroepleider de een van de volgende sancties nemen:

- Waarschuwen.
- In de pauzes binnen blijven.
- Strafwerk geven.
- Strafwerk meegeven naar huis (na ouders ingelicht te hebben).
- Na laten blijven (na ouders ingelicht te hebben).
- Overleg met ouders over een gezamenlijke aanpak/straf.
- Aanmelden voor de leerlingbespreking in verband met gedragsproblemen.

Uitgangspunt blijft om strafwerk en nablijven zoveel mogelijk te vermijden.

Indien het gedrag niet verbetert, onaangepast blijft of ontoelaatbaar is, dan treedt het protocol 'grensoverschrijdend gedrag' (bijlage 1) in werking. In het uiterste geval leidt dit tot een procedure om de leerling te schorsen of van school te verwijderen.

3.5 Regels en afspraken

3.5.1 Algemene regels/ respect en rust

In de school hebben we een aantal basisafspraken welke al eerder in dit document benoemd zijn.

- Wij denken na over hoe we zelf behandeld willen worden en gaan zo ook met anderen om.
- We respecteren iedereen zoals hij/zij is en zoals hij/zij eruit ziet.
- We zijn zuinig op spullen van jou en van mij.
- We noemen elkaar bij onze voornaam, scheldwoorden doen pijn.
- We praten met de ander om iets op te lossen, als dit niet lukt vragen we de stamgroepleider om hulp.
- Als je iets ziet wat je vervelend vindt bij jezelf of een ander, is het vertellen tegen de stamgroepleider geen klikken omdat je het positief wilt veranderen.
- Wacht niet met het uitspreken van je gevoelens, hoe eerder dit bij de stamgroepleider bekend is, hoe sneller het kan worden opgelost. Als je het fijn vindt, mag je het natuurlijk ook altijd eerst met je ouders bespreken.
- Blijft het pesten doorgaan, vertel het aan je stamgroepleider.
- *Kinderen die pesten, zitten zelf in de nesten!*
- Bedenk of dat wat je doet valt onder, leuk plagen, vervelend plagen of pesten.
- Stop hou op! Betekent ook STOP! We vertellen de ander waar hij/zij mee moet stoppen.

- Zorg dat je gedrag verandert als het nodig is.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere belangrijke afspraken.

- We gebruiken op school geen schuttingtaal, we schelden en we vloeken niet.
- De leerlingen spreken de stamgroepleiders aan met de voornaam van de stamgroepleider.
- Leerlingen mogen de stamgroepleiders tutoyeren.
- We nemen de normale beleefdheidsregels in acht.
- Wees op tijd op school.
- We zijn stil en rustig wanneer we op de gang werken of lopen.
- We zorgen samen voor een opgeruimde school.
- We zijn een gezonde school en snoepen niet onder schooltijd, ook bij traktaties wordt hier rekening mee gehouden.

3.5.2 Pleinregels/ Samen spelen

Op het schoolplein gelden in principe dezelfde algemene regels en afspraken zoals hierboven beschreven. Om het buitenspelen goed te laten verlopen zijn er nog onderstaande aanvullende regels.

- We spelen gezellig samen en doen anderen in ons spel geen pijn;
- Spelletjes met bijv. knikkers, zijn nooit voor nep, neem je winst maar ook je verlies.
- We voetballen om de beurt op de het veldje. Op het rooster kun je zien welke groep er aan de beurt is.
- Speel creatief, maar niet agressief.
- Onze fietsen stallen we netjes in de daarvoor bedoelde rekken in de fietsenberging.
- Iedereen mag meespelen, we sluiten niemand buiten.
- Gooi afval in de afvalbak. Iedere groep draagt er om beurten zorg voor dat het schoolplein netjes blijft.
- We gooien niet met zand, takken of anderen materialen.

3.5.3 Regels tijdens de lunch

We werken met een continuurooster dus alle kinderen blijven op school lunchen

- Er wordt netjes aan tafel gegeten.
- Tijdens het eten mag er best gepraat worden, schreeuwen is niet toegestaan.
- We spreken elkaar normaal en met respect aan.
- Na het eten wordt de tafel opgeruimd en netjes achtergelaten.

3.5.4 Conflicten/ pesten

- Pestgedrag wordt niet getolereerd.
- Conflicten worden altijd uitgesproken.
- Lukt het niet onderling, dan zal een stamgroepleider bemiddelen.
- Conflicten dienen zo snel mogelijk opgelost te zijn, zeker voordat de leerling weer naar huis gaat.
- Iedere dag is een nieuwe dag met een nieuwe kans
- Als pesten niet stopt worden ouders betrokken en worden er samen afspraken gemaakt. Hierbij volgen we het sociale-veiligheid protocol (bijlage 3)

3.5.5 Belonen

Leerlingen worden beloond op de volgende wijze:

- Complimenten op schrift, in woord en gebaar.

- Beloningsstickers, -kaartjes, of -stempels.
- Kortdurende leuke activiteiten, afwijkend van het lesrooster.

3.5.6 Groepsregels

- De stamgroepleider stelt samen met de groep regels/afspraken op, waar ze zich aan houden.
- Deze regels/afspraken kunnen niet afwijken van de bovenstaande schoolafspraken, maar zijn een aanvulling of uitwerking daarvan.
- De uitgangspunten zijn:
 - Ik help de ander.
 - Ik luister naar de ander.
 - Ik ben eerlijk.
 - Ik ben beleefd naar een ander, ik praat aardig tegen de ander.
 - Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf.

3.5.7 Regels in de school

- We zorgen samen voor een opgeruimde school (jassen en tassen hangen aan de kapstokken).
- Op de gang en in de aula lopen we rustig.
- Daar gebruiken we een stemvolume 0 of 1.
- Leerlingen komen niet aan het kopieerapparaat, snijmachine en opbergruimte (magazijn).
- Wanneer er in de aula gewerkt wordt, zorgen we ervoor dat we de ruimte opgeruimd en schoon achterlaten.
- Leerlingen werken altijd in het zicht van de stamgroepleider. Wanneer leerlingen in een ander lokaal werkt wordt deze ruimte opgeruimd achter gelaten.
- Leerlingen gebruiken de afgesproken school in- en uitgang.
- Leerlingen halen geen koffie of thee voor de stamgroepleider i.v.m. veiligheid

3.6 Conflictsituaties oplossen (bijlage sociale-veiligheid protocol)

In een school kunnen wij te maken krijgen met kleine en grote conflicten. In een ruimte moet samengeleefd en gewerkt worden, met veel andere leerlingen of andere volwassenen. Ruzies kunnen van grote invloed zijn op de sfeer in de groep, of op school. Uitgangspunt daarbij is dat ruzies niet uit de weg moeten worden gegaan. Leerlingen komen ook in andere situaties ongetwijfeld wel eens in aanraking met conflicten. In plaats van deze conflicten af te doen als lastig, gaan wij uit van visie dat deze situaties juist aangegrepen moeten worden als 'oefenmomenten'. Dit geldt voor conflicten tussen leerlingen onderling als voor conflicten tussen leerlingen en volwassenen.

3.7 Sociale angst en sociaal isolement

Een gesloten of sociaal angstig kind is niet goed in staat om de eigen behoeften, wensen of belangen kenbaar te maken. Het gevolg is dat het kind weinig sociale contacten heeft en kan vervreemden van de omgeving, met een sociaal isolement als gevolg. Geslotenheid kan

ook voorkomen als gevolg van gevoelens van onzekerheid of onveiligheid vanwege nieuwe situaties. Deze vorm van 'gesloten' gedrag heeft echter een tijdelijk karakter. Leerlingen die gesloten of sociaal angstig zijn, vermijden situaties waarin omgegaan moet worden met andere leerlingen. De school ziet het als een belangrijke taak, oog te hebben voor leerlingen die gedrag vertonen, waar mogelijk sprake is van sociaal angstig gedrag. Door goed te observeren in allerlei situaties (in lessen, pauzemomenten, bij momenten van vrij werken en tijdens spel- en bewegingslessen) is het voor de professionele groepsstamgroepleider mogelijk zicht te krijgen op deze problematiek.

3.8 Plan van aanpak

Als bij een leerling sprake is van zorg omtrent het gedrag, dat mogelijk voortvloeit uit een van bovengenoemde aspecten, wordt de leerling besproken. Dit gebeurt op collegiaal niveau (teamvergadering, leerlingbespreking). Duidelijk is dat er actie wordt ondernomen.

Belangrijke stappen hierbij zijn:

- In gesprek gaan met de ouders/verzorgers van de leerling.
- Zorgvuldige observatie op basis van een voorlopige hypothese.
- Analyse van het pedagogisch klimaat in de groep.
- Analyse van de onderwijsleersituatie.

Op basis van alle bevindingen kan dan samen bepaald worden, of er een mogelijke oorzaak is, die een verklaring zou kunnen zijn voor de gedragsmoeilijkheden van het kind. De school hecht er grote waarde aan om, in dergelijke situaties, op basis van een goede verstandhouding met de ouders, hierover met elkaar te communiceren. De inbreng van ouders, op basis van hun eigen ervaringen, nemen wij serieus. Eveneens kan de leerling door de IB'er en de groeps besproken worden met het Samenwerkingsverband. Hier zal de lijn voor eventuele hulp van buitenaf worden ingezet.

3.9 Middelen en werkwijze

3.9.1 Methode/Observatie-instrument

Vanaf schooljaar 2023-2024 gebruiken we IEP. Dit leerlingvolgsysteem volgt ook de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. Aan de hand van observaties en vragenlijsten wordt de ontwikkeling gevolgd en worden handvatten gegeven aan de stamgroepleiders. Daarnaast werken we met de methodiek van FIDES voor SEO. De Fides-methodiek wil via praktische en zichtbare manieren, inzicht geven in jezelf en je omgeving. Het gaat erom dat je via sociale vaardigheden leert jezelf (bij) te sturen. Om dit zichtbaar te maken is de methodiek o.a. gebaseerd op het gebruik maken van alledaagse "symbolen".

Wat kunnen ouders doen aan sociale competentie?

Tip:

- Geef zelf het goede voorbeeld. Uw kind doet na wat u doet!
- Praat regelmatig met uw kind, vraag wat hij meemaakt, wat hij denkt en wat hij voelt. Vertel ook iets over uw dag.
- Luister langer dan u gewend bent. Uw kind moet soms eerst even loskomen voordat hij op de praatstoel zit.
- Let vooral op wat uw kind goed doet en geef daar een complimentje voor.

- Steek wat extra energie in de dingen die uw kind moeilijk vindt. Speel bijvoorbeeld vaker een spelletje als 'mens-erger-je-niet', indien uw kind niet tegen zijn verlies kan.
- Door uw kind kleine taakjes te geven en verantwoordelijkheid te geven (bijvoorbeeld de tafel dekken, eigen spullen opruimen, zelf aan- en uitkleden e.d.) wordt de zelfredzaamheid vergroot.

Kortom: samen kunnen we iets doen aan de sociale competentie van uw kind. Want sociale competentie moet je leren. Zowel op school als thuis.

4. Specifieke afspraken met betrekking tot schoolse situaties¹

De afspraken/gedragscodes zijn gericht op de volgende deelaspecten:

Het voorkomen en omgaan met:

- Ongewenst seksueel gedrag
- Discriminatie
- Pesten
- Agressie en geweld
- Kindermishandeling
- Contacten op de werkvloer
- Uiterlijke verzorging
- Meld/klachtroute
- Nazorg

4.1 Ongewenst seksueel gedrag

4.1.1 Algemeen uitgangspunt

Het team, alle medewerkers, de leerlingen en de ouders dienen zich er bewust van te zijn, dat het gebruik van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen of seksistische gedragingen, door anderen als aanstootgevend kunnen worden ervaren en dus als zodanig moeten worden vermeden. Belangrijk is dat iedereen in dergelijk situaties ook zijn/haar eigen grens kenbaar maakt.

4.1.2 Leerlingen thuis uitnodigen

Leerlingen worden niet bij een groepsstamgroepleider thuis uitgenodigd. Wanneer een leerling of een groep leerlingen een groepsstamgroepleider bezoekt, gebeurt dit alleen met instemming van de ouders en met medeweten van de directeur.

4.1.3 Nablijven

Wanneer leerlingen om een specifieke reden, langer dan een kwartier na schooltijd op school blijven worden ouders hiervan op de hoogte gebracht. Een teamlid blijft nooit alleen op school met een leerling.

4.1.4 Cadeaus

Directie, groeps en onderwijsondersteunend personeel geven geen dure persoonlijke cadeaus aan leerlingen. Ook accepteren zij geen dure, persoonlijke cadeaus van leerlingen.

4.1.5 Afgesloten ruimtes

Groeps proberen zoveel mogelijk te voorkomen dat zij met een leerling in een afgesloten ruimte verblijven, zoals een afgesloten magazijn. Als dit niet te voorkomen is, zorgt men ervoor

dat de deur open staat of dat men door een glazen deur/raam naar binnen kan kijken, zodat gehoord c.q. gezien kan worden wat er gebeurt.

4.1.6 Lichaamscontact

Bij jongere leerlingen komen regelmatig situaties voor waarbij sprake is van enig contact tussen de groepsstamgroepleider en kind. Bij situaties waar verschonen van een leerling noodzakelijk is, wordt erop gelet dat dit gebeurt op een plek waar enige privacy gewaarborgd is en compromitterende situaties zoveel mogelijk worden voorkomen. Ook bij motorische oefeningen kan lichaamscontact nodig zijn. Ook in leersituaties waarbij iets wordt uitgelegd of voorgedaan kan het voorkomen dat over het kind wordt heen gebogen. Hierbij geldt altijd dat leerlingen niet onnodig en ongewenst worden aangeraakt.

4.1.7 Leerlingen aanhalen, troosten en belonen

Leerlingen worden niet uitvoerig geknuffeld. In de onderbouw kan het voorkomen dat een kind even op schoot wordt genomen. Dit gebeurt alleen wanneer een kind dit zelf aangeeft. Eventueel vraagt de groepsstamgroepleider dit aan de leerling. In de bovenbouw gebeurt dit doorgaans niet meer. Een aai over de bol, een schouderklopje, een hand op de schouder bijvoorbeeld kunnen goede pedagogische middelen zijn. We letten hierbij altijd op of een leerling hiervan gediend is.

4.1.8 Leerlingen zoenen

zoenen geen leerlingen. Ook vragen ze niet om gezoend te worden. Wanneer een jong kind, een groepsstamgroepleider spontaan een zoen op de wang wil geven, wat bij kleuters nog wel eens voorkomt, wordt dit geaccepteerd. Hierbij is dan wel duidelijk sprake van een onverwacht, niet gepland moment en het initiatief komt van het kind.

4.1.9 Leerlingen straffen

Er wordt op geen enkele wijze lichamelijk gestraft.

4.1.10 Vechten

Als in een uitzonderlijk geval leerlingen met elkaar in gevecht raken, moeten zij uit elkaar worden gehaald. Als dit niet met woorden en door houding en gebaar lukt, dan worden zij met minimale aanrakingen door een volwassene uit elkaar gehaald. Mochten er ondanks de minimale aanrakingen blauwe plekken enz. ontstaan dan worden de ouders zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld.

4.1.11 Controleverlies

Soms kan het voorkomen dat een leerling zijn/ haar zelfbeheersing volledig verliest. De leerling moet dan tegen zichzelf in bescherming worden genomen en in bedwang worden gehouden door lichamelijk contact. Dit kan ook nodig zijn om medeleerlingen te beschermen. Hier geldt dat er dan sprake is van een noodzakelijk lichamelijk contact en dat is om die reden dan toegestaan. Elke vorm van lichamelijk geweld tussen personen wordt verder in geen enkele situatie getolereerd. Mochten er ondanks de (minimale) aanrakingen blauwe plekken enz. ontstaan dan worden de ouders en de directeur zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld.

4.1.12 Aan- en uitkleden/ het gebruik van kleedruimte

Leerlingen van stamgroep 1 en 2 wisselen alleen hun schoenen en trekken eventueel hun trui uit als zij daaronder nog een shirt of hemd dragen. Dit doen zij in het eigen klaslokaal. De leerlingen vanaf groep 3 kleden zich om in de kleedruimte bij de gymzaal. Daarbij zijn er gescheiden kleedruimten voor jongens en meisjes. Het houden van toezicht bij het omkleeden gebeurt met de nodige zorgvuldigheid. De groepsstamgroepleider kondigt zijn of haar komst in de kleedkamer duidelijk aan, door zich verbaal te melden en met een klopteken op de deur. Mocht de situatie erom vragen, dan is de groepsstamgroepleider gerechtigd om de kleedruimte zonder signaal binnen te gaan. Verder kan het voorkomen dat leerlingen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uitkleden, bijvoorbeeld bij opgedane verwondingen of verkleden voor uitvoering en/of musical. Ook in dit soort situaties houdt de groepsstamgroepleider rekening met de wens van de betrokken leerling of hulp noodzakelijk is. Zie bijlage 3 voor de specifieke gymregels van OJBS De Lispeltuut.

4.1.13 Het schoolkamp

Op schoolkamp gelden dezelfde omgangsregels als in een normale schoolsituatie. De leiding bestaat uit mannelijke en vrouwelijk begeleiders. Jongens en meisjes slapen, voor zover mogelijk, in aparte ruimtes. Mannelijke begeleiders slapen in de buurt van de jongensgroep en houden toezicht op de jongensslaapgelegenheid. Vrouwelijke begeleiders begeleiden op eenzelfde wijze met de meisjesgroep. Soms kan het, met het oog op orde en veiligheid, noodzakelijk zijn dat de leiding in dezelfde ruimte slaapt van de groep waarvoor hij/zij verantwoordelijk is. Indien mogelijk maken jongens en meisjes gebruik van gescheiden douches en toiletten. De begeleiders houden te allen tijde rekening met de mogelijkheid van een zich sterk ontwikkeld schaamtegevoel bij jongens en meisjes in deze betreffende leeftijdsgroep. Bij buitenactiviteiten worden leerlingen niet alleen naar bepaalde locaties gestuurd, ook niet vergezeld door een enkel lid van de begeleiding. Alleen wanneer er sprake is van een noodsituatie kan het voorkomen dat er één op één begeleiding nodig is in het kader van hulpverlening.

4.1.14 Schoolreisje/ excursie of andere buitenevenementen

In het algemeen geldt hierbij dat één op één situaties zoveel mogelijk worden voorkomen. Verder gelden alle regels van onze omgangsregels/gedragscode die toepasbaar zijn, binnen de door school georganiseerde evenementen.

4.2 Discriminatie

Wij leven in een multiculturele samenleving. Dat wil zeggen dat dat diverse groepen mensen hun eigen culturele achtergrond hebben. Ook binnen onze eigen schoolpopulatie zien we leerlingen/ouders, afkomstig uit een ander land en/of met andere cultuur. Dit vraagt aandacht voor een goed pedagogisch klimaat, waarbij respect voor elkaar een belangrijke voorwaarde is.

Belangrijk hierbij vinden wij dat:

- Groeps, leerlingen en ouders elkaar gelijkwaardig en met respect behandelen.
- Wij geen vooroordelen hebben.
- Wij geen onderscheid maken.

4.3 Pesten

Op onze basisschool erkennen wij dat elk kind verschillend is. Toch zijn er ook veel overeenkomsten. Zo probeert elk kind de eigen positie te ontdekken ten opzichte van volwassenen. Maar vooral ook zijn/haar positie te bepalen ten opzichte van leeftijdgenootjes. Reacties van anderen geven een kind duidelijkheid over het eigen gedrag.

Bevestiging geeft zekerheid en zekerheid geeft vertrouwen. Iedereen mag er zijn! Vanuit deze gedachte willen we heel alert zijn op signalen die op pesten kunnen duiden. Dit staat beschreven in het anti-pestprotocol (Bijlage 5).

Belangrijk vinden wij om het volgende te onderscheiden:
Wat is plagen? Wat is pesten?

Bij plagen geldt in algemene zin:

- Er is geen winnaar of verliezer.
- Het gebeurt incidenteel.
- Er is geen letsel (fysiek of psychisch).
- De ander is in staat zich te verdedigen.

Bij pesten gaat het om:

- Buitengesloten worden of genegeerd worden.
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn b.v. kleding, uiterlijk, enz.
- Door iemand of groep zonder reden geslagen worden.
- Bedreigd worden, onder druk gezet worden.

Als dit steeds bij hetzelfde kind gebeurt en meerdere keren per dag of per week, dan is er sprake van structureel pesten. Iemand die gepest wordt kan daar blijvend schade van ondervinden. De kans dat pestgedrag ook op onze school kan ontstaan/voorkomt is reëel. Daar willen wij de ogen niet voor sluiten. Belangrijk vinden wij dan ook hoe wij allereerst kunnen bijdragen aan het voorkomen van pestgedrag.

Als er schermutselingen zijn tussen leerlingen proberen we allereerst de leerlingen zelf tot een oplossing te laten komen. Op het moment dat een van de leerlingen verliezer/zondebok wordt heeft dit kind recht/ de plicht om zijn/haar juf of meester in te schakelen. De stamgroepleider zal altijd beide partijen bij elkaar brengen en een gesprek voeren om zo ruzie en pesterijen op te lossen. Samen worden haalbare afspraken gemaakt. Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de stamgroepleider duidelijk stelling. De leerling (de groep) wordt direct aangesproken en de sancties zoals eerder beschreven in het pedagogisch klimaat worden toegepast.

Wanneer een kind (leerling) in herhaling blijft vallen, worden de ouders ingelicht en proberen school en ouders samen te werken aan een bevredigende oplossing en een gedragsverbetering te bewerkstelligen. De stamgroepleiders bieden altijd hulp (in woord en gebaar) aan het gepeste kind, maar begeleidt ook de pester(s). Als het school en ouders niet lukt het pestgedrag te laten stoppen, kan een externe deskundige worden ingeschakeld.

Bij de start van elk schooljaar worden in elke groep groepsregels/afspraken opgesteld en zichtbaar opgehangen in elk lokaal.

4.4 Agressie en geweld

Helder is dat op de school, zowel binnen als op het schoolterrein, iedere vorm van verbaal en fysiek geweld/bedreiging/agressie niet wordt getolereerd. Wij onderscheiden hierbij onderstaande uitingsvormen.

4.4.1 Hinderlijk gedrag

Onder hinderlijk gedrag wordt verstaan: 'gedrag dat hinderlijk is voor anderen in de directe omgeving', bijvoorbeeld onderuit gaan zitten, voeten op tafel leggen.

4.4.2 Onacceptabel gedrag

Onacceptabel gedrag is een brede term waaronder diverse vormen van agressie vallen. In het algemeen kan worden gesteld dat het gaat om gedrag dat niet voldoet aan de algemeen geldende maatschappelijke normen en waarden. Het in bezit hebben van wapens (steekwapens, vuurwapen of slagwapen) en dit wapen wordt door een persoon meegebracht naar de school of directe schoolomgeving, vinden wij bijvoorbeeld hieronder vallen. Ook het vertellen aan anderen dat je een wapen bij je hebt is voor ons een vorm van onacceptabel gedrag.

4.4.3 Telefonische agressie

Onder telefonische agressie wordt verstaan het telefonisch- door middel van eisen stellen en dreigen iets gedaan proberen te krijgen.

4.4.4 Schriftelijke agressie

Onder schriftelijke agressie verstaan wij het schriftelijk doen van bedreigingen ten aanzien van een persoon/school.

4.4.5 Verbaal geweld

Onder verbaal geweld verstaan wij grof taalgebruik, discriminerende taal en/of schelden. Verbaal geweld hoeft niet specifiek tegen een persoon gericht te zijn.

4.4.6 Ernstige bedreigingen/ intimidatie

Hieronder verstaan wij gerichte bedreigingen en/of grof taalgebruik, specifiek gericht tegen een persoon of groepje mensen, met als doel deze te intimideren.

4.4.7 Extreem pestgedrag

Kan ook worden gerangschikt onder de uitingsvorm ernstige bedreigingen en intimidatie.

4.4.8 Seksuele intimidatie

Valt eveneens onder de uitingsvorm ernstige bedreigingen en intimidatie. We denken hierbij aan verbale ongewenste intimiteiten, ongewenste betastingen toe ten met aanranding en verkrachting.

4.4.9 Preventief beleid

Dit houdt in dat op alle niveaus maatregelen worden genomen om agressie en seksuele intimidatie te voorkomen. De volgende activiteiten kunnen hiertoe worden ingezet:

- Personeelsleden kunnen deelnemen aan cursussen gericht op het voorkomen en omgaan met agressie en/of seksuele intimidatie;
- Medewerkers, leerlingen en (toekomstige) ouders worden geïnformeerd over de geldende gedragsregels;
- Het team zal zorg dragen voor de praktische uitvoering op schoolniveau. Door zorg te dragen voor goede werk- en leeromstandigheden, een prettig sociaal klimaat en voldoende aandacht voor leerling, ouder en teamlid proberen wij bij te dragen aan de waarborging van de veiligheid.

Veiligheid en specifiek agressief gedrag en seksuele intimidatie wordt op gezette tijden aan de orde gesteld om er voor te zorgen dat ieder zich bewust blijft van de gemaakte afspraken en weet wat er in onze school en schoolomgeving speelt.

Het kan worden besproken tijdens:

- Individuele gesprekken met teamleden
- Teambijeenkomsten
- Vragenlijsten zoals personeelstevredenheidspelling
- MR-/GMR-bijeenkomsten
- In de RI&E en het daaruit voortvloeiende plan van aanpak
- Overleg met het Samenwerkingsverband of Gemeentelijk Loket
- Overleg directeur

Indien er toch sprake is van een incident met dit karakter, wordt dit onmiddellijk gemeld bij de directeur en de vertrouwenspersoon van de school. Afhankelijk van de ernst van de situatie worden maatregelen genomen en wordt de bestuurder op de hoogte gesteld.

Maatregelen kunnen bestaan uit:

- Direct aanspreken door de directeur.
- Officiële waarschuwing (schriftelijk bevestigd).
- Ontzegging van de toegang tot school en/of schoolplein (schriftelijk bevestigd).
- Schorsing en verwijdering.
- Informeren van de wijkagent.
- Inschakelen van politie.

De contactpersoon, volgt indien nodig, de klachtenroute volgens de klachtenregeling.

4.5 Kindermishandeling/ vertrouwenspersoon (zie bijlage 4)

Het is onze directe verantwoordelijkheid om vroegtijdig zorgwekkende situaties van leerlingen te signaleren en (de vermoedens van) kindermishandeling bespreekbaar te maken, te (laten) onderzoeken en hulp op gang (te laten) brengen.

We onderscheiden verschillende vormen van kindermishandeling, die gelijktijdig kunnen voorkomen.

- Lichamelijke mishandeling
- Lichamelijke verwaarlozing
- Psychische of emotionele mishandeling
- Psychische of emotionele verwaarlozing
- Seksueel misbruik
- Huiselijk geweld

Op onze school vinden wij dat al het uiterste moet worden gedaan om deze vormen van mishandeling tegen te gaan. Alertheid is altijd geboden.

4.6 Contacten op de werkvloer

Als het de omgang van personeelslid ten opzichte van een ander personeelslid betreft, geldt op onze school het uitgangspunt dat op een collegiale wijze met elkaar moet worden omgegaan. Collega's die naast hun werkrelatie ook privé vriendschappelijke contacten hebben zijn zich bewust, dat zij open moeten blijven staan voor de collegiale contacten met andere collega's en anderen niet mogen buitensluiten. Deze verantwoordelijkheid geldt

uiteraard in hoge mate voor de leidinggevende van de school. Als er sprake is van vriendschappelijke contacten tussen medewerkers op school en ouder(s) moeten die na schooltijd en buiten de schoolmuren plaatsvinden. Daarbij moet het personeelslid/medewerkende zich bewust zijn om professioneel om te gaan met vertrouwelijk informatie. Ook zijn we ons ervan bewust dat er liefdesrelaties kunnen ontstaan op de werkvloer. Dit kan op het niveau collega-collega, maar ook collega-directeur, collega-ouder. Als er sprake is van een dergelijke ontwikkeling, zal een beroep worden gedaan op discreet gedrag van alle betrokkenen. Wenselijk is dat een van de aan school gerelateerde medewerkers, gebruik maakt van het mobiliteitsbeleid. Dit alles zal plaatsvinden in samenspraak met betrokkenen en het bestuur.

4.7 Uiterlijke verzorging

Kleding is meestal afhankelijk van het actuele modebeeld. Alle op onze school werkzame teamleden, en andere aan school verbonden mensen, moeten zich bewust zijn dat zij in deze een voorbeeldfunctie hebben. Naast gedrag draagt ook kleding bij aan een representatief voorkomen. Als iemand zich ongepast heeft gekleed, is het wenselijk dat allereerst teamleden elkaar hierop aanspreken. Niet acceptabel vinden wij kleding met seksistische of discriminerende teksten. Vanzelfsprekend kan ook een leidinggevende mensen hierop wijzen. Naast kleding speelt ook lichamelijke verzorging een belangrijke rol. Wij realiseren ons goed dat uiterlijke/hygiënische verzorging beladen onderwerpen kunnen zijn.

Ook voor leerlingen geldt dezelfde regel dat er geen seksistische of discriminerende tekst op kleding wordt getolereerd. Ook bij warm weer zijn de leerlingen normaal gekleed en zitten niet met ontbloot bovenlijf in de klas. Als er sprake is van onvoldoende hygiënische verzorging dan bespreekt de stamgroepleider dit, als dit gezien de leeftijd mogelijk is, met de leerling zelf. Voor jongere kinderen, die in dit soort situaties afhankelijk zijn van de verzorgende ouder, wordt intern overleg gevoerd met de intern begeleider en wordt dit besproken met de betreffende ouder.

Als algemene regel geldt op onze school, dat leerlingen in de klas een pet, hoofddoek of ander hoofddeksel mogen dragen. Mits deze geen seksistische of discriminerende teksten bevatten. Voorwaarde is dat de stamgroepleider de ogen van de leerling moet kunnen zien.

4.8 Meld-/klachtroute en registratie met betrekking tot bovenbeschreven omgangsvormen.

Als door leerlingen, ouders, personeelsleden en anderen, die voor de school werkzaam zijn, gedrag wordt vertoond dat als onacceptabel wordt gezien, zal degene hierop worden aangesproken. Dit kan gebeuren door de directeur, de contactpersoon van de school of door een collega teamlid. Ondanks alle goede zorgen, de alertheid, de zorgvuldigheid die wij met z'n allen betrachten, kan er toch iets mis gaan. De ervaring leert dat de meeste klachten, in goed overleg, kunnen worden opgelost door ouders, leerlingen team en directeur. Mocht het gebeuren dat het niet lukt om het langs deze weg op te lossen, kan gebruik worden gemaakt van de klachtenprocedure (bijlage 2).

De procedure ziet er globaal als volgt uit: de klacht van de leerling of ouder moet gemeld worden bij een van de contactpersonen verbonden aan onze school. Er is één contactpersoon. De contactpersoon is puur ten behoeve van de leerling of klager. In eerste instantie zal getracht worden in onderling overleg tussen school en klager de klacht

adequaaf af te handelen. Lukt dit niet, dan kan de klager schriftelijk een klacht indienen bij het bevoegd gezag of de klachtencommissie. De contactpersoon heeft hierbij een steunende en adviserende rol. De klachtencommissie bepaalt of de klacht ontvankelijk verklaard wordt en zal de klacht verder onderzoeken en afhandelen.

De contactpersoon heeft geheimhoudingsplicht, behalve naar directie, bevoegd gezag en klachtencommissie. De volledige klachtenprocedure is te lezen en te downloaden via de website van Stroomm: www.stroomm.nl.

4.9 Nazorg

Agressie- of geweldsdelicten kunnen een grote impact hebben op zowel het slachtoffer als op andere personen die bij het gebeuren betrokken waren. Door adequate opvang kunnen de gevolgen beperkt worden.

5. School en omgaan met ingrijpende gebeurtenissen

5.1 Conflicthantering

Mochten er irritaties ontstaan in de onderlinge samenwerking tussen medewerkers op school, dan is het de plicht van de beide partijen hier adequaat mee om te gaan. Conflicten moeten direct bespreekbaar gemaakt worden en het uitgangspunt is niet te wachten tot 'de maat vol is'. Er samen in goed overleg uitkomen is de beste handelwijze. Lukt dit niet dan is de directeur de eerstaangewezen persoon om het conflict bespreekbaar te maken en, indien mogelijk, tot een voor iedereen aanvaardbare oplossing te komen. Deze zal zich beraden op de te nemen maatregelen.

Het is niet correct dat een betrokken collega in dit conflict met andere collega's, heimelijk, spreekt over het conflict. Daarmee worden collega's in een loyaliteitsconflict gebracht. Een en ander leidt tot een negatieve stemming die niet bijdraagt aan een professionele, gezonde schoolcultuur. Een dergelijke houding wordt ook verwacht van medewerkers, als er sprake is van een conflict waar leerlingen/ ouders bij betrokken zijn. Besprekingen van dergelijke conflicten horen dus niet thuis in de (lunch)pauze, tijdens vergaderingen of andere (in)formele bijeenkomsten.

5.2 Opvang bij ernstige incidenten

Op het moment dat een ernstig incident of schokkende gebeurtenis heeft plaatsgevonden met een leerling of medewerker als slachtoffer, wordt onmiddellijk de directeur geïnformeerd. Het incident dient te worden geregistreerd met het formulier 'ongevallenregistratie' in de administratie bij de betreffende leerling of medewerker.

5.3 Omgaan met een ernstig (verkeers)ongeval

Als het bericht van een (verkeers)ongeval binnenkomt, handelen wij als volgt:

- Opvang van degene die het meldt en eventuele getuigen.
- Overdracht van de melding aan de directeur en BHV'er

Daarna zijn de volgende stappen van belang:

- Het verifiëren van de omstandigheden waaronder de gebeurtenis plaatsvond.
- Het team op de hoogte brengen, ook de collega's die op dat tijdstip niet aanwezig zijn.
- Nagaan of verder iedereen op school is die er moet zijn.
- Leerlingen die mogelijk nog op de plaats van het ongeval zijn, naar school halen.
- Zorg dragen dat het bericht nog niet naar buiten wordt gebracht - tot nader orde.
- Contact zoeken met de familie en eventueel met politie/huisarts.
- Zorgen voor telefonische bereikbaarheid van de school.
- Informeren van de algemeen directeur/bestuurder.
- Indien noodzakelijk, zal de IB'er de schoolarts/schoolverpleegkundige raadplegen of informeren.
- Indien noodzakelijk kan bureau slachtofferhulp worden ingeschakeld.

5.4 Onderwijs aan zieke leerlingen

Als blijkt dat een leerling van onze school door ziekte (anders dan enkele dagen afwezigheid) niet naar school kan komen, is het van groot belang om de gevolgen hiervan ten aanzien van het onderwijsleerproces goed te begeleiden en minstens zo belangrijk vinden wij, dat het kind in die specifieke situatie, goed contact blijft houden met de groepsgenoten, de groepsstamgroepleider en overige bij de school betrokkenen. Indien noodzakelijk wordt er een programma ingeschakeld (bijv. Ziezon, www.ziezon.nl) zodat de leerling toch de lessen in de groep mee kan volgen.

5.5 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden van een leerling (protocol Medisch handelen, bijlage 11)

Als een leerling van onze school wordt geconfronteerd met een levensbedreigende ziekte, die uiteindelijk overlijden tot gevolg heeft, of bij een onverwacht overlijden willen wij deze fasen uiterst zorgvuldig en gepast begeleiden, voor alle daarbij betrokken leerlingen en volwassenen. Er wordt in een dergelijke situatie een begeleidingsteam samengesteld, die alle activiteiten aanstuurt. Dit begeleidingsteam bestaat uit de directeur, de groepsstamgroepleider en de IB'er. Zij zullen handelen volgens het hiervoor opgestelde 'Rouwprotocol' (bijlage 6).

5.6 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden van een ouder

Ook in deze situatie zal een begeleidingsteam (directeur, groepsstamgroepleider en IB'er), conform het protocol 'Overlijden personeelslid, ouder of leerling' handelen.

5.7 Het omgaan met ernstige ziekte en overlijden van een groepsstamgroepleider

Ook onze school kan getroffen worden door het bericht dat een collega levensbedreigend ziek is en in het ergste geval komt te overlijden. Een dergelijke situatie heeft een grote impact op het team en op de leerlingen en hun ouders. Een begeleidingsteam (directeur en managementteam) zal dit hele proces begeleiden. De stappen hiervoor zijn opgenomen in het 'Rouwprotocol' (bijlage 6)

6. School en het digitale contactmedium

6.1 computerschool

Om ervoor te zorgen dat zich met onderwijs bezig kunnen houden, hebben we de ICT-ondersteuning op locatie door een i-coach. In ons protocol 'Computergebruik' (bijlage 7) zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot inloggen op het netwerk, e-mailverkeer, etc.

6.2 Internet

Internet neemt een grote plaats in binnen het hele maatschappelijke verkeer. Dit merken wij ook binnen het onderwijsveld en geldt voor leerling als stamgroepleider, directie en andere medewerkers. In principe hebben daarom alle medewerkers en leerlingen toegang tot het internet. De internetactiviteiten hebben wel een onderwijskundige relatie. De school draagt zelf zorg voor een up-to-date virusscanner. De school handelt volgens het opgestelde protocol 'Internet en e-mail gebruik'.

6.3 Veiligheid in beeld en geluid

Ouders geven toestemming voor gebruik van digitaal (foto)materiaal van hun kind of het werk van hun kind ten behoeve van de schoolwebsite e.d. Op school geldt verder de regel dat geluid- en beeldopnamen op het terrein van school (zowel binnen als buiten) alleen met instemming van betrokkenen mogen worden gemaakt. Beeld- en geluidsmateriaal dat onder schooltijd of tijdens schoolactiviteiten is opgenomen mag niet worden vertoond aan derden, tenzij hiervoor toestemming is verleend door de directeur.

Ander beeld- en geluidsmateriaal dat wordt ingezet ter verrijking van het onderwijs, zal altijd een verantwoord aanbod zijn. Het aanbod van tekenfilms of dvd's die geen direct onderwijskundig doel hebben, kunnen incidenteel worden aangeboden in het kader van festiviteiten.

6.4 De schoolwebsite

De schoolwebsite is toegankelijk via het adres www.delispeltuut.school. De directie draagt zorg voor de inhoud van de site in zijn algemeenheid. Een afvaardiging van ouders onderhoudt de website op aansturing van de directie. De directie houdt zicht op de aangeleverde bijdragen. Het karakter van de website is duidelijk informatief voor ouders, toekomstige ouders en externen. De communicatie met ouders verloopt via SocialSchools.

6.5 Mobiel telefoongebruik

Op onze school zijn we ons bewust van de toenemende mate waarin leerlingen, ouders en personeel gewend zijn geraakt aan het gebruik van mobiele telefoons en het altijd beschikbaar kunnen/willen zijn. Omdat het hier toch gaat om een onderwijsleer-/werksituatie zijn een aantal afspraken opgesteld.

Leerlingen mogen een mobiele telefoon mee naar school nemen. De telefoon is gedurende de dag uitgeschakeld en deze wordt aan het begin van de dag ingeleverd bij de groepsstamgroepleider. De school is in geen enkel geval aansprakelijk/ verantwoordelijk voor schade of kwijtraken van de telefoon. Dit is geheel het eigen risico van de leerling/ouders.

op hun beurt maken geen gebruik van hun mobiele telefoon tijdens de lestijden, tenzij deze wordt ingezet om foto's te maken van bepaalde activiteiten. hebben via de eigen mobiele

telefoon geen contact met ouders of leerlingen. Zij zijn bereikbaar via SocialSchools en via het algemene nummer van school.

6.6 Professioneel personeel

Eigenlijk is de boodschap heel simpel: als medewerker op school moet je altijd een professionele werkhouding ten opzichte van de leerlingen en hun ouders bewaren. Dit geldt in de dagelijkse omgang (zoals al eerder beschreven in dit plan), maar zeker ook ten aanzien van alle digitale contactmiddelen/ social media. Daarom hanteren wij ten aanzien van social media de volgende stelregel:

Als stamgroepleider benut je de vormen van contactmomenten niet met je leerlingen en hun ouders, zowel niet vanuit thuis- als vanuit de schoolsituatie. We beperken ons tot het gebruik van SocialSchools.

Hieraan ligt ten grondslag dat:

De verhouding stamgroepleider/ leerling minder goed zichtbaar wordt. Het is goed dat leerlingen zich veilig voelen en betrokken voelen bij een stamgroepleider, maar ook in de privésfeer blijven het altijd je leerlingen en niet je vrienden/vriendinnen. Het is ook niet wenselijk c.q. noodzakelijk dat leerlingen weten wanneer je privé online bent. Als groepsstamgroepleider heb je toch een vorm van gezagspositie ten opzichte van leerlingen. Het kan voor hen moeilijk zijn de grenzen aan te geven. (Veelal hebben ouders geen wetenschap van het social mediagedrag van hun kinderen).

Ook ter bescherming van de medewerkers is het van belang deze contacten te vermijden. Ouders/leerlingen kunnen een stamgroepleider beschuldigen van geschreven tekst en dergelijke. Het wordt moeilijk dit te kunnen weerleggen. Je kunt jezelf dus onbedoeld in een hele lastige en nare situatie brengen.

Wanneer medewerkers van onze school een eigen website hebben en/of gebruik maken van social media, is het niet toegestaan, foto's, schoolemblemen of andere schoolinformatie op hun eigen website te publiceren. Op De Lispeltuut delen stamgroepleiders onderwijsinhoudelijke informatie uitsluitend via SocialSchools of via de social media van de Lispeltuut.

7. School en gezondheid

Scholen horen gezonde leeromgevingen te zijn. Leerlingen moeten kunnen opgroeien tot gezonde volwassenen. Gezondheid is een toestand van een zo optimaal mogelijk fysiek, mentaal en sociaal welbevinden. Naast het administratiekantoor hangt een EHBO-koffer. De hoofd-BHV'er laat deze koffer minimaal vier keer per jaar controleren en aanvullen door de conciërge.

7.1 Bedrijfshulpverlening

Drie groeps en de conciërge hebben in de opleiding voor BHV'er gevolgd en daarvoor een diploma behaald. Met dit aantal BHV-ers is gegarandeerd elke dag een BHV'er op school aanwezig. De BHV-ers krijgen jaarlijks een herhalingscursus.

7.2 Brandveiligheid/ inbraakalarm

Brandblusapparatuur wordt jaarlijks gecontroleerd. We dragen er zorg voor dat in- en uitgangen, tussendeuren en ingangen van de klaslokalen altijd vrij toegankelijk zijn en brandslangen en blusapparaten bereikbaar en gebruiksklaar zijn. Het hele gebouw is beveiligd met een goedgekeurd brand- en inbraakalarmsysteem. Deze systemen worden jaarlijks gekeurd. De nood- en transparantverlichting (vluchtwegsignalering) mag niet worden uitgeschakeld of aan het zicht onttrokken worden. Kabels, snoeren, feestverlichting, slingers e.d. worden zodanig bevestigd dat zij geen gevaar opleveren.

7.3 Ontruimingsplan

Voor onverwachte (levens)bedreigende situaties, waarbij een ontruiming van het schoolgebouw noodzakelijk is (brand, bommelding), is een ontruiming- en calamiteitenplan opgesteld. We oefenen het ontruimen, volgens dit plan minimaal 2x per jaar. Eén keer wordt dit vooraf aangekondigd. De 2e keer gebeurt dit onverwachts. Het ontruimen wordt ook op groepsniveau besproken en geoefend.

In ieder lokaal hangt een ontruimingsplan, waarop de route is aangegeven die gebruikt moet worden bij de ontruiming. In de klassenmap van elke groep is een leerlingenlijst met telefoonnummers aanwezig. De lijst bevat ook de noodnummers die gebeld kunnen worden indien ouders in eerste instantie niet bereikbaar zijn. Elke groepsstamgroepleider heeft de plicht deze lijst in het geval van ontruiming mee te nemen. De ontruimingsoefening(en) worden geëvalueerd door de BHV-ers. Zij rapporteren hun bevindingen aan de directeur.

7.4 Jeugdgezondheidszorg

De school onderhoudt contact met de GGD (schoolarts/schoolverpleegkundige).

Specifiek aanbod voor ouders en leerlingen basisonderwijs:

- Onderzoek leerlingen groep 2 (gehoor, lengte, gewicht en gezichtsvermogen)
- Bij het signaleren van bijzonderheden volgt nader onderzoek op de GGD-vestiging
- Onderzoek leerlingen groep 7 (lichamelijke groei en ontwikkeling, gezondheid, opvoeding, gedrag en sociale contacten). De verpleegkundige voert dit onderzoek uit.
- Vaccinatie 9-jarigen: twee inentingen: BMR en DTP

7.5 Besmettelijke ziekte

Op het moment dat er een besmettelijke ziekte geconstateerd wordt, dient er contact opgenomen te worden met de directeur. Indien nodig neem de directeur of de IB'er contact

op met de GGD om verdere actie te ondernemen. Indien nodig worden ouders van de andere leerlingen op de hoogte gesteld. Op de toegangsdeuren in de school wordt een brief opgehangen om kenbaar te maken welke ziekte er heerst. De school behoudt zich het recht voor om in geval van twijfel de leerling naar huis te sturen. Dit geldt ook voor alle bij de school betrokken medewerkers.

7.6 Logopedie

Bij problemen op het gebied van articulatie, spraak- /taalontwikkeling, mond ademen, verkeerd slikken, zuiggewoontes, stem, stotteren, gehoor en spreekademhaling kan logopedie helpen. In groep 2 wordt er een screening uitgevoerd. Leerlingen bij wie sprake is van bovengenoemde problematiek kunnen worden doorverwezen naar de logopedie. Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het aanmelden van hun kind bij de logopediste. Voorkeur heeft het om de afspraken zoveel mogelijk buiten schooltijden te plannen.

7.7 Arbowetgeving

Een gezonde en veilige omgeving voor groepsstamgroepleider en leerling. In de Wet op de Arbeidsomstandigheden (Arbowet) staan de richtlijnen. De kern is de vierjaarlijkse RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie).

7.8 Ongevallenregistratie

Bij een ongeval (van een leerling of een personeelslid) dient hiervan melding te worden gemaakt bij de directeur. Deze gegevens worden jaarlijks geïnventariseerd. In de map 'ongevallenregistratie' in de teamkamer, is een meldingsformulier aanwezig dat door de groepsstamgroepleider moet worden ingevuld bij incidenten zoals vallen/ verwondingen, ongeval door toedoen van medeleerling(en), ongeval door toedoen van een medewerker, weglopen/vermissing van een leerling etc. In het geval van ernstige incidenten en ongevallen zal ook altijd de algemeen directeur ingelicht moeten worden.

Indien er sprake is van een meldingsplichtig ongeval wordt dit gemeld bij de arbeidsinspectie. De school is meldingsplichtig als iemand door een ongeval op het werk blijvend letsel oploopt, in een ziekenhuis moet worden opgenomen, of overlijdt. Deze melding moet direct telefonisch gebeuren. Hiervoor de Arbeidsinspectie 24 uur per dag bereikbaar. Het niet melden van een meldingsplichtig ongeval, kan met een hoge geldboete worden bestraft.

7.9 Ziekteverzuim

De werkgever is op grond van de Wet Verbetering Poortwachter en de Arbowet verantwoordelijk voor het verzuimbeleid en de verzuimbegeleiding. De Arbodienst verleent hierbij ondersteuning. Onder verzuimbeleid wordt verstaan: sturing van het proces gericht op het beheersen van het ziekteverzuim. Doel is verzuimbeheersing. Verzuimbegeleiding behelst alle activiteiten gericht op de begeleiding van zieke werknemers. De school meldt ziekte bij het ondersteunend bureau.

Het opstellen van een plan van aanpak tussen de zesde en achtste week van ziekte en het maken/evalueren van re-integratieplannen is onderdeel van de procedure.

Ziek/ afwezige leerlingen

Tussen 8.00 en 8.30 uur kunnen ouders zelf in SocialSchools hun kind ziekmelden of zij bellen naar school om hun kind ziek te melden. Om 8.30 uur controleert de stamgroepleider welke leerlingen afwezig zijn en vraagt vervolgens aanwezig ambulant personeel om de ouders van

de afwezige leerlingen te bellen. Daarna wordt de stamgroepleider geïnformeerd. Bij afwezigheid van ambulant personeel kan er door de stamgroepleider ook een bericht naar ouders gestuurd worden via SocialSchools.

Voor leerlingen die RT onder schooltijd volgen hanteren we een protocol (bijlage 12: RT onder schooltijd).

7.10 Leerplicht

Het belang van onderwijs voor elk kind is zo groot dat hiervoor de leerplicht is ingesteld. Iedereen is vanaf de leeftijd van 5 jaar t/m het schooljaar waarin hij of zij 16 jaar wordt leerplichtig. De leerplichtambtenaar van de gemeente houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet.

De directeur is verplicht ongeoorloofd schoolverzuim na meer dan 3 achtereenvolgende schooldagen te melden.

7.11 Verlofaanvraag/verzuimregistratie

Wanneer een leerling door ziekte of door een andere reden verhinderd is de lessen te volgen, dient de ouder/verzorger dit voor schooltijd telefonisch of per mail aan de school te melden. Belangrijk is om navraag te doen om welke ziekte het gaat. Een leerling hoeft ook niet naar school, indien ouders aangeven dat hij/zij plichten moet vervullen uit godsdienstige of levensovertuigende overwegingen. Dit moet wel uiterlijk twee dagen van tevoren aan de directeur gemeld worden.

In uitzonderlijke gevallen mag de directeur vrijstelling verlenen van de leerplicht. Te denken valt aan redenen die te maken hebben met het speciale beroep van een van de ouders (bijvoorbeeld horeca of de agrarische sector). Hierbij moet de ouder, indien mogelijk een werkgeversverklaring overleggen. Dit mag hooguit voor 10 dagen per schooljaar. De school geeft deze vrijstelling niet in de eerste 2 lesweken van een schooljaar.

Er kunnen ook gewichtige omstandigheden zijn waardoor een leerling niet in staat is, onderwijs te volgen. De directeur zal in deze specifieke situatie beoordelen of er sprake is van zodanige omstandigheden dat verzuim geoorloofd is. Wanneer een ouder vrijstelling van schoolbezoek vraagt, wordt dit aangevraagd middels een formulier, dat op school verkrijgbaar is. Hierop geeft de ouder duidelijk aan, om welke reden(en) deze vrijstelling wordt gevraagd. Als er verlof wordt aangevraagd voor meer dan 10 dagen per schooljaar mag de directeur hier niet zelf beslissen. Dit verlof moet dan schriftelijk worden aangevraagd bij de leerplichtambtenaar van de gemeente. Wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim, kunnen er straffen volgen voor de verantwoordelijk personen.

7.12 Consulent zieke leerlingen

Ziekte kan van invloed zijn op de hele ontwikkeling van een kind. Zeker als het al geruime tijd ziek is zoals bij chronisch zieke leerlingen bijvoorbeeld door reuma of kanker. De intern begeleider bespreekt samen met de ouders over de te bieden hulp. Voor leerlingen die langdurig en/of chronisch ziek zijn, kan de school bijvoorbeeld ondersteuning aanvragen van een consulent ondersteuning onderwijs aan zieke leerlingen, werkzaam bij een onderwijsbegeleidingsdienst of bij een educatieve voorziening van een academisch ziekenhuis. Deze deskundige kan het team informatie geven over de mogelijke gevolgen van de ziekte, medicatie en/of behandeling op het leren en/ of gedrag. Als het nodig blijkt dat

een leerling thuis, of in het ziekenhuis onderwijs moet krijgen bekijken school en consulent hoe dat georganiseerd kan worden.

7.13 Gevaarlijke vloeistoffen

Gevaarlijke vloeistoffen zoals terpentijn, verf, en schoonmaakmiddelen zijn zodanig opgeborgen dat leerlingen er niet bij kunnen komen. We streven daarnaast naar een milieuvriendelijke afvoer van deze stoffen.

7.14 Eten en drinken bij pauzemomenten/traktatiebeleid

We willen gezond eten op school voor iedereen gemakkelijk maken, om zo bij te dragen aan een goede ontwikkeling van de kinderen. Samen met ouders zorgen we voor gezond eten en drinken tijdens de ochtendpauze en de lunchtijd. We gaan ervan uit dat het eten, dat de leerlingen meenemen, moet worden opgegeten. Er is ruimte om individuele afspraken te maken bij een allergie, dieet of een bepaalde (geloofs)overtuiging.

Wij zijn ons als school bewust van het feit dat teveel suiker en vet een gevaar op kan leveren voor de gezondheid van kinderen. Tevens willen we voorkomen dat de kinderen een suikerdip krijgen en daardoor concentratieverlies ervaren. Ook veel ouders vinden het ongewenst, dat aan hun kind zoetheid/ snoep wordt uitgedeeld. Laat uw kind, wanneer het jarig is en trakteren wil, iets eenvoudigs en klein uitdelen en houd het bij voorkeur gezond. Neem wanneer u twijfelt, contact op met de stamgroepleider van uw zoon of dochter. Het is niet nodig dat extra getrakteerd worden door een jarige leerling. De stamgroepleider van de jarige deelt mee in de traktatie voor de leerlingen. Wanneer de stamgroepleider twijfelt over de gezondheid van een traktatie kan hij/zij beslissen om de leerlingen de traktatie niet direct op te laten eten. Zij krijgen de traktatie dan mee naar huis, waar ouders zelf kunnen beslissen of hun kind deze traktatie mag opeten.

Vaak leeft een kind al maanden toe naar zijn/haar verjaardag, en is het voor hem/haar het hoogtepunt van het jaar. Onze school is van mening dat de jarige centraal staat en niet de traktatie. Het ritueel van het jarig zijn, zorgt voor het feest.

Hoe ziet een verjaardagsviering eruit?

- In de klas is duidelijk dat er feest is door een slinger, een (digitale) tekening op het bord o.i.d.
- Er is een vaststaand ritueel van liedjes en handelingen.
- T/m groep 2 mogen de ouders in de klas komen tijdens de verjaardagsviering.
- Vanaf groep 3 krijgen de kinderen de keuze of ze de groepen rond willen gaan met een A4-tje waarop alle een felicitatie schrijven.
- De gezonde traktatie wordt gepromoot.
- Tijdens het afspreken van de verjaardagsviering kan er gesproken worden over mogelijke traktaties.
- De krijgen geen extra traktatie, maar de groepsstamgroepleider deelt mee in de traktatie van de kinderen.
- Bij de maandviering worden alle jarigen van de maand toegezongen en ontvangen ze een verjaardagsmedaille.

De verjaardagen van de stamgroepleiders worden gezamenlijk op één dag in het schooljaar gevierd, tijdens Dollies fuif.

Speciale gelegenheden:

Bij speciale gelegenheden mogen er uitzonderingen gemaakt worden t.a.v. eten en drinken. Te denken valt aan een schoolreisje, een thema of een feestdag. Omdat het voor een speciale gelegenheid is, zijn deze extra dingen speciaal. Het is van belang om ze niet gewoon te laten worden.

7.15 Roken, alcohol en drugs

Onze school is een rookvrije school. Dit betekent dat in het schoolgebouw en ook op het schoolterrein roken niet is toegestaan. Het gebruik van alcohol of het bij zich hebben van alcoholhoudende dranken is op school niet toegestaan. De directeur kan ouders en personeel toestemming geven om alcohol te gebruiken tijdens bijeenkomsten/vieringen. Altijd met mate. Het onder invloed zijn, in bezit hebben of verhandelen van cannabis, XTC, heroïne, cocaïne of andere niet met name te noemen drugs is op school niet toegestaan.

7.16 Hygiëne, schoonmaak van lokalen en schoolgebouw

De school wordt door een schoonmaakbedrijf volgens een vast rooster schoongemaakt. De conciërge heeft een eigen takenpakket, waarin ook onderhoudswerkzaamheden zijn opgenomen. Iedere groepsstamgroepleider houdt zijn eigen klas verder netjes op orde! De groepsstamgroepleider kan aan ouders hulp vragen om te helpen bij het schoonmaken van het klaslokaal en materialen. Zo draagt iedereen zijn steentje bij aan het schoon en op orde houden van de hele school en het schoolplein.

8. School en omgeving

8.1 Brengen/ ophalen van leerlingen

Voor het brengen van de leerlingen gelden de volgende afspraken:

- Om 8.25 uur gaan de deuren van school open en mogen ouders samen met de kinderen naar binnen komen.
- Om 8.30 uur moeten alle kinderen binnen zijn.
- Ouders brengen de kinderen naar de klas, nemen daar afscheid en verlaten vervolgens weer de school zodat om 8.30 uur de lessen volgens het rooster kunnen starten.
- Het is niet de bedoeling dat ouders in de hal blijven zitten om met elkaar te kletsen.

Bij het uitgaan van de school wachten ouders buiten, voor het schoolplein op hun kinderen. De groepsstamgroepleider van groep 1/2 loopt met de groep mee naar buiten. Op deze wijze wordt zorg gedragen voor een zorgvuldige 'overdracht' aan degene die het kind komt ophalen. Eveneens wordt met ouders nadrukkelijk afgesproken, dat altijd moet worden doorgegeven als hun kind opgehaald wordt door iemand anders, dan bij de groepsstamgroepleider bekend is. Dit om verdwijning of andere vervelende situaties te voorkomen.

Fietsen wordt gestald in de fietsenberging in de daarvoor bestemde rekken. Zorg ervoor dat de fiets altijd op slot gezet wordt.

8.2 Begeleiding bij excursies/ schoolreis

De stamgroepleider zorgt ervoor dat hij/zij een leerlingenlijst meeneemt bij een schoolreisje/ excursie met alle bijzonderheden over de leerlingen, zoals medicijngebruik, voedselallergie en telefoonnummers van de leerlingen. Indien nodig wordt er een EHBO-koffer meegenomen. Voor vertrek worden alle regels en afspraken met de begeleiders en leerlingen doorgenomen.

Regels van een bezochte locatie, bijvoorbeeld omtrent lengte of leeftijd met betrekking tot een attractie, worden altijd nageleefd. De leerlingen verzamelen in de eigen groep en er wordt gekeken of iedereen aanwezig is. Begeleiders nemen hun groepje mee naar de auto en de tellen bij aankomst op de locatie de leerlingen. Ouders die voor school rijden moeten in het bezit zijn van geldig rijbewijs en zorgen ervoor dat zij alle veiligheidsvoorschriften en schoolafspraken naleven.

8.3 Surveillancebeleid/ buiten spelen

Tijdens de pauzes surveilleren er minimaal twee op het plein. De aanwezigheid van op het plein heeft een duidelijk preventieve werking. Het team heeft gezamenlijke afspraken gemaakt welke gelden tijdens het buiten spelen. De surveillance vindt op het gehele plein plaats zodat er toezicht is op alle hoeken van het plein. Als er om een reden niet in alle hoeken toezicht gehouden kan worden (bijvoorbeeld bij de banden) dan wordt aan de kinderen aangegeven dat daar niet gespeeld mag worden. Alle en leerlingen zijn op de hoogte van deze afspraken. Deze afspraken worden door het jaar heen ook regelmatig herhaald.

8.4 Organisatie van schoolactiviteiten

Hieronder vallen alle activiteiten die wij op school organiseren, zoals ouderavonden, informatieavonden, tentoonstellingen, vieringen, etc. Voor de veiligheid zorgen we ervoor dat alle in- en uitgangen vrij worden gehouden. Ook blijven de gangen zoveel mogelijk vrij, er moet een brede looproute blijven. We letten ook op het vrijhouden van de ingang van de klaslokalen. Er worden geen kaarsen gebrand, maar eventueel waxinelichtjes in glazen potjes. Deze potjes staan op een veilige plaats. Iedere groepsstamgroepleider zorgt dan voor een emmer zand en/of water in het lokaal.

8.5 Graffiti

Bij elke vorm van graffiti, en zeker bij aanstootgevende teksten en/of afbeeldingen, teksten die discriminerend zijn of aanzetten tot geweld, wordt direct contact opgenomen met de gemeente. Zij dienen dit zo spoedig mogelijk te verwijderen.

8.6 Dieren op de speelplaats en in het gebouw

Dieren mogen niet zonder toestemming mee naar binnen worden genomen, omdat een aantal leerlingen hiervoor bang of allergisch is. Honden dienen aangelijnd buiten het schoolplein te blijven. De groepsstamgroepleider kan toestemming geven om een dier mee te nemen voor bijvoorbeeld een spreekbeurt, het dient dan een educatief doel. Er wordt in de groep wel vooraf gecheckt of leerlingen allergisch zijn. De groepsstamgroepleider draagt na afloop extra zorg voor de hygiëne in het klaslokaal.

8.7 Speeltoestellen

De speeltoestellen op het schoolplein en in de speelzaal worden elk jaar door een bedrijf gecontroleerd.

8.8 Veiligheid bij bewegingsonderwijs

Tijdens bewegingsonderwijs wordt er altijd voorzichtig gewerkt en gevaarlijk gedrag wordt vermeden. Gymles wordt gegeven voor een stamgroepleider gecertificeerd met gymbevoegdheid of door een gymdocent. Onder supervisie van een gecertificeerde stamgroepleider of gymdocent mag een niet gecertificeerde stamgroepleider (in opleiding) ook gymlessen verzorgen.

Tijdens bewegingsonderwijs doen groeps en leerlingen sieraden af en lang haar vast. Leerlingen hebben sportschoenen en gymkleding aan. De groep wacht in de kleedkamer tot de voorgaande groep de zaal heeft verlaten. Leerlingen uit de groepen 1/2 gymmen in hun hemd. Deze leerlingen hebben gym schoenen aan welke op school blijven.

8.9 Samenwerking wijkagent

Met de politie/wijkagent wordt incidenteel samengewerkt, bijvoorbeeld bij overlast rondom de school of bij gastlessen met betrekking tot politiewerk/ verkeer in de wijk.

9. School en handelen met betrekking tot het sociaal veiligheidsbeleid

9.1 Naleving van gemaakte afspraken

Het is van groot belang dat alle bij school betrokken personen zich houden aan de afspraken zoals in dit beleidsplan zijn opgenomen. Daar waar gemaakte afspraken dreigen te verwateren, is het belangrijk elkaar rechtstreeks hierop aan te spreken. Daarnaast zal de directeur alert blijven op de naleving van gemaakte afspraken. Indien noodzakelijk zal de directeur een 'ordegesprek' dienen te houden om escalatie te voorkomen. Ieder schooljaar zal dit beleidsplan worden geëvalueerd en eventuele aanpassingen ten aanzien van gemaakte afspraken worden doorgevoerd.

9.2 Registratie en melding

Om te kunnen sturen, evalueren en bij te stellen zorgt de school voor een nauwkeurige administratie van gebeurtenissen die betrekking hebben op items zoals in dit plan zijn beschreven. Ernstige incidenten worden door de directeur onmiddellijk gemeld aan het bestuur. De meldingen worden per schooljaar geïnventariseerd. Hieruit kunnen verbeteractiviteiten worden opgesteld. Registratieformulieren zijn te vinden in teams.

9.3 Onderzoek naar de veiligheidsbeleving

Onze school kent een tweejaarlijkse peiling tevredenheid en sociale veiligheid onder medewerkers, leerlingen en hun ouders. Items uit dit beleidsplan komen ook in de peiling naar voren. De directeur stelt op basis van deze peilingen een actieplan op om de aangetoonde verbeterpunten aan te pakken.

9.4 Kwaliteitshandhaving

De Arbowet eist dat er een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) met een plan van aanpak beschikbaar is. In deze RI&E is een overzicht van de binnen de school aanwezige risico's opgenomen. Evenals het bijbehorende plan van aanpak, waarin de maatregelen zijn beschreven om op concrete wijze de risico's weg te nemen, of zo mogelijk te verminderen. Uit de diverse overlegsituaties binnen de schoolorganisatie en ook uit de jaarlijkse functioneringsgesprekken met individuele personeelsleden, kunnen zaken naar voren komen die opgenomen kunnen worden die vragen om een snelle aanpak die tot verbetering moeten leiden.

9.5 Medezeggenschapsraad

In de Wet Medezeggenschap Onderwijs is beschreven dat voor elke vaststelling of wijziging van regels op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn de instemming van de Medezeggenschapsraad nodig is. De bevoegdheden van de MR staan overzichtelijk geordend in bijlage 13.

9.6 Schadeclaims en verzekering

Bij ontstane materiële of immateriële schade dient de schade bij de verzekering opgegeven te worden. Als het materiële schade betreft, dan kan de schade door het bestuur worden verhaald. Als het immateriële schade betreft moet de medewerker de schade zelf verhalen. Het bestuur zal altijd de werknemer zo goed mogelijk ondersteunen bij dit traject. De school heeft een ongevallenverzekering afgesloten, zodat alle leerlingen en de begeleiders

verzekerd zijn bij de door school georganiseerde activiteiten. Hieronder vallen ook excursies, schoolreisjes en schoolkamp.

10. Slotbepalingen

Bij zaken die niet in dit document worden genoemd, beslist de directeur, zoveel mogelijk na overleg met het bevoegd gezag en/of het team. Desgewenst kunnen ook externe deskundigen/ instanties worden geconsulteerd.

Aanpassingen en wijzigingen die worden doorgevoerd, mogen niet in strijd zijn met de klachtenregeling of andere beleidsdocumenten zoals die door het bevoegd gezag zijn vastgesteld. Bij calamiteiten kan afgeweken worden van afspraken en handelswijze als de veiligheid van een of meerderen in het geding is.

11. Bijlagen

Bijlage 1: Stroomm beleidsplan Agressie, geweld en seksuele intimidatie voor het personeel

1. Inleiding

Scholen kunnen geconfronteerd worden met incidenten op het gebied van agressie, geweld en seksuele intimidatie (AG&SI). Deze arbeidsrisico's worden specifiek in de Arbowet genoemd. Stroomm wil binnen de scholen een beleid voeren waardoor leerlingen en personeel zich zo veilig mogelijk voelen.

2. Uitgangspunten

Het beleidsplan is onderdeel van het integraal personeelsbeleid van Stroomm en maakt onderdeel uit van het arbobeleid. Het heeft als doel alle vormen van AG&SI te voorkomen en daar waar incidenten plaatsvinden adequate maatregelen te treffen.

3. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Het bestuur van Stroomm is ervoor verantwoordelijk beleid te ontwikkelen en adequate maatregelen te treffen indien dit nodig is. De schooldirecties zijn integraal verantwoordelijk voor het personeelsbeleid en dragen zorg voor de uitwerking van dit beleidsplan op de scholen. Daarbij zorgen zij voor afstemming met de (G)MR. Stroomm heeft een vertrouwenspersoon waar medewerkers terecht kunnen voor advies. Deze vertrouwenspersoon rapporteert jaarlijks anoniem aan de algemene directie over het aantal meldingen en de aard daarvan. Op de scholen zijn contactpersonen voor AG&SI waar medewerkers ook terecht kunnen voor advies en doorverwijzing bij AG&SI. Dit zijn medewerkers die hiervoor een opleiding hebben gevolgd.

4. Beleid

Preventief beleid

Preventief beleid houdt in dat maatregelen worden genomen om AG&SI te voorkomen. Hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen:

- er zijn per school gedragsregels opgesteld en deze worden door alle medewerkers gehandhaafd. In de diverse overlegvormen worden de gedragsregels besproken;
- medewerkers, leerlingen en ouders worden geïnformeerd over de geldende gedragsregels;

HR beleid, beleid agressie, geweld en seksuele intimidatie

- als onderdeel van de RI&E wordt een analyse van gevaren en risico's op het terrein van AG&SI gemaakt. Daar waar van toepassing worden maatregelen genomen om de gevaren en risico's te minimaliseren;
- de schooldirecteur voert gesprekken met iedere medewerker in het kader van de gesprekkencyclus. Medewerkers kunnen hier aangeven of zij last hebben van AG&SI en hen wordt eventueel begeleiding aangeboden om hier beter mee om te kunnen gaan;

- Medewerkers kunnen altijd advies inwinnen bij de leidinggevende, de Arbo-arts en de personeelsfunctionaris, de vertrouwenspersoon of de schoolcontactpersoon.

De directie van de school probeert AG&SI tegen te gaan door te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden, een prettig sociaal klimaat, een gepaste wijze van leidinggeven en voldoende aandacht voor de individuele medewerker, leerling en ouder. De medewerker signaleert problemen tijdig.

Curatief beleid

Indien zich incidenten voordoen op het gebied van AG&SI treft Stroomm adequate maatregelen. Dit is er in de eerste plaats op gericht om begeleiding te bieden aan medewerkers die geconfronteerd zijn met agressie, geweld of seksuele intimidatie. Om adequaat te kunnen handelen naar aanleiding van incidenten zijn twee procedures opgesteld, namelijk:

1. Een procedure voor opvang personeel bij ernstige incidenten (zie bijlage 1);
2. Een procedure voor melding (dreigen met) agressie en/of geweld (verbaal en fysiek) of seksuele intimidatie (zie bijlage 2).

Indien een incident leidt tot ziekteverzuim, wordt gehandeld conform het protocol ziekteverzuimbegeleiding. Ook als een incident niet tot verzuim leidt, is aandacht voor het slachtoffer (en eventueel agressor) gewenst. Het bestuur, resp. de algemeen directeur, onderhoudt de contacten met de media en derden ingeval van incidenten. Het personeel van de school verwijst de media en derden dan ook consequent naar het bestuur, resp. de algemeen directeur.

Registratie en evaluatie

Om te kunnen sturen, evalueren en bij te stellen zorgt het bestuur van Stroomm voor een nauwkeurige registratie van incidenten inzake AG&SI. Hiervoor maakt het bestuur gebruik van een registratiesysteem, waarin de gegevens van het registratieformulier AG&SI (zie bijlage 3) zijn verwerkt. De directeur van iedere Stroomm-school registreert de incidenten op de school. Het bestuur van Stroomm maakt 1 maal per jaar een overzicht van het aantal meldingen per school en locatie. Dit overzicht bevat algemene (dit wil zeggen geen individuele) gegevens, die in de diverse overlegvormen (bestuursoverleg, MT, GMR/MR) worden besproken.

Klachten

Ingeval zich op het terrein van AG&SI klachten en/of bezwaren voordoen, wordt de algemene procedure van de klachtenregeling gehanteerd. HR beleid, beleid agressie, geweld en seksuele intimidatie

BIJLAGE 1

Opvang personeel bij ernstige incidenten

Op het moment dat een ernstig incident van AG&SI waarbij een medewerker het slachtoffer is, heeft plaatsgevonden, wordt onmiddellijk de schooldirecteur en algemeen directeur en eventueel de schoolcontactpersoon geïnformeerd. De algemeen directeur zal in samenspraak met de schooldirecteur met de medewerker in gesprek gaan. Daarbij wordt goed naar de medewerker geluisterd en wordt een advies gegeven over de vervolgacties.

Ziekmelding

Afhankelijk van de ernst van de gebeurtenis, waarbij wordt uitgegaan van de beleving van de betrokkene, wordt hij /zij in overleg in de gelegenheid gesteld om naar huis te gaan. Indien dit vervolgens leidt tot een ziekmelding, gelden de uitgangspunten en procedure van

het protocol verzuimbegeleiding. Indien nodig biedt Stroomm hulp aan in de vorm van bedrijfsmaatschappelijk werk of een psycholoog.

Materiële schade

De directie heeft de taak om samen met het slachtoffer eventuele materiële schade vast te stellen en te zorgen voor een snelle afwikkeling van de schadevergoeding. Indien de betrokkene blijvend arbeidsongeschikt wordt, geldt zijn / haar normale verzekering, tenzij de organisatie onzorgvuldigheid of nalatigheid te verwijten valt.

Melding bij de politie

Bij een misdrijf zal het bestuur alles in het werk stellen, dat er aangifte wordt gedaan bij de politie. Feitelijke aangifte bij de politie kan alleen door het slachtoffer zelf worden gedaan.

Arbeidsinspectie

Het bestuur, resp. de algemeen directeur, kan – afgezien van de wettelijke verplichtingen ter zake – besluiten om de arbeidsinspectie in te schakelen. Melding bij Arbeidsinspectie dient in ieder geval plaats te vinden indien sprake is van ernstig ongeval (definitie ernstig ongeval: indien iemand lichamelijk en/of geestelijk schade aan de gezondheid heeft opgelopen die binnen 24 uur na het ongeval leidt tot opname in een ziekenhuis ter observatie of behandeling, dan wel naar redelijk oordeel blijvend zal zijn; Artikel 9.1 Arbowet).

Interne melding

In geval van een ernstige situatie van AG&SI meldt de schooldirecteur dit aan de MR en de algemeen directeur aan de GMR. HR beleid, beleid agressie, geweld en seksuele intimidatie

BIJLAGE 2:

Melding (dreigen met) agressie en/of geweld (verbaal en fysiek) of seksuele intimidatie

Uitgangspunt is dat op het schoolterrein en binnen het schoolgebouw iedere vorm van verbaal en fysiek geweld/agressie en seksuele intimidatie, door ouders, personeel, leerlingen, vrijwilligers, stagiaires, e.d. niet getolereerd wordt. Hieronder worden tevens verstaan aanhoudend pesten, diefstal, vernieling, vuurwerkbezit en/of wapenbezit.

1. Geweld door personeel richting leerling of door leerlingen onderling zie klachtenprotocol voor leerlingen/ouders

2. (Dreigen met) geweld door medewerker

- Het slachtoffer meldt het incident z.s.m. bij de schooldirecteur en/of schoolcontactpersoon;
- De medewerker wordt door de directie onmiddellijk uitgenodigd voor een gesprek;
- De ernst van het voorval wordt door de directie gewogen en besproken met betrokkenen;
- Het formulier 'registratie AG&SI' wordt ingevuld;
- Ingeval van daadwerkelijk fysiek geweld of seksuele intimidatie wordt door de directie onmiddellijk melding gedaan bij de algemeen directeur, die vervolgens samen met de schooldirectie, de personeelsfunctionaris en/of een jurist bepaalt of, en zo ja welke, ordemaatregelen worden genomen;
- De algemeen directeur houdt van elk voorval een dossier bij dat wordt opgeborgen in het personeelsdossier;

- Ten slotte wordt medegedeeld dat er een brief volgt met daarin de sanctie. In de brief wordt ook melding gemaakt van mogelijke rechtspositionele maatregelen, bijvoorbeeld waarschuwing of schorsing.
3. (Dreigen met) geweld e.d. door leerlingen, ouders of derden richting een medewerker
- Slachtoffer meldt incident z.s.m. bij de schooldirectie en/of schoolcontactpersoon;
 - De schooldirectie voert zo spoedig mogelijk een 'ordegesprek' met betrokkene;
 - De ernst van het voorval wordt door de schooldirectie gewogen en besproken met betrokkenen;
 - Het formulier 'registratie AG&SI' wordt ingevuld;
 - Door de directie wordt aan de agressor medegedeeld, dat er een brief volgt met daarin de sanctie. In de brief wordt ook melding gemaakt van mogelijke maatregelen;
 - De directie stelt – voor zover van toepassing – de stamgroepleider op de hoogte van het voorval en van de afspraken die zijn gemaakt. Ingeval van herhaling van bedreiging door de ouders e.d. wordt door de directie melding gedaan bij de algemeen directeur, die vervolgens bepaalt of, en zo ja welke, ordemaatregelen worden genomen. De directie beoordeelt samen met de algemeen directeur of er een gesprek met de betreffende ouders e.d. dient plaats te vinden;
 - De algemene directie / schooldirecteur doet aangifte bij de politie in geval van wetsovertreding.

BIJLAGE 3

Registratieformulier AG&SI

Naam betrokkene:

Betrokkene is een: (medewerker/stagiair/leerling/ouder)

Datum en tijdstip van het incident:

Vorm van AG&SI:

- ☐ fysiek
- ☐ verbaal
- ☐ dreigen
- ☐ vernieling
- ☐ diefstal
- ☐ seksuele intimidatie
- ☐ anders, namelijk:

Behandeling:

- ☐ geen
- ☐ ziekenhuis
- ☐ huisarts
- ☐ anders, namelijk:

Schade:

- ☐ materiaal:
- ☐ fysiek:
- ☐ psychisch:
- ☐ anders:

Afhandeling

- ☐ politie ja/nee
- ☐ arbeidsinspectie ja/nee
- ☐ psychische opvang ja/nee

Korte omschrijving van het incident:

Afspraken over verdere afhandeling:

Suggesties voor preventie in de toekomst:

Ondertekening betrokkene

Ondertekening directeur

Bijlage 2 Klachtenprocedure

De actuele klachtenprocedure is op de website van Stroomm, onder documenten te vinden.

www.stroomm.nl

[Klachtenregeling.pdf \(stroomm.nl\)](#)

De infografic:

[Bright Purple Green E-Course Monetisation Methods Infographic \(stroomm.nl\)](#)

Bijlage 3 Regels en afspraken

Deze gedragsregels zijn bedoeld voor:

- onderwijspersoneel
- Onderwijsassistenten
- Stagiaires
- Vrijwilligers

GEDRAGSREGELS op De Lispeltuut

Gedragsregels met betrekking tot het voorkomen van seksuele intimidatie tussen en kinderen en kinderen onderling. De gedragsregels zijn bedoeld ter voorkoming van ongewenst gedrag waarbij seksuele benadering een rol speelt. Bij naleving van de opgestelde regels draagt de school zorg voor een open en veilig klimaat waarbij men met respect met elkaar omgaat.

Het pedagogische klimaat:

- We zijn er alert op dat er géén bijnamen gebruikt worden die negatief uitgelegd kunnen worden.
- Seksueel getinte grappen en seksistische opmerkingen zijn nooit aanvaardbaar.
- Discriminerende grappen en opmerkingen worden niet getolereerd.
- Moeten reageren op aanstootgevend taalgebruik.
- Obscene en negatieve gebaren worden niet gehanteerd.
- Aanstootgevende posters, affiches e.d. hangen we niet op.
- Aanstootgevende kleding is minder gewenst.
- Wanneer er kinderen naar het toilet gaan, blijven alert. Per groep gaat er maar een leerling naar het toilet, de stamgroepleider ziet erop toe dat de leerling niet te lang wegblijft.

Troosten en belonen:

Lichamelijk contact dient zoveel mogelijk te worden vermeden.

- Bij het troosten van een kind is lichamelijk contact wel toegestaan, mits het kind dit niet vervelend vindt.
- Wanneer het kind aangeeft dat het geen lichamelijk contact wil, dan moet daar ten alle tijden gehoor aan worden gegeven door de betreffende stamgroepleider.
- Er moet ruimte blijven voor troosten en het scheppen van een veilig klimaat voor kinderen. Eveneens moet men rekening houden met de leeftijd van de kinderen waar het gaat om liefelijk contact. Het op schoot nemen, een schouderklopje, een aai over de bol, enz. is afhankelijk van de individuele leerling.
- Bij leerlingen die zelf lichamelijk contact zoeken dient men alert te zijn en bovenstaande afspraken in acht nemen.
- Tijdens conflictsituaties wordt er geen gebruik gemaakt van lichamelijk contact of een kind moet een gevaar vormen voor zijn omgeving of zichzelf. Wanneer dit het geval is dan mag men gebruik maken van lichamelijk contact, maar niet meer dan nodig.

Persoonlijk contact tussen stamgroepleider en leerlingen:

- Wanneer de stamgroepleider met een kind alleen is moet de lokaaldeur altijd open blijven zodat je zichtbaar bent of ga je zo zitten dat je vanaf de gang zichtbaar bent. Licht eventueel ook een collega in. Deze kan dan tijdens het gesprek in de buurt aanwezig zijn.
- Als nablijven, om wat voor reden dan ook, langer duurt dan 10 minuten, dan moeten

de ouders hiervan op de hoogte zijn.

- Zonder medeweten van de ouders nodigen géén kinderen bij hen thuis uit.
- Bij stoeien dient de nodige terughoudendheid door de stamgroepleider betracht te worden.

Toezicht in kleedlokalen:

- Jongens en meisjes kleden zich in de kleedlokalen van de gymzaal vanaf groep 5 gescheiden om.
- Wanneer kinderen zelf niet in staat zijn zichzelf om te kleden en er zelf om vragen, kan een stamgroepleider hulp bieden tijdens het omkleden. Kinderen worden gestimuleerd elkaar te helpen.
- Begrip voor het zich ontwikkelend schaamtegevoel bij jongens en meisjes is vanzelfsprekend.
- Als de stamgroepleider de kleedkamer wil betreden, klopt hij/zij eerst duidelijk aan, wacht enkele ogenblikken en komt dan binnen. Zo wordt duidelijk gemaakt wanneer de stamgroepleider binnenkomt. De leerlingen worden op de hoogte gesteld van deze afspraak.
- De stamgroepleider mag in beide kleedlokalen toezicht houden.

Lichamelijke hulp:

- Uitzonderingen daargelaten, gaan we ervan uit dat kinderen vanaf groep 2,
- géén hulp van nodig hebben wanneer ze naar het toilet gaan.
- Gehandicapte kinderen worden geholpen conform de afspraken met ouders en/of instanties.
- Vanaf groep 3 kleden de kinderen zich zoveel mogelijk zelfstandig om.
- Bij verwondingen worden kinderen op een normale manier geholpen.
- Wanneer er hulp geboden moet worden, bijv. bij het omkleden bij de gym en/of de berenshow, helpen de kinderen zoveel mogelijk elkaar.
- Tijdens het geven van de gymlessen zijn veiligheidsgrepen verplicht.

Buitenschoolse activiteiten:

- Tijdens het schoolkamp slapen de jongens en meisjes gescheiden.
- Tijdens het schoolkamp komen jongens en meisjes niet bij elkaar op de slaapkamers, alleen onder toezicht van de leiding.
- Tijdens het schoolkamp douchen jongens en meisjes niet gezamenlijk.
- Tijdens het schoolkamp slapen en douchen de begeleidende niet bij/met de kinderen.
- Tijdens het schoolkamp worden één op één relaties zoveel mogelijk vermeden. Mocht dit wel nodig zijn, dan is er altijd een collega ingelicht.
- De begeleidende zijn alert op seksuele intimidaties tussen kinderen onderling.

Gymregels De Lispeltuut:

- Je ouder(s) geven toestemming d.m.v. een briefje wanneer je niet mee kunt gymmen. De stamgroepleider geeft je dan een andere taak.
- Gymkleding verplicht. Geen zwarte zolen die afgeven. G
- Bij binnenkomst in de gymzaal, ga je op de aangewezen plek staan, tenzij je een andere opdracht van de stamgroepleider / gymdocent krijgt.
- Tijdens de gymles houd je je aan de opdracht die aangegeven wordt door de stamgroepleider of gymdocent of die staat vermeld op de opdrachtkaart.
- Tijdens de gym ga je niet op de grond zitten, laat een actieve houding zien.

- Bij het gymmen in een groepje, blijf je bij je eigen groepje.
- Vraag toestemming aan de stamgroepleider/gymdocent, wanneer je de gymzaal verlaat.
- Zonder toestemming blijf je van elkaars spullen af.
- Ga netjes om met het materiaal.
- Tijdens de gymuitleg ben je stil.
- Het (fluit-)signaal geeft aan wanneer de stamgroepleider/gymdocent stilte wil.
- Op toestemming van de stamgroepleider/gymdocent wordt het materiaal opgeruimd.
- Het materiaal wordt op de juiste plek opgeruimd.

Bijlage 4 Beleid rondom Preventie Machts Misbruik (PMM), seksuele intimidatie en pesten

Algemeen

Voor alle Stroomm-scholen is er bij de GGD Hart voor Brabant een abonnement afgesloten voor de inzet van de externe vertrouwenspersoon voor ouders. Dus ook voor de scholen die in de provincie Gelderland liggen.

Het telefoonnummer om de externe vertrouwenspersoon te bereiken is 088 – 368 67 59.

Buiten kantooruren kan contact gezocht worden via 088 – 368 68 13.

Interne vertrouwenspersoon binnen de LISPeltuut is: Ingrid Nooijen of Sanne Janssen
Externe vertrouwenspersoon voor personeel is onze bedrijfsarts: Béb  Bertels.

Meldplicht en aangifteplicht

Wanneer er een vermoeden is van seksueel misbruik van een leerling onder de 18 treedt de meldplicht in werking. Iedere medewerker van de school die het geringste vermoeden heeft van seksueel misbruik van een minderjarige leerling is verplicht hier melding van te maken bij de interne contactpersoon of de directie. Zij zullen dan vervolgens het bevoegd gezag en de externe vertrouwenspersoon hiervan in kennis stellen.

Algemene gedragsregels

Deze gedragsregels zijn bedoeld om ongewenst gedrag te voorkomen en bespreekbaar te maken. De regels gelden voor team, stagiaires en een ieder die een taak uitoefent binnen de school. Met het vaststellen van deze gedragsregels wil de school bijdragen aan een open en veilig pedagogisch klimaat.

- In de onderbouw komt het regelmatig voor dat een kind even bij de stamgroepleider op schoot wil en mag. Bij kinderen in hogere groepen vinden wij het niet vanzelfsprekend. Mocht je als stamgroepleider twijfelen aan het gedrag van een kind (dat bijvoorbeeld erg veel aangehaald wil worden) ga je daarover praten met de interne begeleider of de schoolcontactpersoon. Wanneer een leerling aangeeft geen lichamelijk contact te willen bij troosten of belonen moet hier ten alle tijden gehoor aan gegeven worden.
- Tijdens conflictsituaties wordt er geen gebruik gemaakt van lichamelijk contact of een kind moet een gevaar vormen voor zijn omgeving of zichzelf. Wanneer dit het geval is dan mag men gebruik maken van lichamelijk contact, maar niet meer dan nodig.
- Alleen kleuters worden geholpen met aan- en uitkleden. De oudere kinderen kunnen dat zelf. Het kan natuurlijk zijn dat er een medische of andere reden is waardoor hulp noodzakelijk is maar dit wordt voor individuele gevallen binnen het team afgesproken.
- De leggen uit dat de kinderen vlot moeten omkleden. Wanneer de stamgroepleider (stimulerend) moet optreden, komt hij/zij na kloppen op de deur binnen. Hoe normaler je als stamgroepleider doet, hoe normaler de kinderen je aanwezigheid ook vinden.
- We nemen geen leerlingen buiten schooltijd mee naar huis.
- We laten na schooltijd geen leerlingen op school blijven of naar school komen. Als dit wel gebeurt, is dat na goed overleg met de ouders of verzorgers en zijn het meerdere kinderen die mogen/moeten komen. Ben je met een leerling alleen in de klas dan laat je de deur open.
- Op een schoolkamp slapen de jongens en meisjes op aparte slaapkamers. Jongens en meisjes komen niet zonder toestemming van de leiding bij elkaar op de slaapkamers. De leiding slaapt vervolgens ook weer op aparte kamers. Het gebruik van toiletten en douches is zo geregeld dat ook dit gescheiden kan plaatsvinden.
- Er komen op school geen afbeeldingen of tekeningen e.d. voor waarop mensen als minderwaardig of als lustobject worden afgebeeld.
- We dragen er allen zorg voor dat er geen grappen, toespelingen e.d. gemaakt worden, die seksueel getint, discriminerend of vernederend zijn. Wanneer iemand zich

stoort aan bepaalde grappen of opmerkingen, dan moet hij/zij zich zo veilig voelen, dat de onvrede hierover geuit kan worden. Wij zorgen er gezamenlijk voor dat er geen bijnamen gebruikt worden.

- Team en leerlingen gebruiken enkel gepast taalgebruik. Scheldwoorden zijn niet toegestaan.
- Aanstootgevende kleding is minder gewenst.
- Wanneer er kinderen naar het toilet gaan, blijven de alert. Per groep gaat er maar een leerling naar het toilet, de stamgroepleider ziet erop toe dat de leerling niet te lang wegblijft

Ict en sociale media (zie ook protocol internet en mediawijsheid)

- Binnen de mogelijkheden die ict en sociale media bieden, is het verboden ongewenste pagina's op te roepen, dan wel ongewenste berichten te verspreiden.
- Op de website en op sociale media gebruiken we alleen de voornamen van leerlingen.
- Op foto's proberen we meerdere leerlingen tegelijk te portretteren, er worden nooit foto's van kinderen in badkleding geplaatst.
- Lees voordat je op verzenden klikt ieder bericht wat je op sociale media wilt plaatsen nog eens goed door. Is het grammaticaal juist, staan er geen spellingfouten in?
- Je vertegenwoordigt op sociale media ook de school. Twijfel je of jouw standpunt ook het standpunt van de school is, plaats het berichtje dan niet.

Signalenlijst Kindermishandeling 4-12 jaar

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van een signalenlijst kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling (echtscheiding, overlijden van een familielid, enz.)

Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling.

Het is niet de bedoeling om aan de hand van een signalenlijst het 'bewijs' te leveren van de mishandeling. Het is wel mogelijk om een vermoeden van mishandeling meer te onderbouwen naarmate er meer signalen uit deze lijst geconstateerd worden. Een goed beargumenteerd vermoeden is voldoende om in actie te komen!

Wanneer een kind letsel vertoont, overleg dan direct met de interne contactpersoon of de intern begeleider. Ook informatie over andere kinderen in het gezin wordt betrokken bij de afwegingen.

- wit gezicht (slaap tekort)
- hoofdpijn, (onder)buikpijn
- blauwe plekken
- slecht verzorgd er uit zien
- geslachtsziekte
- jeuk of infectie bij vagina en anus
- urineweginfecties
- vermageren of dikker worden
- pijn in bovenbenen, samengeknepen bovenbenen
- houterige lichaamsbeweging
- niet zindelijk (urine/ontlasting)
- zwangerschap

- lichamelijk letsel
- achterblijven in taal-, spraak-, motorische, emotionele en/of cognitieve ontwikkeling
- somber, lusteloos, in zichzelf gekeerd
- eetproblemen
- slaapstoornissen
- schrikken bij aangeraakt worden
- hyperactief
- agressief
- plotselinge gedragsverandering (stiller, extra druk, stoer)
- vastklampen of abnormaal afstand houden
- isolement tegenover leeftijdgenoten
- zelfvernietigend gedrag (bv. haren uittrekken, praten over dood willen, suïcidepoging)
- geheugen- en concentratiestoornissen
- achteruitgang van leerprestaties
- overijverig
- zich aanpassen aan ieders verwachtingen, geen eigen initiatief
- extreem zorgzaam en verantwoordelijk gedrag
- verstandelijk reageren, gevoelens niet tonen (ouwelijk gedrag)
- geseksualiseerd ("verleiden") gedrag, seksueel getint taalgebruik
- opvallend grote kennis over seksualiteit (niet passend bij de leeftijd)
- verhalen of dromen over seksueel misbruik, soms in tekeningen
- geen spontaan bewegingsspel
- moeite met uitkleden voor gymles of niet meedoen met gym
- spijbelen, weglopen van huis
- stelen, brandstichting
- verslaving aan alcohol of drugs
- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind, toont weinig belangstelling
- ouder heeft irreële verwachtingen ten aanzien van het kind
- ouder is zelf mishandeld of heeft psychiatrische- of verslavingsproblemen
- ouder gaat steeds naar andere artsen/ziekenhuizen ('shopping')
- ouder komt afspraken niet na
- kind opeens van school halen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- 'multi-problem' gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal-economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie, etc.
- veel ziekte in het gezin
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

Psychosociale signalen:

- angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder
- sterk verzorgend gedrag, niet passend bij de leeftijd van de leerling (parentificatie).

Afwijkend seksueel gedrag:

- excessief en/of dwangmatig masturberen
- angst voor lichamelijk contact of juist zoeken van seksueel getint lichamelijk contact
- seksueel agressief en dwingend gedrag ten opzichte van andere kinderen
- niet leeftijdsadequaat seksueel spel
- niet leeftijdsadequate kennis van seksualiteit
- angst voor zwangerschap
- angst om zich uit te kleden
- angst om op de rug te liggen
- negatief lichaamsbeeld: ontevredenheid over, boosheid op of schaamte voor eigen lichaam
- schrikken bij aangeraakt worden
- houterige motoriek (onderlichaam 'op slot')
- geen plezier in bewegingsspel

Angst:

- schichtig reageren
- onzekerheid
- verwardheid
- apathisch zijn
- in zichzelf gekeerd zijn
- zich afsluiten van de buitenwereld

Verandering van gedrag:

- plotselinge stressreacties
- schoolverzuim
- westerse kleding inruilen voor traditionele kleding en hele lichaam bedekken
- direct na school naar huis gaan
- stelselmatig opgehaald worden door vader of broer(s)
- vriendschappen verbreken
- verwondingen
- blauwe plekken

Ontwijkend gedrag:

- ontwijkende antwoorden op directe vragen over bijvoorbeeld verwondingen of sociale controle door familie
- lichamelijke verwaarlozing
- zelfmoordpogingen
- zinspelen op zelfmoord
- fatalistische houding
- verhalen over geweld tegen andere familieleden

Voorzichtigheid is geboden. Het opmerken van één of enkele signalen hoeft geen grond te zijn voor een vermoeden van kindermishandeling. Een andere oorzaak is ook mogelijk.

Meer informatie is te vinden op de website "Voor een veilig thuis" Hier vind je ook de gegevens van het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

<http://www.vooreenveiligthuis.nl/kindermishandeling/>

Bijlage 5 Sociale-veiligheid protocol De Lispeltuut

Dit Sociale-veiligheid protocol heeft als doel:

'Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen'.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, soms ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een anti-pestcoördinator aangesteld. Op De Lispeltuut is dat Leo Weyman.

Wat verstaan we onder pesten?

Onze visie op pesten wordt als volgt weergegeven:

Daarin wordt onderscheid gemaakt in 3 niveaus van plagen / pesten.

- 1) Leuk plagen.
- 2) Vervelend plagen.
- 3) Pesten.

Per leerjaar/bouw worden deze termen anders genoemd om ze aan te laten sluiten bij de leeftijd van kinderen, maar inhoudelijk komt het op hetzelfde neer.

De beschrijving van de betekenis van de 3 begrippen:

- 1) Leuk plagen = iets grappigs zeggen of doen tegen een ander.
- 2) Vervelend plagen = iets irritants zeggen of doen tegen een ander.
- 3) Pesten = Gemene dingen zeggen of doen telkens tegen hetzelfde kind.

Buiten pestende kinderen en slachtoffers, spelen meelopers een belangrijke rol. Het woord meeloper is een veelgebruikte term bij kinderen, het zijn vaak de kinderen die bang zijn zelf het slachtoffer te worden van pesterijen. Om deze reden komen ze niet op voor de gepeste mensen, of soms doen ze zelfs mee aan het pesten.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
 - Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
 - Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
 - Briefjes doorgeven.
 - Beledigen.
 - Opmerkingen maken over kleding.
 - Isoleren en negeren.
 - Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
 - Op weg naar huis achterna rijden.
 - Naar het huis van de gepeste gaan.
 - Bezittingen afpakken.
 - Schelden of schreeuwen.
 - Pesten via de computer (zie protocol Internet- en social media).
- en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Wanneer treedt dit pestprotocol in werking?

Wanneer er sprake is van 'vervelend plagen', zal daar door middel van een kringgesprek aandacht aan besteed worden. In het geval van 'pesten' treedt dit anti-pestprotocol in werking. In dit protocol wordt beschreven hoe we handelen ten opzichte van slachtoffers, pesters en meelopers.

Hoe proberen we pesten te voorkomen?

Bij de start van elk schooljaar worden de volgende stappen doorlopen:

- Een goede voorbeeldfunctie is heel belangrijk, zowel thuis als op school. Problemen los je op door met elkaar in gesprek te gaan.
- Wij voelen ons als team van De Lispeltuut verantwoordelijk voor het welbevinden van ieder kind.

- Regels van de klas, met daarin een anti-pest afspraak. De regels worden met alle leerlingen afgesproken en de leerlingen verklaren zich akkoord met de regels. Per bouw (onder- of bovenbouw) zal een passende wijze ingezet worden waarop de leerlingen zich akkoord verklaren (bijv. het laten ondertekenen van de afspraken). Iedere groep heeft de afgesproken regels zichtbaar in de klas hangen zodat hier steeds op teruggekomen kan worden. Eén van de regels komt neer op:
Je meldt te allen tijde bij een stamgroepleider wanneer jij vervelende signalen opmerkt bij jezelf of bij een ander.
- Gebruik van het preventieve programma van Fides, waarbij we werken aan het vergroten van de weerbaarheid, sociale vaardigheden en welzijn bij de kinderen met het doel het zelfvertrouwen bij kinderen te vergroten en sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meeloopgedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en te vermijden. We besteden wekelijks aandacht aan zelfvertrouwen, weerbaarheid en gedrag. Wanneer er behoefte is aan een regel omtrent pesten, is hier ruimte voor.

Door middel van bovenstaande preventieve maatregelen zijn we altijd bezig om adequaat om te gaan met vervelend plagen. We doen er alles aan om pestgedrag te voorkomen, maar mocht het onverhoopt toch gebeuren, dan staat in dit pestprotocol beschreven hoe we gaan handelen.

Vuistregel hierbij is:

Wacht niet met het uitspreken van je (vervelende) gevoelens, hoe eerder dit bij ons bekend is, hoe sneller wij het met je op kunnen lossen.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in 4 stappen.

Wanneer er een signaal komt van pestgedrag vanuit een kind, ouder of stamgroepleider, doorlopen we onderstaande stappen, waarbij we ons realiseren dat deze stappen een leidraad zijn en er per situatie sprake moet zijn van 'maatwerk'.

Stap 1: Situatie verhelderen.

In deze eerste stap overlegt de stamgroepleider met de anti-pestcoördinator (en informeert de intern begeleider en directie) en worden de te zetten stappen besproken. Vervolgens bevraagt de stamgroepleider iedere partij apart. De volgende partijen worden in ieder geval gehoord: slachtoffer, pester(s), meelopers en ouders. Ouders worden bij een signaal van pesten zo snel mogelijk uitgenodigd voor een gesprek en geïnformeerd. Dit in geval dat het kind een pester is, maar ook wanneer het kind gepest wordt. De stamgroepleider brengt de situatie voor zichzelf in kaart. Ouders van de pester en slachtoffer worden benaderd, een stamgroepleider bepaalt zelf of ouders van meeloper(s) benaderd dienen te worden. Wij staan voor samenwerking waarbij school de te nemen stappen bepaalt.

Stap 2: Gesprek pester en betrokkenen, zonder slachtoffer

In dit gesprek wordt de pester geconfronteerd met zijn gedrag. Er wordt gekeken naar de overtredingen van de school- en groepsregels. Er is aandacht voor:

- De situatie wordt behandeld als een casus.
- Het voorbereiden van de pester op een gesprek met het slachtoffer.
- Je noemt nog geen naam van het slachtoffer, laat dit in het midden.
- Er krijgt nog niemand straf of schuld.
- Er wordt gedacht aan mogelijke oplossingen om herhaling te voorkomen.

De stamgroepleider kan spreken namens het slachtoffer en koppelt dit terug naar het slachtoffer.

Stap 3: Gesprek pester, slachtoffer en stamgroepleider en/of anti-pestcoördinator

Er komt een gesprek tussen slachtoffer, pester en stamgroepleider. Aandacht voor:

- Slachtoffer verwoordt zijn gevoelens.
- Pester verwoordt 'waarom' / motivatie van zijn daden.
- Pester verwoordt mogelijke oplossingen om herhaling te voorkomen (opgedaan tijdens stap 2).
- Slachtoffer en pester spreken concreet af wat er verandert vanaf dat moment.
- Formuleren en opstellen van de consequenties in een plan van aanpak waar ze samen achter staan.

Bij meerdere pesters zijn er meerdere gesprekken onderdeel van stap 3. Zet nooit meerdere pesters samen in dit gesprek.

Begeleiding van de gepeste leerling:

Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.

Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren. Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen of niet zo emotioneel reageren. Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest. Nagaan welke oplossing het kind zelf wil. Sterke kanten van de leerlingen benadrukken. Belonen (d.m.v. een schouderklopje, o.d.) als de leerling zich anders/ beter opstelt. Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s). Het gepeste kind niet overbeschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of te zeggen "ik zal het de pesters wel eens vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (bijv. baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)Laten zien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: we houden ons aan deze regel; we straffen als het kind pest en we belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Het kind leren niet meteen kwaad te reageren, zich te leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Het contact tussen ouders en school moet er een zijn van elkaar informeren en met elkaar overleggen. We leven ons in in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?*
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp; sociale vaardigheidstrainingen (dit kan ook op school met de IB'er); Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit(buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan

- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan de ouders van onze school:

Aan ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Pesten op school kunt u het best direct met de stamgroepleider bespreken. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Aan ouders van pesters:

Neem het probleem van uw kind serieus. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans om pester te worden. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed extra aandacht aan uw kind. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Aan alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus. Stimuleer uw kind om op een gezonde manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag. Geef zelf het goede voorbeeld. Leer uw kind voor anderen op te komen. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Stap 4: Naleven van de gemaakte afspraken en consequenties

De onder stap 3 verwoorde afspraken en consequenties worden nageleefd en gecommuniceerd met ouders/betrokkenen. De stamgroepleider heeft hierover de controle. Hij/zij biedt hulp aan het slachtoffer en begeleidt de pester(s) en meelopers. De consequentie voor de meelopers hangt af van de rol die ieder van hun individueel in het geheel speelt.

Mogelijke consequenties voor de pester en meelopers worden verderop in dit protocol genoemd.

Voor het slachtoffer wordt per situatie bekeken hoe we de beste hulp kunnen bieden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Heen-en-weer-schriftje of dagboek;
- Inbrengen in het Zorg- en adviesteam voor advies;
- Advies geven in het volgen van een weerbaarheidstraining/assertiviteitstraining;
- Regelmatig communiceren met ouders over de voortgang.

De anti-pestcoördinator houdt vinger aan de pols en het dossier wordt bijgehouden.

Stap 5: Evalueren

Een evaluatie kan plaatsvinden door:

- Een afrondend gesprek tussen en met de betrokkenen (ook de ouders)
- Een kringgesprek met de groep waarbij het accent ligt op de gemaakte afspraken en het welbevinden van iedereen in de klas
- Afrondend gesprek met pestcoördinator

Let op dat je niet opnieuw de betrokken kinderen hoofdrolspelers maakt. Zij hebben het proces en de consequenties al doorlopen.

Mogelijke consequenties voor de pester:

De consequenties (vanaf stap 3) zijn opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- Eén of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem en dit terugkoppelen aan de anti-pestcoördinator en directeur.

FASE 2:

- Een tweede gesprek met de ouders (het eerste gesprek heeft plaatsgevonden in stap 1), als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het historisch overzicht/dossier en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Het niet deelnemen aan een klassen- of schoolactiviteit.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan de pester ingebracht worden in het overleg met de intern-begeleider en eventueel het samenwerkingsverband.

•

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen binnen de school.
- De leerling wordt tijdelijk in een individuele werkruimte geplaatst en er worden voorwaarden gesteld waaraan een leerling moet voldoen om terug te mogen komen in de groep.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling (tijdelijk) geschorst of verwijderd worden en treedt het protocol 'Schorsing en verwijdering in werking'.
Voorafgaand aan een schorsing vinden er drie officiële waarschuwingen plaats. Deze maatregel wordt altijd genomen in aanwezigheid van de directeur en instemming van de inspectie (en leerplicht).

Wat vinden wij belangrijk:

en de Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol. Wacht niet met het uitspreken van je (vervelende) gevoelens, hoe eerder dit bij ons bekend is, hoe sneller wij het met je op kunnen lossen! Als de situatie opgelost is, kijk je samen naar de toekomst. Proberen te vergeten en vergeven zijn dan erg belangrijk.

Bijlage 1 – Schoolregels

Op De Lispeltuut moet iedereen zich veilig kunnen voelen. Dit geldt natuurlijk op de eerste plaats voor de kinderen, maar ook voor de ouders en de . Als we ons aan de onderstaande afspraken houden, leren en werken we met plezier aan goede resultaten.

Algemeen

- De fietsen staan op de goede plek in de fietsenstalling.
- Iedereen is van harte welkom om vanaf 08.20 uur de school binnen te komen. De juffen en meesters wachten de kinderen op in de klas en de kinderen worden welkom geheten.
- Om 08.30 uur beginnen de lessen. Het is fijn als de ouders uiterlijk 08.25 uur de school hebben verlaten.
- De ouders zijn welkom om na 15:00 uur een afspraak maken met de .
- Naar huis gaan: Om 14:30 uur of 12.30 uur is de school uit. De sluiten de schooldag samen met de kinderen af in de groep. De ouders wachten buiten op de stoep, voor het hek op hun kinderen. De van de groepen 1-2 gaan samen met de kinderen naar buiten. Zij controleren of alle kinderen opgehaald worden.
- De kinderen van de groepen 3 t/m 8 gaan zelf naar buiten, behalve wanneer we constateren dat de leerlingen ongewenst gedrag laten zien. In dat geval worden de regels besproken en houdt de stamgroepleider toezicht.

Regels/ respect en rust

In de school hebben we een aantal basisafspraken:

- Wij denken na over hoe we zelf behandeld willen worden en gaan zo ook met anderen om.
- We respecteren iedereen zoals hij/zij is en zoals hij/zij eruit ziet.
- We zijn zuinig op spullen van jou en van mij.
- We noemen elkaar bij onze voornaam, scheldwoorden doen pijn.
- We praten met de ander om iets op te lossen, als dit niet lukt vragen we de stamgroepleider om hulp.
- Als je iets ziet wat je vervelend vindt bij jezelf of een ander, is het vertellen tegen de stamgroepleider geen klikken omdat je het positief wilt veranderen.
- Wacht niet met het uitspreken van je gevoelens, hoe eerder dit bij de stamgroepleider bekend is, hoe sneller het kan worden opgelost. Als je het fijn vindt, mag je het natuurlijk ook altijd eerst met je ouders bespreken.
- Blijft het pesten doorgaan, vertel het aan je stamgroepleider.
- Kinderen die pesten, zitten zelf in de nesten!
- Bedenk of dat wat je doet valt onder, leuk plagen, vervelend plagen of pesten.
- Stop hou op! Betekent ook STOP! We vertellen de ander waar hij/zij mee moet stoppen.
- Zorg dat je gedrag verandert als het nodig is.

Regels op de gang

- We zorgen samen voor een opgeruimde gang (jassen en tassen hangen aan de kapstokken).
- Op de gang lopen we rustig.
- Op de gang gebruiken we een fluisterstem.
- Leerlingen komen niet aan het kopieerapparaat, snijmachine en opbergruimte (magazijn).
- Wanneer er op de gang gewerkt wordt, zorgen we ervoor dat we de ruimte opgeruimd en schoon achterlaten.
- Leerlingen werken altijd in het zicht van de stamgroepleider. Wanneer leerlingen in een ander lokaal werkt wordt deze ruimte opgeruimd achter gelaten.
- Leerlingen gebruiken de afgesproken school in- en uitgang.

Andere belangrijke afspraken

- We gebruiken op school geen schuttingtaal, we schelden en we vloeken niet
- De leerlingen spreken de aan met de naam
- Leerlingen mogen de stamgroepleider tutoyeren.
- We nemen de normale beleefdheidsregels in acht
- Wees op tijd op school
- We zijn stil en rustig wanneer we op de gang werken of lopen

Het pedagogische klimaat

- We zijn er alert op dat er géén bijnamen gebruikt worden die negatief uitgelegd kunnen worden
- Seksueel getinte grappen en seksistische opmerkingen zijn nooit aanvaardbaar
- Discriminerende grappen en opmerkingen worden niet getolereerd
- Moeten reageren op aanstootgevend taalgebruik
- Obscene en negatieve gebaren worden niet gehanteerd
- Aanstootgevende posters, affiches e.d. hangen we niet op
- Aanstootgevende kleding is minder gewenst
- Wanneer er kinderen naar het toilet gaan, blijven de stamgroepleiders alert. Per groep gaat er maar een leerling naar het toilet, de stamgroepleider ziet erop toe dat de leerling niet te lang wegblijft.
- We zijn een gezonde school en snoepen niet onder schooltijd, het is wenselijk hier bij traktaties rekening mee te houden.

De school en onze spullen

- Je maakt geen rommel in ons gebouw. Als je naar huis toe gaat is alles opgeruimd!
- In de gangen wordt gewerkt. Ben daar dus stil en ren niet!
- Op de speelplaats staan containers. Gebruik deze waar ze voor zijn bedoeld!
- De jassen en tassen horen aan de kapstok en niet op de grond! Geef ze een mooi plaatsje.
- Met de spullen van de school gaan we zuinig om!
- We vragen het aan elkaar, voordat je aan materiaal van een ander komt.

Pleinregels/ samen spelen

Op het schoolplein gelden in principe dezelfde algemene regels en afspraken zoals hierboven beschreven. Om het buitenspelen goed te laten verlopen zijn er nog onderstaande aanvullende regels.

- We spelen gezellig samen en doen anderen in ons spel geen pijn;
- Bij het spelen van spelletjes worden goede afspraken gemaakt, neem je winst maar ook je verlies.
- We voetballen om de beurt op de het pannaveld. Op het rooster kun je zien welke groep er aan de beurt is.
- Speel creatief, maar niet agressief.
- Iedereen mag meespelen, we sluiten niemand buiten.
- We gooien niet met zand, takken of andere materialen.
- We zorgen ervoor dat we niet door de beplanting lopen of moedwillig takken afbreken.

Conflicten/ pesten

- Pestgedrag wordt niet getolereerd.
- Conflicten worden altijd uitgesproken.
- Lukt het niet onderling, dan zal een groepsstamgroepleider bemiddelen.
- Conflicten dienen zo snel mogelijk opgelost te zijn, zeker voordat de leerling weer naar huis gaat.
- Iedere dag is een nieuwe dag met een nieuwe kans.
- Als pesten niet stopt worden ouders betrokken en worden er samen afspraken gemaakt. Hierbij volgen we het anti-pestprotocol

Belonen

Leerlingen worden beloond op de volgende wijze:

- Complimenten op schrift, in woord en gebaar.
- Beloningsstickers, -kaartjes, of -stempels.
- Kortdurende leuke activiteiten, afwijkend van het lesrooster.

Groepsregels

De groepsstamgroepleider stelt zelf regels/afspraken op, die gelden voor de groep. Deze regels/afspraken kunnen niet afwijken van de bovenstaande afspraken, maar zijn een aanvulling of uitwerking daarvan.

Afspraken m.b.t. dossiervorming bij Pesten

Stap	Actie	Dossier
Stap 1: Situatie verhelderen	• Gesprek(ken) met betrokkenen individueel en op welke datum • Situatieschets (in kaart brengen) • Afspraken	Notitie in Parnassys i.v.m. stap 1 anti-pestprotocol (bij observaties)
Stap 2: gesprek betrokkenen	• Gesprek(ken) met betrokken individueel en op welke datum. • Kort verslagje van wat besproken is • Afspraken	Notitie in Parnassys i.v.m. stap 2 anti-pestprotocol
Stap 3: Gesprek pester, slachtoffer en stamgroepleider en/of anti-pestcoördinator	• Gesprek(ken) met en op welke datum. • Kort verslagje van wat besproken is • Opstellen Anti-PestPlan (<i>plan van aanpak</i>)* • Afspraken	Notitie in Parnassys i.v.m. stap 3 anti-pestprotocol Ind HP in Parnassys: APP (Anti-PestPlan)
Stap 4: Naleven van de gemaakte afspraken en consequenties.	• Verslaglegging in Plan van Aanpak • Communicatie met ouders • Evt. vervolgafspraken	Notitie in Parnassys i.v.m. stap 4 anti-pestprotocol, m.u.v. verslaglegging plan van aanpak.

Stap 5: Evaluatie	• Gesprek(ken) met betrokkenen en op welke datum. • Afsluiten plan van aanpak • Communicatie met ouders	Notitie in Parnassys i.v.m. stap 5 anti-pestprotocol
-------------------	---	--

***Anti-PestPlan oftewel een Plan van Aanpak**

Afsprakenblad

Onze afspraken:

- Wij denken na over hoe we zelf behandeld willen worden en gaan zo ook met anderen om.
- We respecteren iedereen zoals hij/zij is en zoals hij/zij eruit ziet.
- We zijn zuinig op spullen van jou en van mij.
- We noemen elkaar bij onze voornaam, scheldwoorden doen pijn.
- We praten met de ander om iets op te lossen, als dit niet lukt vragen we de stamgroepleider om hulp.
- Als je iets ziet wat je vervelend vindt bij jezelf of een ander, is het vertellen tegen de stamgroepleider geen klikken omdat je het positief wilt veranderen.
- Wacht niet met het uitspreken van je gevoelens, hoe eerder dit bij de stamgroepleider bekend is, hoe sneller het kan worden opgelost. Als je het fijn vindt, mag je het natuurlijk ook altijd eerst met je ouders bespreken.
- Blijft het pesten doorgaan, vertel het aan je stamgroepleider.
- Kinderen die pesten, zitten zelf in de nesten!
- Bedenk of dat wat je doet valt onder, leuk plagen, vervelend plagen of pesten.
- Stop hou op! Betekent ook STOP! We vertellen de ander waar hij/zij mee moet stoppen.
- Zorg dat je gedrag verandert als het nodig is.

Plan van aanpak- Sociale veiligheid

Betrokken personen:

- 0 leerling:
- 0 stamgroepleider:
- 0 IB'er:
- 0 Vertrouwenspersoon:
- 0 Ouders:
- 0 Directie:

Onderwijsbehoefte:

- Wat zijn de sterke punten van de leerling?
- Waaruit bestaat het probleemgedrag?

Doel:

- Wat willen we dat de leerling doet?

Aanpak:

- Hoe gaan we het gewenst gedrag aanleren?
- Hoe wordt de voortgang van het plan gemeten?
- Hoe lang zal worden geprobeerd of het plan werkt.
- Wat gebeurt er als de leerling het ongewenst gedrag vertoont? (fases en consequenties)

Verslag uitvoering

- Opmerkingen t.a.v. van het aanleren van het gedrag:
- Benoem positief waarneembaar gedrag wat gezien is.
datum:
datum:

- Benoem ongewenst gedrag wat gezien is.
datum:
datum:

Evaluatie

- Wat is de (voorlopige) conclusie?
- Wat is het vervolg?:

Indien afgerond voeg de volgende bijlage behorend bij het plan van aanpak sociale veiligheid toe (waarin de fases en consequenties staan)

Bijlage Sociale Veiligheid (met consequenties voor de pester)

De consequenties (vanaf stap 3) zijn opgebouwd in de 5 fases zoals in het protocol vermeld. Afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Dit documentje waarin heel in het kort verslag gedaan wordt als 'bestand' toegevoegd aan Parnassys onder de naam stap 3 anti-pestprotocol als het 'traject' is afgerond (dus als het APP is afgerond)

FASE 1:	
Consequentie(s)	• •
Evaluatie op:	
Afgrond:	Ja / nee (naar fase 2)

FASE 2:	
Consequentie(s)	• •
Evaluatie op:	
Afgrond:	Ja / nee (naar fase 3)

FASE 3:	
Consequentie(s)	• Overleg in het ZAT (verslag in Parnassys) •
Evaluatie op:	
Afgrond:	Ja / nee (naar fase 4)

FASE 4:	
Consequentie(s)	• •
Evaluatie op:	
Afgrond:	Ja / nee (naar fase 5)

FASE 5:	
Consequentie(s)	• Protocol schorsing en verwijdering treedt in werking. •
Evaluatie op:	
Afgrond:	Ja / nee

Bijlage 6 Protocol grensoverschrijdend gedrag

Onder ongewenst gedrag verstaan wij: 'Het toebrengen van schade aan materiaal of een persoon door het overschrijden van grenzen, normen of regels van de school, zich uitend in verbaal- of fysiek ongewenst gedrag.' Hoewel we nu meer de nadruk leggen op de feitelijke handelingen (slaan, schelden, etc.) gaat het om gedrag dat ongewenst is op een school als een omgeving waarin kinderen zich vrij en veilig moeten kunnen bewegen. Een maatregel (time out – schorsing – overplaatsing – verwijdering) is in eerste aanleg geen straf- maar een ordemaatregel die de school treft. Het is daarbij een eenzijdig opgelegde maatregel en dient derhalve niet lichtzinnig te worden genomen. Vanzelfsprekend hebben ouders een rol in deze, maar niet in de besluitvorming.

We staan voor het scheppen van een veilige, gestructureerde leeromgeving door kinderen te laten merken dat ze gezien, gewaardeerd en gerespecteerd worden. We leren hen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen handelen en gedrag. De directie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid. De medewerkers dragen verantwoordelijkheid voor de kinderen als ze op school zijn. Ouders dragen de eindverantwoordelijkheid over de kinderen.

De stappen die worden genomen bij hinderlijk en/of niet taakgericht gedrag van een individuele leerling.

Bron: Golly A, Sprague J. 2012. *Goed Gedrag kun je leren*. Uitgeverij Pica.

Om een leerling op rustige en respectvolle wijze weer op het rechte spoor te brengen, is het implementeren van een doordachte en consequente procedure de eerste stap. Zo'n vastgestelde reactieprocedure is voor de leerlingen voorspelbaar: ze weten na enkele keren wat er gaat komen als ze zich ongewenst gedragen. Scenario: Een leerling volgt niet direct de opdracht op nadat die door de stamgroepleider duidelijk was gegeven en nadat de stamgroepleider de leerling die wel direct gehoorzaamden, had gecompimenteerd.

- Stap 1: Zeg op een rustige toon tegen de leerling wat hij of zij had moeten doen, in concrete taal.
- Stap 2: Loop kalm weg. Blijf in de buurt van de leerling en observeer onopvallend wat hij of zij doet.
Stap 3: Als de leerling binnen tien seconde aanstalten maakt de opdracht alsnog uit te gaan voeren, zeg dan tegen hem of haar: 'Je hebt de juiste keuze gemaakt.'
- Stap 4: Als de leerling na tien seconde nog niet gehoorzaamt, herhaal je de opdracht rustig en loop weer weg.
- Stap 5: Als de leerling na tien seconden aanstalten maakt de opdracht alsnog uit te gaan voeren, zeg dan tegen hem of haar: 'Je hebt de juiste keuze gemaakt.'
- Stap 6: Gehoorzaamt de leerling nog steeds niet, zeg dan wat je van de leerling verwacht en verbind er een consequentie aan, bijvoorbeeld: 'je maakt je werk af, of anders... (hier benoem je jouw concrete time-out plek binnen de klas, bijvoorbeeld '...of anders ga je buiten de kring op die stoel zitten').
- Stap 7: Als de leerling nog steeds niet gehoorzaamt, volgt de consequentie. Voer dit consequent uit.

Het is belangrijk te benoemen welk gedrag je wel wilt zien. Realiseer je dat dit gedrag uitvoerbaar moet zijn door de leerling. Wanneer het gaat om werkweigering, kan het zijn dat de leerling niet goed weet wat hij moet doen, of de opdracht is te moeilijk. Uiteraard is hulp van de stamgroepleider aan het kind bij de uitvoer dan noodzakelijk.

In deze procedure stuurt de stamgroepleider de leerling met concreet taalgebruik en loopt dan weg, zodat de leerling de tijd heeft om te bedenken wat hij of zij zal doen. Gehoorzaamt de leerling, dan moet die goede keuze ogenblikkelijk bekrachtigd worden. Merk ook op dat de stamgroepleider twee keer probeerde het gedrag mondeling te corrigeren voordat de consequentie voor ongehoorzaamheid volgde.

Als een kind op de Lispeltuut tweemaal op één dag na bovenstaande procedure een time-out binnen de klas heeft gehad, en dan bij de derde procedure opnieuw na punt 7 niet gehoorzaamt, volgt een time out buiten de klas.

De stappen die worden genomen bij grensoverschrijdend gedrag:

Bij ongewenst gedrag volgen wij de volgende stappen:

Bij de eerste keer ongewenst gedrag wordt er in korte, duidelijke taal aangegeven dat het gedrag moet stoppen en dat het gedrag onwenselijk is. Aangeven aan het kind wat hij/zij moet doen in zo'n situatie. Terugkoppelen naar afspraken die in de klas gemaakt zijn zoals; als je iets niet fijn vindt geef je dat aan, loop weg van de situatie, haal hulp van de stamgroepleider etc.

Bij de tweede keer ongewenst gedrag wordt er samen met het kind een verhelderingsgesprek gevoerd aan de hand van een GGGGG-schema. Met dit schema kunnen we een situatie analyseren en de verschillende elementen van een situatie uit elkaar halen. Je krijgt dan inzicht in de onderliggende gedachten die het gevoel van het kind bepalen:

- G = gebeurtenis
- G = gedachte
- G = gevoel
- G = gedrag
- G = gevolg

Bij de derde keer ongewenst gedrag treedt het protocol schorsen en verwijderen in werking.

Schorsen en verwijderen

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- Time-out
- Schorsing
- Verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. (zie noot 1).
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsstamgroepleider en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie noot 2).
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.

- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. (zie noot 3).
- De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd. (zie noot 4).
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan; het bevoegd gezag, de ambtenaar, leerplichtzaken en de inspectie onderwijs.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag. Voordat tot verwijdering kan worden overgegaan, moet het bestuur ten minste 8 weken proberen een andere oplossing te vinden en dient het bevoegd gezag de betrokken stamgroepleider en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar;
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of

dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de timeout niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing?

Noot 2: de time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijdering beslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

Als bijlage een origineel incidentmeldingsformulier en een voorbeeldbrief van een officiële waarschuwing. De zorgen zelf voor kopieën van het incidentmeldingsformulier indien nodig.

Het incidentmeldingsformulier wordt ingevuld bij:

- het weglopen van leerlingen
- onacceptabel gedrag, waarbij de veiligheid van het kind zelf, of de veiligheid van medeleerlingen of stamgroepleider in het gedrang komt.

Afspraken rondom het weglopen van leerlingen onder schooltijd:

- Dit vinden wij als school onacceptabel. Wij zijn altijd verantwoordelijk!
- Directie wordt geïnformeerd
- Ouders worden onmiddellijk geïnformeerd (telefonisch)
- Wanneer er ondersteunend personeel of ambulante aanwezig zijn, wordt er gezocht naar de leerling
- De stamgroepleider vult een incidentmeldingsformulier in
- Dit wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar. Er volgt;

- een gesprek met de leerling
- een gesprek met de ouders
- er worden afspraken gemaakt, deze worden schriftelijk vastgelegd
- Wanneer het bovenstaande niet heeft geholpen, wordt er individueel bekeken wat de consequenties zijn voor de betreffende leerling:
 - een gesprek met de ouders waarbij de leerplichtambtenaar aanwezig is
 - mogelijke schorsing.

De vervolgsafspraken m.b.t. genomen maatregelen worden wederom schriftelijk vastgelegd.

Volgorde stappen:

1. Bij het eerste incident :
formulier invullen (volgnummer 1), gesprek met kind door stamgroepleider over het gedrag en informatie over de vervolgstappen. Tevens worden IB/directie ingelicht.
2. Bij het tweede incident :
formulier invullen (volgnummer 2), gesprek met kind door stamgroepleider, daarna met de lb-er over het gedrag en informatie over vervolgstappen en contact naar de ouders m.b.v. het oudergespreksformulier. Directie wordt op de hoogte gebracht. Kopie van incident in de map directiekamer doen.
3. Bij het derde incident:
 - A. formulier invullen (volgnummer 3), gesprek met kind door stamgroepleider, daarna /directie/ IB over het gedrag en informatie over vervolgstappen en melding aan de ouders over de voorgevallen incidenten en de time-out buiten de groep. Het kind krijgt een officiële waarschuwing.
 - B. Nu volgt een korte time-out buiten de groep met een aangepast takenpakket, evt. onder toezicht en nacontrole
4. Bij het vierde incident:
 - A. formulier invullen (volgnummer 4), gesprek met kind door stamgroepleider, daarna met directie / IB over het gedrag en informatie over vervolgstappen en melding aan de ouders over de voorgevallen incidenten en de time-out buiten de groep
 - B. nu volgt de lange time-out > schorsing / verwijdering
 Oudergespreksformulier invullen en ondertekenen.

Schorsing: van 1 dag tot maximaal 4 dagen (info naar bestuur en inspectie/leerplichtambtenaar)

Verwijdering : in uiterste nood

- Kopie maken van elk ingevuld formulier voor dossier, ouders , directie, IB e.a.

- Wanneer er een onderliggende problematiek aan ten grondslag ligt, wijken wij af van dit protocol en passen dit aan op de specifieke leerling.

Incidentmeldingsformulier

Incidentmeldingsformulier Leerling:

Volgnummer:

Datum:

Tijdstip:

Plaats:

Betrokken leerling(en):

Betrokken stamgroepleider(en):
Ondersteunend personeel:
Ouders:

1. Situatie waarin het incident ontstond.:

2. Wat was de aanleiding tot het incident?:

3. Beschrijf het incident kort en duidelijk.

Wat deed jij, wat deed de leerling , wat deden de anderen?:

4. Hoe/ wanneer eindigde het incident?:

5. Welke oplossingsstrategie is gevolgd?:

6. Welke afspraken zijn er gemaakt?:

7. Bespreking van het incident met:

0 directie dd:

0 ouders dd:

0 anderen dd:

Voorbeeldbrief van een officiële waarschuwing

Hedel, ...-...-2018

Betreft; Officiële waarschuwing

Beste,

Je bent opweggelopen van school. Dit gedrag kunnen we niet accepteren.

Je krijgt nu een officiële waarschuwing. Bureau Leerplicht wordt hiervan in kennis gesteld.

Als het zich nog eens voordoet, wordt je voor 1 dag geschorst en gaat hiervan een afschrift naar de leerplichtambtenaar. In overleg met je ouders wordt besproken wat de invulling van deze dag zal zijn.

Met vriendelijke groet,

Margje Bielars

Directeur a.i. De Lispeltuut

Bijlage 7 Rouwprotocol

Protocol rouwbegeleiding

Soms weet je al een tijdje dat het slechte bericht eraan komt, een andere keer is het een donderslag bij heldere hemel: iemand is dood een kind uit je groep, een van de ouders, een collega. De schok is altijd groot. En ondanks het verdriet moet er een heleboel gebeuren. In dit protocol wordt informatie gegeven en op een rijtje gezet welke stappen we moeten ondernemen, waar informatie ligt en welke boeken gebruikt kunnen worden.

Het bericht van een zieke ouder

- Ga na of het kind op de hoogte is van de gezondheidstoestand van de terminale/ziek ouder bij de ouders. Informeer of er behoefte is aan een huisbezoek of een gesprek op school. Let op signalen van ouders wanneer het nodig/gewenst is dat er hulp geboden wordt vanuit een externe instantie, te denken valt aan school maatschappelijk werker (zie verder ook map rouwverwerking in de ib kamer).
- Informeer of ouders akkoord gaan dat de groepsstamgroepleider de thuissituatie met het kind, c.q. klas bespreekt, en/of zij zelf nog andere wensen hebben.
- Vraag aan het desbetreffende kind waar het behoefte aan heeft. Het ene kind vindt het voldoende als de stamgroepleider van de situatie op de hoogte is en al troost vindt bij een knipoog of een extra aai over zijn bol, het andere kind wil de situatie misschien in een kringgesprek bespreken. Laat het kind weten dat je als stamgroepleider op de hoogte bent van de thuissituatie.
- Geef het kind het gevoel dat het bij jou altijd terecht kan met zijn verdriet, dat het hierin niet alleen staat en dat het weet ervan heeft dat het op school gesteund wordt.
- Houd wel goed in de gaten dat school een plek moet kunnen zijn waar het kind de thuissituatie eventjes kan vergeten, ontspannen, met andere zaken bezig kan zijn.

Het bericht van het overlijden van een ouder van kinderen op school

Het bericht komt binnen

Mededeling komt binnen via de conciërge/administratie:

- Deelneming betuigen
- Er zal iemand van school terugbellen –groepsstamgroepleider-
- Directie wordt ingelicht

Mededeling komt via docent/leerling/buiten/bij de directie

- Opvang van de melder en de eventuele getuigen
- Wanneer het bericht niet afkomstig is van de familie of andere bevoegdheden, de melding nagaan – directie –
- De omstandigheden van de gebeurtenis nagaan –groepsstamgroepleider-
- Geheimhouding van het bericht tot de schoolleiding het vrijgeeft.

Het crisisteam

Een crisisteam wordt zo spoedig mogelijk samengesteld, welke activiteiten ontwikkelt en coördineert.

Het crisisteam bestaat uit:

- Directie –eindverantwoordelijk-
- Groepsstamgroepleider(en)
- Iemand van het MT

- Intern begeleider

Het eerste, kort overleg:

- Afspreken wie contact opneemt met de familie en wanneer. In het beste geval – groepsstamgroepleider-
- Nagaan wie er op school het nauwst betrokken zijn:
 - Groepsstamgroepleider(en) van de kinderen, oud-groeps van de kinderen, vrienden en vriendinnen in andere klassen, neefjes en nichtjes.
- Duidelijk moet worden wat er verteld mag worden aan de kinderen in de klas.
- Of alle leden van het crisisteam hun taak aankunnen.
- Coördinatie van de advertentie en bloemen. Dragen van eindverantwoording voor de mededeling en herdenking in de krant –directie-
- Beheren en coördineren van het draaiboek –directie-
- Afspraak maken voor een volgend overleg.

Het verstrekken van de informatie

Het crisisteam bepaalt wie wie informeert over het overlijden:

• Personeel	-directie-
• Klas van het kind van de overledene + ouders	-groepsstamgroepleider-
• Familieleden neefjes/nichtjes op school	-intern begeleider-
• Eventueel: overige leerlingen	-eigen groepsstamgroepleider-
• Schoolbestuur	-directie-

Komt het bericht in het weekend binnen:

- Korte informatieronde naar de klasgenoten van het kind van de overledene
- Iedereen maandag meteen op school aanwezig zijn

Komt het bericht in de vakantietijd binnen:

- Telefonisch de klasgenoten informeren
- Telefonisch of schriftelijk alle betrokkenen informeren over wat er is gebeurd en gaat gebeuren.

Bijzondere aandacht moet er zijn voor de nauwst betrokkenen. Zeker zij moeten het bericht op een zorgvuldige wijze krijgen.

Het vertellen van het verdrietige nieuws

Aandachtspunten bij het vertellen van het bericht aan de klas:

- Ga na of je het als stamgroepleider alleen aankunt: vraag zo nodig een collega je te ondersteunen.
- Zorg voor een veilige ruimte (rust)
- Ga na of het kind van de overleden ouder bij de mededeling aanwezig wil zijn of het zelf wil vertellen.
- Stel het kind op zijn gemak en neem door wat er wordt gezegd en welke reacties het kind kan verwachten.
- Bereid je altijd voor: wat ga je zeggen en hoe, welke effecten kun je verwachten.
- Noteer de kinderen die afwezig zijn
- Begin met een inleidende zin, maar breng het bericht vervolgens zonder er omheen te draaien.
- Geef niet te veel informatie ineens.
- Geef voldoende tijd voor emoties.
- Voeg zo nodig informatie toe maar houd je bij de feiten
- Wanneer de emoties wat terugdringen en de leerlingen vragen hoe het verder moet, kun je overstappen naar de volgende informatie:
 - Hoe verloopt het contact met de familie

- Hoe gaat het met hun klasgenoot
- Hoe worden afspraken gemaakt over de uitvaart
- Vertel bij wie de leerlingen terecht kunnen voor een persoonlijk gesprek –intern begeleider-
- Zeg dat in principe alle reacties goed zijn: moeten kinderen hielden dan is dat prima, hoeft dat niet, dan is het ook goed.
- Vertel dat sommige mensen veel voelen bij anderen is dat minder.
- Vertel hoe de komende dagen ingevuld worden.
- Vertel waar hun klasgenoot is en wat hij/zij gaat doen de komende dagen.

Aandachtspunten bij het vertellen van het bericht aan het personeel:

- Vertel het bericht in de personeelskamer nadat iedereen aanwezig is. – directie-
- Noteer het afwezige personeel en breng deze persoonlijk op de hoogte
- Zorg voor zo eenduidig mogelijke informatie zodat geruchtvorming voorkomen wordt.

Aandachtspunten bij het vertellen aan familie op school:

- Haal deze kinderen uit de klas en vertel deze apart het bericht van overlijden –intern begeleider-
- Zorg voor een rustige ruimte.

Organisatorische aanpassingen

- op persoonlijke titel aanwezig willen zijn, uitroosteren. Of voor de betreffende groep een vrije dag organiseren.

Contacten met de familie van de overledene

- Neem nog dezelfde dag contact op
- Ga na welke informatie over het overlijden aan de leerlingen verteld mag worden.
- Een bezoek aan de familie in de dagen voor de begrafenis. Doe dit met z'n tweeën.
- Vraag wat de school kan betekenen voor de kinderen van de overledene.
- Overleg over alle te nemen stappen.

Denk daarbij aan:

- Het plaatsen van een rouwadvertentie
- Wenselijkheid/niet wenselijkheid van bij de plechtigheid aanwezig zijn van klas/vrienden/vriendinnen. Laat de mening van de kinderen hierin ook gelden.
- Bloemen/kransen

Contacten met de ouders van de overige leerlingen

- Informeer de ouders via een gesprek (telefoontje) over:
 - De gebeurtenis
 - Organisatorische aanpassingen
 - Wat er op school gebeurt
 - Aanwezigheid bij de uitvaart
 - Nazorg voor de leerlingen

Begeleiding tussen overlijden en uitvaart

- Zorg dat de kinderen rustig bij elkaar kunnen zijn.
- Maak zo nodig gebruik van speciale lessen om met de kinderen te praten over hun gevoelens
- Ga, in overleg met de kinderen van de overleden ouder, met de kinderen aan het werk om iets te maken voor de overleden ouder en voor de kinderen
- Bereid condoleancegesprek voor met de kinderen. Denk daarbij aan:
 - Wat je moet zeggen

- Moet je een hand geven
 - Moet je iets geven
 - Waar praat je over
 - Wat doe je als ze gaan huilen
- Bereid ook het bijwonen van de uitvaart goed voor. Vertel de kinderen zoveel mogelijk wat ze kunnen verwachten.
Denk daarbij aan:
 - Hoe teken je een condoleance
 - Waar ga je zitten
 - Ga je mee naar het kerkhof
 - Na de plechtigheid een bijeenkomst op school of elders
 - Hoe verloopt een uitvaart wanneer de overledene uit een andere cultuur komt?
- Vang de kinderen na de uitvaart nog even op om nog even na te praten.

Nazorg

1 Klassikaal

- Probeer zo mogelijk de dag na de uitvaart weer te starten met de lessen
- Zorg voor de mogelijkheid dat de groep er nog eens op terug kan komen.
- Let op signalen van een stagnerend rouwproces bij leerlingen en bij de kinderen van de overleden ouder
- Organiseer zo nodig gerichte activiteiten om het rouwproces te bevorderen voor de kinderen van de overleden ouder

2 Kinderen van de overleden ouder

- Probeer zo mogelijk de dag na de uitvaart weer te starten met de lessen.
- Zorg voor informatie en boeken over het verlies van een ouder.
- Geef duidelijk aan bij wie de kinderen terecht kunnen voor gesprek(ken)
- Zorg voor speciale activiteiten en/of lessen waarmee de kinderen na een tijdje kunnen werken.
- Houd de kinderen in de gaten. Probeer problemen bij het rouwproces tijdig te signaleren en schakel waar nodig externe hulp in.

3 Individueel

- Let speciaal op risicoleerlingen zoals leerlingen die al eerder verlies geleden hebben.
- Geef de kinderen, wanneer ze dat aangeven, die veel moeite hebben met het verwerken van het verlies individuele begeleiding.

4 Herdenking

- Sta af en toe stil bij herinneringen aan de gestorven ouder
- Besteed aandacht aan speciale dagen zoals verjaardagen en de sterfdag van het overleden familielid. Eventueel aan vader- en/of moederdag.

Bijlage 8 Protocol Internet en social media

Dit reglement is van toepassing op alle leerlingen van De Lispeltuut, onafhankelijk van de plaats waar zij hun sociale media gebruiken.

- We behandelen elkaar netjes en met respect en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen en beschadigen we elkaar niet, en maken we elkaar niet zwart.
- Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op social media en kan daarop aangesproken worden. Ook het doorsturen (*forwarden*) en herplaatsen (*retweeten*) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
- Zorg dat je weet hoe de social media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wilt. Alles wat wordt gecommuniceerd via internet en social media blijft nog lang vindbaar.
- Bij het gebruik van internet en social media houden we rekening met de goede naam van De Lispeltuut en iedereen die daarbij betrokken is zoals , onderwijsondersteunend personeel en ouders.
- We helpen elkaar om goed en verstandig met social media om te gaan en we spreken elkaar daar op aan. Als dat niet lukt, dan vragen we daarvoor hulp aan de stamgroepleider.
- Het meenemen van mobiele telefoon en daarmee vergelijkbare communicatieapparatuur op school is in zoverre toegestaan dat deze voorafgaand aan de lessen bij de worden ingeleverd in een daarvoor bestemde bak.
- We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van internet en social media worden er daarom geen informatie, foto's of video's verspreid over anderen, als zij daar geen schriftelijk toestemming voor hebben gegeven, of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden.
- Internet en social media worden alleen gebruikt voor acceptabele doeleinden. Het is daarom niet toegestaan om op school:
 - a. sites te bezoeken, informatie te downloaden en te verspreiden die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend zijn;
 - b. hacken en ongeoorloofd toegang te krijgen tot niet-openbare sites of programma's;
 - c. informatie, foto's of video's te delen waarvan duidelijk is dat die niet bedoeld is om verder te verspreiden, hou je wachtwoorden geheim;
 - d. verzonnen berichten versturen of een fictieve naam gebruiken als afzender;
 - e. iemand lastig vallen, te achtervolgen of te 'flamen'.

Als iemand over de voorgaande punten informatie krijgt aangeboden, wordt dat gemeld aan de stamgroepleider.

- Als er gebruikt wordt gemaakt van het netwerk van de school, dan mag dat de kwaliteit van het (draadloze) netwerk niet in gevaar brengen of schade aan personen of instellingen veroorzaken. Het hacken, overmatig downloaden of overbelasten van het netwerk is natuurlijk verboden.
- Leerlingen en medewerkers van De Lispeltuut worden niet met elkaar 'vriend' op social media, tenzij het gaat om een door de medewerkers gebruikt professioneel account (waar geen persoonlijke informatie over de medewerker is geplaatst).
- Als er geconstateerd wordt dat de afspraken niet worden nageleefd, wordt dit eerst met de betrokkene besproken. Bij een ernstige overtreding kan de directie van De Lispeltuut besluiten een maatregel op te leggen, die kan bestaan uit het in beslag nemen van de telefoon, het uitsluiten van toegang tot het netwerk van de school, het

geven van een disciplinaire maatregel (straf) of in het uiterste geval het schorsen of verwijderen van de leerling van school. Hierbij wordt er altijd contact opgenomen met de ouders van de leerling. Daarnaast kan de directie contact opnemen met de politie indien er sprake is van een strafbaar feit.

Privacy

We zijn ons ervan bewust dat wij de plicht hebben de privacy van leerlingen en hun ouders te beschermen. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties, testgegevens e.d. worden door ons als privacygegevens beschouwd en worden als zodanig zeer zorgvuldig behandeld. Afspraken:

- De leerlingenadministratie wordt zorgvuldig gevoerd en beheerd.
- Bij inschrijving geven ouders toestemming om naam, adres en telefoonnummer op de leerlingenlijst te mogen vermelden, als die wordt verspreid onder de ouders van elke jaargroep. De toestemming kunnen de ouders schriftelijk op elk gewenst moment terugtrekken.
- Bij inschrijving geven ouders toestemming voor het gebruik van foto's op de website, in de schoolgids en dergelijke. De toestemming kunnen ouders schriftelijk op elk gewenst moment terugtrekken.
- Leerlingendossiers worden digitaal en/of in een gesloten dossierkast bewaard en zijn alleen voor betrokkenen toegankelijk.
- Mappen/dossiers met gespreksverslagen, groepsplannen enz., die in een lokaal aanwezig zijn, worden bij het verlaten van het lokaal opgeruimd.
- Gegevens van vertrouwelijke aard, die door leerlingen, ouders of anderen aan de directie of vertrouwenspersoon bekend worden gemaakt, worden discreet behandeld. Zij kennen hierbij een eigen verantwoordelijkheid en zullen conform deze verantwoordelijkheid en binnen hun bevoegdheid handelen.
- Het verstrekken van leerlinggegevens ten behoeve van onderzoek of observatie door derden, wordt niet zonder medeweten van ouders gedaan. Ouders ondertekenen de hiervoor ingevulde formulieren. Mochten andere instanties informatie nodig hebben zal de school dit pas verstrekken nadat ouders hiervoor middels een toestemmingsformulier toestemming voor hebben verleend.
- Soms kan het gebeuren, dat instanties gegevens opvragen bij school, zonder medeweten van de ouders. Als dit door wettelijke regelgeving verplicht is, zal de school hieraan moeten voldoen. Dit zal echter met de grootst mogelijke terughoudendheid gebeuren.
- Wanneer er sprake is van gescheiden ouders, zal de school desgewenst informatie aan beide ouders verstrekken. In eerste instantie zijn betrokkenen zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van informatie aan elkaar. Indien noodzakelijk zal met betrokkenen worden besproken op welke wijze de informatieverstrekking zal plaatsvinden.

Afspraken met kinderen

- Je mag alleen op internet als je daarvoor toestemming krijgt van de stamgroepleider.
- We behandelen elkaar netjes en met respect, en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, en beschadigen we elkaar niet, en maken we elkaar niet zwart.
- Spreek van tevoren met de stamgroepleider af wat je op internet wilt gaan doen.
- Geef nooit persoonlijke informatie door op internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, zonder toestemming van de stamgroepleider.

- Vertel de stamgroepleider meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat dat niet hoort.
- Houd je je aan de afspraken, dan is het niet jouw schuld dat je zulke informatie tegenkomt.
- Leg nooit verdere contacten met iemand zonder toestemming van de stamgroepleider.
- Verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van de stamgroepleider.
- Beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort. Het is niet jouw schuld dat je zulke berichten krijgt.
- Verstuur ook zelf dergelijke mailtjes niet.
- Bij het gebruik van een zoekmachine gebruik je normale woorden (zoektermen). Je zoekt geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks of geweld. Bij twijfel overleg je met de stamgroepleider.
- Bestanden van internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Op vragen om te "downloaden" is het antwoord altijd nee. Je mag dus geen bestanden downloaden. Als je twijfelt overleg je met de stamgroepleider.
- Chatten is op school niet toegestaan.
- Instagram, Facebook en andere dergelijke programma's worden op school niet gebruikt.
- Vraag altijd aan de stamgroepleider of je je achternaam en je adres of telefoonnummer in een e-mail bericht mag zetten.
- De laptops worden alleen in de klas gebruikt (behalve als je van de juf of meester op de gang mag werken).
- Mobiele telefoons moeten voor de les worden ingeleverd bij de stamgroepleider. Aan het eind van de dag kan de telefoon weer worden opgehaald. Het liefst wordt de telefoon thuis gelaten, om beschadigingen en dergelijke te voorkomen.

Afspraken met de

begeleiden leerlingen in het gebruik van internet, maar ook in de gedragsregels die gehanteerd moeten worden bij internetgebruik.

- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden. Gebruik van internet vindt plaats onder toezicht.
- Sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de stamgroepleider bekeken.
- Er wordt aan de kinderen uitgelegd waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- De stamgroepleider draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd.
In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders.
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de e-mail van leerlingen bekijken.
- Zorg ervoor dat je als stamgroepleider regelmatig kinderen bezoekt in ruimtes buiten het leslokaal en zorg ervoor dat in die ruimtes de deuren open staan.

- Mobiele telefoon niet onder leestijd gebruiken. Uitzonderingen nagelaten.
- Niet onder leestijd mailen. Uitzonderingen nagelaten.
- Als je een Facebook account hebt dan is het verboden huidige leerlingen en/of ouders toe te voegen.
- Op usb-stick geen leerlingengegevens opslaan.
- Het wifi wachtwoord wordt niet aan kinderen/ouders gegeven.

E-mailgebruik door kinderen

Kinderen mogen een e-mailsysteem gebruiken voor het ontvangen en versturen van persoonlijke e-mailberichten, mits dit niet storend is voor de opgedragen taken en het computernetwerk. Het is absoluut niet toegestaan om dreigende, beledigende, seksueel getinte dan wel discriminerende berichten te versturen.

Controle

Controle op e-mail en internetgebruik door kinderen vindt slechts plaats in het kader van de eerder genoemde doelen. Deze doelen stellen beperkingen aan de omvang en wijze van de controle:

- Voor het tegengaan van virussen en andere schadelijke programma's, in het kader van systeem- en netwerkbeveiliging, wordt het e-mail en internetgebruik op geautomatiseerde wijze gecontroleerd
- Controle in het kader van tegengaan van 'verboden gebruik' vindt in beginsel anoniem en slechts steekproefsgewijs plaats.

Aanspreken op gedrag

- Bij constatering dat een leerling zich niet aan deze regels heeft gehouden, spreekt de verantwoordelijke stamgroepleider de leerling aan.
- In samenspraak worden wel/geen vervolgsancties ondernomen.
- Het kind krijgt (softwarematig) zo nodig gedurende een afgesproken periode geen toegang meer tot het internet- en e-mailgebruik.
- De ouders worden in kennis gesteld.

Checklist

Spreek regels af bij het internetten. Wat kan wel en wat niet? Wat voor verschil is er tussen thuis- en schoolinternet?

- Bouw vertrouwen op met de leerlingen. Als er problemen zijn moet een leerling naar je toe willen/kunnen komen.
- Blijf in de buurt bij internettende leerlingen, houd ze zo veel mogelijk in de eigen klas. Controleer of de schoolregels worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven. Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Betrek collega's en ouders erbij. Soms wordt 'het schoolinternet' beschouwd als de taak van de ICT-coördinator.
- Niet op school chatten. Chatten kan thuis, niet op school computers. Bovendien kun je als stamgroepleider niet in de gaten houden met wie de kinderen chatten.
- Ga zelf ook eens chatten. Om van de leefwereld van leerlingen af te weten, is het wel eens aardig om zelf een kijkje in een chatbox te nemen.
- Leer van je leerlingen. Je leerlingen internetten veel en vaak. Laat hen elkaar en de school adviseren.
- Praat ook over de leuke dingen van internet. Internet moet wel leuk blijven, dus vergeet niet om ook over de leuke dingen te praten.

Internetprotocol bovenbouw

Hierbij verklaar ik dat ik me aan de volgende afspraken zal houden:

- Ik zal nooit mijn naam, (e-mail)adressen of telefoonnummers doorgeven op internet zonder toestemming van de stamgroepleider.
- Bij gebruik van een zoekmachine gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, racisme, discriminatie, seks of geweld.
- Ik vertel het de stamgroepleider als ik informatie zie of e-mailberichten krijg waardoor ik me niet prettig voel of die ik niet vertrouw i.v.m. mogelijke virussen.
- Ik weet dat alle sites die ik bezoek worden geregistreerd.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik op internet 'online' heb ontmoet en die ik verder niet ken, zonder toestemming van de stamgroepleider of ouders.
- Ik verstuur geen e-mailtjes zonder overleg met de stamgroepleider.
- Ik mag geen bestanden downloaden zonder overleg met de stamgroepleider.
- Ik print alleen met toestemming van de stamgroepleider.
- Ik verander geen instellingen of screensaver.
- Ik spreek met de stamgroepleider af op welk tijdstip en hoe lang ik op internet mag en welke programma's ik mag gebruiken.
- Instagram, Facebook en andere dergelijke programma's worden op school niet gebruikt.
- Als ik dit protocol onderteken, maar ik houd me er niet aan, dan mag ik **vier weken** niet internetten op school.

Naam : _____

Datum : _____

Handtekening leerling : _____

Handtekening stamgroepleider : _____

Internet Protocol

Bijlage 9 Roken, alcohol en drugs

ROOKBELEID

Basisschool De Lispeltuut is een rookvrije school. Het onderstaande beleid is hier de grondslag voor.

BEGRIPSBEPALING

Wat met roken bedoeld wordt zal nagenoeg bij iedereen bekend zijn: het roken van tabak middels bijvoorbeeld sigaretten, sigaren en/of pijp.

Dat roken slecht is voor de gezondheid, is ook bekend en wetenschappelijk vastgesteld. Ook ongewenst meerroken kan schadelijke gevolgen hebben. Ook niet-rokers kunnen overlijden aan het inademen van hoge concentraties kankerverwekkende stoffen in tabaksrook.

In dit beleidsstuk is regelmatig de passage 'roken op de werkplek' te lezen. Het begrip 'werkplek' heeft een brede en een smalle betekenis:

- in de smalle betekenis is dit: het leslokaal, het kantoor, de werk- of nevenruimte waar een personeelslid in een school zijn werkzaamheden verricht;
- in de brede betekenis wordt met 'werkplek' het hele schoolgebouw en het schoolterrein (o.a. speelplaats) bedoeld.

In dit beleidsstuk wordt de brede betekenis van het begrip 'werkplek' bedoeld, tenzij anders vermeld.

DOEL

Doel van het beleid ten aanzien van roken en het opstellen van regels in dit kader zijn de personeelsleden van De Lispeltuut, alsook de leerlingen en hun ouders en tevens alle overige bezoekers van de school te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van roken. Het gaat daarbij met name om de bescherming van de niet-rokers, de leerlingen in het bijzonder, zulks uit gezondheidsoverwegingen. Daarmee wil De Lispeltuut tevens voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

WETTELIJK KADER

Sinds 1990 is in Nederland de Tabakswet van kracht: daarmee is de overheid in staat om maatregelen te nemen ter beperking van het tabaksgebruik. De basis daarvan ligt in het recht van de niet-roker op bescherming van de lichamelijke integriteit, dat vastgelegd is in artikel 11 van de Grondwet. In de gewijzigde Tabakswet (van 17 juli 2002) staat o.a. dat werknemers vanaf 1 januari 2004 in Nederland wettelijk recht hebben op een rookvrije werkplek: 'Werkgevers zijn verplicht zodanige maatregelen te treffen dat werknemers in staat worden gesteld hun werkzaamheden te verrichten zonder daarbij hinder of overlast van roken door anderen te ondervinden. Vanaf 1 januari 2004 heeft dus iedereen recht op een rookvrije werkplek. Voor overheidsgebouwen golden al langer vergelijkbare bepalingen. De volledige tekst en uitleg van de Tabakswet is te vinden op de website www.rokenendewet.nl. Een werkgever kan een uitzondering maken door een aparte en afgesloten ruimte met een separate ventilatie, c.q. luchtafzuiging aan te wijzen als rookruimte, maar is dit niet verplicht. Niet-rokende werknemers hoeven vanaf 1 januari 2004 bijvoorbeeld niet langer te accepteren dat:

- er tijdens speciale gelegenheden (bv. afscheidsfeest) in de gemeenschappelijke ruimte wordt gerookt;
- vergaderingen worden gehouden in rokerige ruimten;
- gerookt wordt in de ruimte waar personeelsleden koffie gaan halen;
- collega's op een werkkamer roken.

Onderdeel van de gewijzigde Tabakswet is de aanscherping van de controles door de Keuringsdienst van Waren. De Keuringsdienst controleert van 1 januari 2004 het rookbeleid op de werkplek. Daar waar het rookbeleid niet voldoet aan de Tabakswet, kan de Keuringsdienst van Waren bestuurlijke boetes opleggen.

Naast de Tabakswet zijn ook andere wetten van toepassing op de eisen aan het rookbeleid in organisaties. In de afgelopen jaren is ook jurisprudentie ontstaan over de verantwoordelijkheid van de werkgever voor de bescherming van de werknemer tegen blootstelling aan tabaksrook.

- In de **Arbeidsomstandighedenwet** zijn de verplichtingen van de werkgever gedetailleerd vastgelegd. De Arbowet zelf is een raamwet waarin de hoofdverplichtingen van de werkgever zijn opgenomen. Deze zijn verder uitgewerkt in het **Arbobesluit**. Ten aanzien van roken is daarin het volgende opgenomen:
* Artikel 3 lid 1a: De werkgever is verplicht de arbeid zodanig te organiseren dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer.

* Artikel 3 lid 1b: Gevaren en risico's voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemer moeten in eerste aanleg zoveel mogelijk bij de bron daarvan worden voorkomen of beperkt. Voor blootstelling aan tabaksrook geldt geen veilige ondergrens. Het gevaar moet daarom primair aan de bron worden aangepakt. Een algeheel rookverbod is daartoe het meest geschikte en aangewezen middel.

- Volgens de **Milieuwet** mag op plaatsen waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen niet worden gerookt.
- Het **Besluit Arbeidsplaatsen** geeft de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid van arbeidsplaatsen, 'ter bescherming van niet-rokers tegen hinder door tabaksrook'. Het besluit noemt net als de Tabakswet kantines, koffiekamers en recreatieruimten als ruimten waar het verboden is te roken. Het aan de Arbowet gekoppelde besluit is sinds eind 1993 van kracht.
- In artikel 7:658 lid 1 van het **Burgerlijk Wetboek** is bepaald dat de werkgever zoveel als redelijkerwijs mogelijk ervoor moet zorgen dat werknemers geen schade lijden tijdens hun werk. Dat betekent dat hij moet zorgen voor een veilige werkplek die de werknemers onder meer bescherming biedt tegen gevaarlijke stoffen.

MOTIVERING

Behalve de wettelijke verplichting te zorgen voor een rookvrije werkplek zijn er nog andere argumenten om te komen tot een beleid ten aanzien van roken:

- *Meerroken is schadelijk:*
Gedwongen meerroken op het werk is schadelijk. Veel werknemers willen geen gezondheidsrisico's lopen door de rook van anderen in te ademen. Binnen de scholen zijn er naast werknemers (personeelsleden) natuurlijk ook kinderen. Met name deze groep dient gevrijwaard te worden van de schadelijke gevolgen van het meerroken. Verder komen ook ouders van leerlingen en andere bezoekers regelmatig de school binnen. Ook voor hen dienen de gezondheidsrisico's door meerroken beperkt te worden tot een absoluut minimum.
- *Roken schaadt de gezondheid:*
Een werkgever die zorgt voor een goede werkomgeving besteedt aandacht aan de gezondheid van werknemers en dus ook aan een rookvrije werkplek. Binnen een school geldt dat echter niet allen ten aanzien van de personeelsleden, maar betreft dit evenzeer de leerlingen, ouders en bezoekers. Overigens is dat niet zo'n moeilijke opgave voor de werkgever, in casu het schoolbestuur: van alle oorzaken die in Nederland tot ziekten en sterfgevallen leiden kan meerroken redelijk gemakkelijk vermeden worden.
- *Minder terugkerende discussies:*
Eenduidige regels zijn in het belang van niet-rokers en rokers. Ze kunnen de terugkerende discussies over het gedwongen meerroken voorkomen. Duidelijke huisregels voorkomen misverstanden en conflicten.
- *Bescherming van mensen met een extra risico:*
Effectief rookbeleid beschermt mensen die lijden aan aandoeningen aan de luchtwegen en hart en vaten. Hun welbevinden neemt toe en ze worden minder ziek. Ook zwangere vrouwen zijn met het oog op de gezondheid van henzelf en hun ongeboren kind gebaat bij een rookvrije omgeving.
- *Minder ziekteverzuim:*
Statistisch gezien zijn werknemers die roken vaker ziek dan niet-rokende werknemers. Het verschil kan oplopen tot vijf werkdagen per jaar. Aandacht voor roken in een organisatie kan een besparing opleveren. Verder is er minder verzuim bij niet-rokers als ze niet worden blootgesteld aan tabaksrook van anderen.

Zie: "Aan roken toe te schrijven productiviteitskosten voor Nederlandse werkgevers in 1999, RIVM rapport 403505008/2002".

Ook dit geldt in feite evenzeer voor de leerlingen. Als niet-rokers kan door niet blootstelling aan tabaksrook ook hun ziekteverzuim dalen.

- *Een beter binnenklimaat:*
Tabaksrook is de belangrijkste vervuiler van het binnenmilieu. De schadelijke effecten van tabaksrook nemen toe in ruimtes waar printers en kopieermachines staan
- *Minder onderhoudskosten:*
De kosten voor schoonmaak en reparatie verminderen als er niet meer overal wordt gerookt: minder teer- en nicotineaanslag, minder brandplekken en minder storingen van apparatuur die gevoelig is voor stofdeeltjes.
- *Brandveiligheid:*
Wanneer er niet gerookt wordt neemt het brandgevaar af.
- *Imago van de school:*
Een helder rookbeleid geeft de school de uitstraling van een moderne organisatie met aandacht voor een schoon binnenmilieu en met zorg voor de gezondheid van haar werknemers, kinderen, ouders en overige bezoekers.
- *Opvoedkundige rol ten aanzien van kinderen:*
In een school waar kinderen een groot deel van de dag verblijven hebben een voorbeeldfunctie. Ook in het kader van gezondheidseducatie past een rookvrije school.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Waar het gaat om het formuleren van beleid ten aanzien van roken gelden de volgende uitgangspunten:

- a. De Lispeltuut dient te voldoen aan en te passen binnen de wettelijke bepalingen. Daarin is bepaald dat niet-rokers recht hebben op een rookvrije werkplek. Dat gegeven bepaalt sterk het hoofdkader van dit beleid.
- b. De Lispeltuut wil niet treden in de privélevenssfeer van haar personeelsleden, van leerlingen en hun ouders of van derden. Het besluit van iemand om al dan niet te roken is een persoonlijke keuze, waarin De Lispeltuut niet kan of wil treden.
- c. Vanuit de onderwijskundige en pedagogische taakstelling die scholen per definitie hebben mag wel verwacht worden dat binnen De Lispeltuut leerlingen informatie krijgen over en gewezen worden op de gevaren van roken voor de gezondheid.
- d. Vanuit diezelfde taakstelling mag van de personeelsleden van De Lispeltuut verwacht worden dat zij de gezondheid van kinderen laten prevaleren. De kinderen behoren a priori tot de groep niet-rokers en dienen als niet-volwassenen, vallend onder de leerplichtwet, beschermd te worden tegen de schadelijke gevolgen van roken. Personeelsleden van de school mogen de kinderen niet in situaties brengen waarbij ze door hun eigen gedrag of dat van anderen risico lopen.
- e. Eveneens vanuit taakstelling (onder c) mag van de personeelsleden binnen De Lispeltuut verwacht worden dat zij zich bewust zijn van en rekening houden met hun voorbeeldfunctie naar de leerlingen toe als het gaat om rookgedrag. Die voorbeeldfunctie geldt echter niet alleen ten aanzien van het roken, maar is ook op tal van andere gedragingen van toepassing. In die zin is dan enige relativering van die voorbeeldfunctie ten aanzien van roken op zijn plaats.

AFSPRAKEN BETREFFENDE HET ROKEN OP DE LISPELTUUT

Vanuit de beleidsuitgangspunten zijn de volgende afspraken geformuleerd:

- a. Op De Lispeltuut geldt vanaf 1 januari 2004 een algeheel rookverbod binnen het schoolgebouw. Dit verbod geldt gedurende alle uren van de dag en tijdens alle dagen van de week (ook buiten schooltijd en tijdens vrije dagen en vakanties).
- b. Het rookverbod geldt voor alle ruimtes in het schoolgebouw: leslokalen, gangen, gemeenschappelijke ruimtes, kantoorruimtes, spreekkamers, bergingen, enz. Er wordt in het schoolgebouw dus geen uitzondering gemaakt door een aparte ruimte toe te wijzen aan de rokers.
- c. Er is een algeheel verbod op het roken op de speelplaats van De Lispeltuut.

OVERIGE

De Stichting Volksgezondheid en Roken (STIVORO, telefoon 0800-0600) kan nadere informatie geven over roken, de Tabakswet, het ontwikkelen van rookbeleid, e.d. Tevens kan men hier terecht met de vraag of een klacht gegrond is en of op de werkplek sprake is van overtreding van de Tabakswet.

Klachten met betrekking tot roken kunnen ingediend worden conform de Klachtenregeling van STROOMM. Ook kan een dergelijke klacht ingediend worden bij de Keuringsdienst van Waren (zie het klachtenformulier op www.rokenendewet.nl). In het uiterste geval kan een klager naar de rechter stappen.

ALCOHOLBELEID

Basisschool De Lispeltuut is een alcoholvrije school. Het onderstaande beleid is hier de grondslag voor.

DOEL

Doel van het beleid ten aanzien van alcohol en het opstellen van regels in dit kader zijn de personeelsleden van De Lispeltuut, alsook de leerlingen en hun ouders en tevens alle overige bezoekers van de school te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van het drinken van alcohol. Daarmee wil De Lispeltuut tevens voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Waar het gaat om het formuleren van beleid ten aanzien van alcohol gelden de volgende uitgangspunten:

- a. De Lispeltuut wil niet treden in de privélevenssfeer van haar personeelsleden, van leerlingen en hun ouders of van derden. Het besluit van iemand om al dan niet alcohol te nuttigen is een persoonlijke keuze, waarin De Lispeltuut niet kan of wil treden.
- b. Vanuit de onderwijskundige en pedagogische taakstelling die scholen per definitie hebben mag wel verwacht worden dat binnen De Lispeltuut leerlingen informatie krijgen over en gewezen worden op de gevaren van het drinken van alcohol voor de gezondheid.
- c. Vanuit diezelfde taakstelling mag van de personeelsleden van De Lispeltuut verwacht worden dat zij de gezondheid van kinderen laten prevaleren. De kinderen behoren a priori tot de groep niet-drinkers en dienen als niet-volwassenen, vallend onder de leerplichtwet, beschermd te worden tegen de schadelijke gevolgen van alcohol. Personeelsleden van de school mogen de kinderen niet in situaties brengen waarbij ze door hun eigen gedrag of dat van anderen risico lopen.

- d. Eveneens vanuit taakstelling (onder b) mag van de personeelsleden binnen De Lispeltuut verwacht worden dat zij zich bewust zijn van en rekening houden met hun voorbeeldfunctie naar de leerlingen toe als het gaat om alcoholgedrag. Die voorbeeldfunctie geldt echter niet alleen ten aanzien van het drinken van alcohol, maar is ook op tal van andere gedragingen van toepassing. In die zin is dan enige relativering van die voorbeeldfunctie ten aanzien van alcohol op zijn plaats.

AFSPRAKEN BETREFFENDE ALCOHOL OP DE LISPELTUUT

Vanuit de beleidsuitgangspunten zijn de volgende afspraken geformuleerd:

- a. Op De Lispeltuut geldt een algeheel alcoholverbod binnen het schoolgebouw. Dit verbod geldt gedurende alle uren van de dag en tijdens alle dagen van de week (ook buiten schooltijd en tijdens vrije dagen en vakanties).
- b. De directie van de school kan een uitzondering maken op regel a. Hierbij geldt dat het alcohol geschonken wordt aan volwassenen van 18 jaar en ouder en alléén in de avonden. Hierbij wordt als voorbeeld genoemd de ouderbedankavond. Tijdens deze avonden zijn er géén kinderen in de betreffende ruimte aanwezig.
- c. Er is een algeheel verbod op het drinken van alcohol op de speelplaats van De Lispeltuut.

Bijlage 10 Relaties en seksualiteit

Inleiding

Seksualiteit ontwikkelt zich vanaf de geboorte en is een wezenlijk onderdeel van het mens-zijn gedurende het hele leven. Seksualiteit is veel meer dan alleen seksueel gedrag. Seksualiteit wordt geuit en ervaren in bijvoorbeeld gevoelens, gedachten, opvattingen, rollen en relaties. Het gaat bij seksualiteit over man- of vrouw-zijn, seksuele identiteit en voorkeur, sekserollen, rolverwachtingen, rolgedrag, erotiek, plezier, intimiteit en voortplanting. Hoe je hierin staat wordt beïnvloed door biologische, sociale, economische, politieke, culturele, ethische, wettelijke, historische, religieuze en spirituele factoren. In de seksuele en relationele vorming wordt aandacht besteed aan al deze facetten.

Doelstelling

De belangrijkste doelstelling van seksuele en relationele vorming is de kinderen te ondersteunen bij hun seksuele ontwikkeling en hen leren seksueel verantwoorde keuzes te maken. Uiteindelijk draagt dit bij aan een respectvolle samenleving en een veilig en prettig leefklimaat.

Seksuele ontwikkeling

Een kind begint al vroeg met zijn of haar seksuele ontwikkeling. Seksualiteit heeft bij kleine kinderen meer te maken met het ontdekken van het eigen lichaam en de gevoelens die daar bij horen. De seksuele ontwikkeling bij jonge kinderen heeft niet zoveel te maken met wat wij als volwassenen onder seksualiteit verstaan. Vanaf een jaar of vier begint daarbij ook de relationele ontwikkeling. Door het opdoen van allerlei ervaringen en invloeden ontwikkelen kinderen zich steeds verder op dit vlak.

4-6 jaar: Op deze leeftijd sluiten kinderen vaak hun eerste vriendschappen, vriendschap staat centraal. Kleuters zijn daarbij nieuwsgierig en stellen veel vragen. De 'waarom' fase is aangebroken. Ze kunnen vragen stellen over de voortplanting en zijn al goed in staat om een simpele uitleg hierover te begrijpen. Bovendien zijn vieze woorden in deze fase heel erg interessant. Op deze leeftijd hebben kinderen door dat bloot iets 'geheimzinnigs' is in de sociale omgeving. Ze onderzoeken dan ook de grens van volwassenen in hun omgeving. Kinderen zijn nog steeds nieuwsgierig naar het lichaam van anderen, maar spelen spelletjes als 'doktertje' vaak buiten het gezichtsveld van ouders/ verzorgers.

7-9 jaar:

Wat later komt de sociale ontwikkeling in een stroomversnelling. De eigen sekse wordt belangrijker. Jongens trekken meer met jongens op en meisjes met meisjes. Lichamelijk ontwikkelen meisjes zich sneller dan jongens. Soms zien we bij meisjes in de middenbouw al verschijnselen van de puberteit. Maar zowel bij jongens als bij meisjes bestaan onderling grote verschillen in het verloop van de ontwikkeling.

Er ontstaat een verschil tussen vriendschap en verliefdheid. Vriendschappen met seksgenoten zijn belangrijk maar tegelijkertijd gaan jongens en meisjes zich steeds meer voor elkaar interesseren. Kinderen kunnen op deze leeftijd meer behoefte aan privacy krijgen en bijvoorbeeld de badkamerdeur of slaapkamerdeur op slot willen. Kennis over seks en schuine moppen (die ze zelf niet begrijpen) zijn stoer. Veranderingen bij henzelf en leeftijdsgenoten worden soms met gemengde gevoelens bekeken. Er ontstaan vaak onzekerheden.

10-12 jaar:

In deze periode start voor een groot deel van de basisschool kinderen de puberteit. Iedereen doorloopt zijn eigen ontwikkeling en bij sommige kinderen verloopt deze sneller en bij andere

langzamer. Dat is niks om u zorgen over te maken. De lichamelijke puberteit start bij meisjes gemiddeld rond hun 10^e levensjaar. Bij jongens start de puberteit gemiddeld rond hun 12^e. Kinderen in de bovenbouw krijgen, onder invloed van de hormonen, meer interesse in de volwassen seksualiteit. Pubers kunnen zich onzeker gaan voelen over hun eigen lichaam.

Waarom is seksuele opvoeding belangrijk?

Kinderen worden dagelijks geconfronteerd met beelden en informatie over seksualiteit. Op straat, via TV en internet en van vriendjes en vriendinnetjes. Deze beelden zijn vaak stereotype en rolbevestigend. De informatie die zij krijgen klopt niet altijd. Door met uw kind te praten over relaties en seksualiteit, kunt u uw kind de juiste informatie geven. Zo kunt u uw kind de normen en waarden meegeven die u belangrijk vindt en het kind leren gezonde en verantwoorde keuze te maken als het gaat om relaties en seksualiteit. Passend binnen de thema's wordt er gedurende het hele jaar aandacht besteed aan relationele en seksuele vorming.

Bijlage 11 Protocol medische handelingen

Inleiding:

Steeds meer kinderen gebruiken medicatie. Wij als school kunnen het verzoek krijgen van ouder(s) / verzorger(s) om hun kind(eren) een door een arts voorgeschreven medicijn toe te dienen. Soms vraagt een kind een paracetamolletje. Aan het verstrekken en toedienen van medicijnen zijn risico's verbonden. In dit protocol hebben we weergegeven hoe wij als school

handelen in bepaalde situaties. Voor de leesbaarheid van dit stuk zullen hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) en verzorger(s) bedoelen.

In dit protocol onderscheiden we 4 situaties:

- Bij ziek worden op school
- Bij medicijnverstrekking / -toediening op verzoek
- Bij het uitvoeren van medische handelingen op verzoek
- Bij calamiteiten

Bij ziek worden op school:

Het kan voorkomen dat een kind 's morgens gezond op school komt en tijdens de schooluren last krijgt van hoofd-, buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. We nemen terughoudendheid in acht bij de toediening van een pijnstiller. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet. De stamgroepleider zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (Is er iemand thuis die het kind kan komen ophalen, moet het naar de huisarts, etc. ?) Ook wanneer een stamgroepleider in schat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met ouders. Indien mogelijk zal een kind zelf met de ouders te laten overleggen.

Lastiger is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. We verzamelen elk schooljaar meerdere telefoonnummers per kind ('noodnummers'). Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook verstrekken we in principe geen medicijnen zonder toestemming van de ouders. De stamgroepleider kan dan besluiten, eventueel na overleg met een BHV-gecertificeerde collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij inschatten (of overleggen) of er niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Na het geven / toedienen van een eenvoudig middel, blijft het zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders zodat niet alle signalen benoemd kunnen worden in dit protocol. Belangrijk om op te letten, is:

- Toename van pijn.
- Misselijkheid.
- Verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen).
- Verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur).
- Verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).

We nemen hierbij een grote zorgvuldigheid in acht.

Bij medicijnverstrekking of -toediening op verzoek:

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica of pilletjes. Ouders kunnen aan ons vragen om een medicijn te verstrekken en / of toe te dienen aan hun kind.

Het is van belang de toestemming schriftelijk vast te leggen. Het kan gaan om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Bijlage 1 geeft het 'toestemmingsformulier toedienen van medicatie' weer, dat in door de ouder en stamgroepleider ingevuld wordt wanneer het verzoek van medicijnverstrekking en/ of -toediening zich voordoet. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de stamgroepleider verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijn gebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen. Enkele praktische adviezen:

- Laat ouders een nieuw geneesmiddel / zelfzorgmiddel altijd eerst thuis gebruiken.
- Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.
- Lees goed de bijsluiter of informeer bij de ouder zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn.
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn bel dan direct met de ouder (of eventueel arts). Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat u duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

Bij het uitvoeren van medische handelingen op verzoek:

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde belemmering zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale lezen van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en leraren vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten of d.m.v. een vingerprikje.

Ten einde onnodige (aansprakelijkheids-)risico's te voorkomen bepaalt de school uitdrukkelijk dat het verrichten van voorbehouden medische handelingen (zoals het geven van een injectie) binnen de school niet plaatsvindt. Het verrichten van dergelijke handelingen blijft te allen tijde een verantwoordelijkheid van de ouders. Er kan ook gedacht worden aan het inschakelen van de thuiszorg.

Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet, gaan we tijdens een gesprek met de ouders de mogelijke opties na.

Bij calamiteiten:

Wanneer er sprake is van een calamiteit, stellen we het ontruimingsplan in werking. Het ontruimingsplan is in iedere klas aanwezig en alle en ondersteunend personeel zijn hiervan op de hoogte.

Toestemmingsformulier toedienen van medicatie

Datum:.....

Plaats:

Naam leerling:

.....

Naam ouder / verzorger:

.....

Ouder / verzorger is bereikbaar via:

.....

Handtekening ouder / verzorger:

.....

Naam medicijn	
Dosering	
Tijdstip	
Dag	Op: (1 dag)
Periode	Van: - - 20.... tot en met - - 20....
Wijze van toedienen	Via mond / neus / oog / oor / huid / Wanneer een medicijn anaal toegediend dient te worden, vragen we ouders hiervoor naar school te komen.
Bewaarplaats medicijn	Koelkast / droog / donker /
Bijzonderheden	

Denk aan het controleren van de vervaldatum.

NB.: De Lispeltuut kan in geen enkel geval aansprakelijk worden gesteld voor het toedienen van medicatie.

Bijlage 12 Beleid externe remedial teaching

Inleiding

Naar aanleiding van een gezamenlijke reflectie over de (on)wenselijkheid van externe remedial teaching binnen de school is in de MT-vergadering van 19-05-09 afgesproken het standpunt en advies van de Onderwijsinspectie in te winnen als bouwstenen voor STROOM-breed beleid inzake dit onderwerp. In de MT-vergadering van 17-09-09 hebben de directeuren ingestemd met vastgelegd STROOMM-beleid. In mei 2011 wordt de formulering van dit beleid up-to-date gemaakt en verhelderd. Na advies van de GMR op 26 mei 2011 kan onderstaand STROOMM-beleid definitief worden vastgesteld.

Standpunt Onderwijsinspectie

"In principe dient het onderwijs, inclusief eventueel benodigde extra zorg, te worden verzorgd door de school waar de leerling staat ingeschreven. De leerling is ook gehouden deel te nemen aan alle voor hem/haar bestemde onderwijsactiviteiten, inclusief de nodig geachte extra zorg. Beide aspecten zijn in de wet vastgelegd. Als vanuit de ouders een verzoek wordt gedaan een leerling remedial teaching door een derde partij te laten volgen onder schooltijd, dan kan dat op gespannen voet komen te staan met de twee hiervoor genoemde principes, maar dat hoeft niet. Externe remedial teaching kan namelijk ook door een bevoegde leraar onder finale verantwoordelijkheid van de school worden verzorgd. In dat geval bestaat de voor de betrokken leerling bestemde onderwijsactiviteit uit het volgen van remedial teaching bij de door de ouders zelf betaalde stamgroepleider. Als onze inspecteurs in het toezicht constateren dat een school externe remedial teaching onder schooltijd toestaat, dienen zij te wijzen op de grote risico's die dit met zich mee kan brengen, met name ten eerste: de mogelijk ongelijke behandeling van leerlingen. Het mag niet zo zijn dat leerlingen van noodzakelijke zorg worden uitgesloten, omdat hun ouders dat niet kunnen of willen bekostigen. Een tweede punt is of het wenselijk is dat leerlingen in het voorkomende geval onderwijstijd verliezen met het reizen naar de plek waar de remedial teaching wordt gegeven. Met name door het eerstgenoemde aspect kan door toestaan van (extra) remedial teaching op kosten van ouders onrust binnen de school ontstaan!"

Concluderend: onder bepaalde omstandigheden is niet geheel uitgesloten dat door ouders betaalde remedial teaching onder schooltijd wordt gegeven. De school dient echter altijd de noodzaak van de constructie te kunnen beargumenteren en moet kunnen aangeven waarom zij zelf niet in staat geacht mag worden om in deze kennelijk noodzakelijke zorg te voorzien. Het is daarom van belang, dat de school hiervoor een meer algemene beleidslijn ontwikkelt waaraan individuele situaties door betrokkenen kunnen worden getoetst."

STROOMM-beleid

Algemene uitgangspunten:

- STROOMM-scholen zijn openbare scholen. Dit betekent dat belang wordt gehecht aan gelijke kansen en rechten voor alle leerlingen. Ook als het gaat om passende onderwijszorg.
- Op alle STROOMM-scholen kunnen leerlingen ondersteund worden met remedial teaching.

Uitgangspunten remedial teaching:

- In het kader van een individueel handelingsplan voor geïndiceerde zorgleerlingen (bijvoorbeeld LGF) kan het nodig zijn dat door de school (gespecialiseerde) externe begeleiding voor een leerling ingehuurd wordt.
- Het is onderwijskundig, pedagogisch en organisatorisch nodig dat remedial teaching op school, intern en onder schooltijd, plaatsvindt en dat dit wordt verzorgd door een bevoegde stamgroepleider van STROOMM onder begeleiding van de interne begeleider en onder eindverantwoordelijkheid van de schooldirectie.
- In de praktijk zijn de mogelijkheden voor (individuele) remedial teaching beperkt.
- Daar waar ouders vinden dat voor hun kind extra/aanvullende remedial teaching nodig is vindt deze, in principe, buiten school(tijd) plaats.

Beleid inzake externe remedial teaching onder schooltijd

Gelet op de meer negatieve dan positieve effecten die externe remedial teaching kan sorteren, plus het gegeven dat er te allen tijde sprake is van bestuursaansprakelijkheid heeft STROOMM voor zijn scholen het volgende vastgesteld:

- Alleen onder bijzondere, individuele, omstandigheden en met instemming van de directeur van de school kan externe remedial teaching onder schooltijd gedurende een vooraf bepaalde periode plaatsvinden. Deze begeleiding wordt afgestemd op het onderwijsleerproces op school.
- Externe remedial teaching verzorgd door een door de overheid erkende instantie (vergoed door de zorgverzekeraar) is toegestaan.
- Alle individuele gevallen worden beargumenteerd ter kennisneming aan de algemene directie van STROOMM voorgelegd.

Argumentatie:

- Externe remedial teaching, verzorgd door een externe, derde partij kan ongelijke behandeling van leerlingen veroorzaken.
- Voor het onderwijsleerproces van elke leerling is het van belang dat er geen belangrijke instructie-/onderwijstijd gemist wordt. Daarnaast geeft externe remedial teaching (extra) onrust in het school(dag)ritme van de betreffende leerling.
- Leerlingen verliezen onderwijstijd door het reizen naar de plek waar de externe remedial teaching plaatsvindt.
- Tijdens het reizen naar en van de plek waar de externe remedial teaching wordt verzorgd, kan zich een ongeval voordoen waarbij de leerling betrokken is. In het belang van de scholen dient voorkomen te worden, dat STROOMM betrokken raakt in geschillen over bestuursaansprakelijkheid.

Lopende trajecten van externe remedial teaching, die gestart zijn vóór 1 mei 2011 en niet aan het bovenstaande voldoen, worden afgebouwd

Bijlage 13: Actief burgerschap

In de wet is opgenomen dat scholen actief bezig moeten zijn met het bevorderen van 'burgerschapzin'. In de wet op het PO staat dat het onderwijs:

- er van uitgaat dat leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving
- gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie
- gericht is op het kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten.

Op de website van de Lispeltuut is het beleidstuk Burgerschap te vinden.

Actief burgerschap is:

Het zelfstandig verantwoordelijkheid nemen door leerlingen voor gemeenschapsbelangen binnen of buiten de school.

Actief burgerschap krijgt pas vorm wanneer leerlingen en docenten de verantwoordelijkheid voor (belangen van) de gemeenschap gaan delen. Actief burgerschap moedigt leerlingen aan meer verantwoordelijkheid te nemen in hun omgeving (iets doen, niet consumeren maar produceren, initiatieven nemen, zelf keuzes maken en consequenties trekken). De ervaring leert dat leerlingen deze verantwoordelijkheid graag nemen, zeker waar het gaat om activiteiten die aansluiten bij hun eigen interesses. Wanneer een school ervoor kiest aan de slag te gaan met Actief Burgerschap, kan zij er op rekenen dat haar leerlingen mondiger, actiever en meer betrokken worden bij het hele gebeuren op school. Onderwijs op het gebied van burgerschap staat wereldwijd in de belangstelling. Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen die samenhangen met de context van een land. Wel heerst over het algemeen de opvatting dat de complexe en dynamische samenlevingen van vandaag uiteenlopende eisen stellen aan hun burgers en dreigen te desintegreren als de burgers niet over bepaalde houdingen en vaardigheden beschikken. Het toerusten tot participatie in de samenleving is dan ook duidelijk een centrale doelstelling.

Wat is precies de essentie van Actief Burgerschap?

Centraal in de definitie (zie boven) staat het begrip 'Verantwoordelijkheid'.

De ontwikkeling van verantwoordelijkheid is een continu proces dat gericht kan zijn op het eigen welzijn, het welzijn van de ander, van de groep of de fysieke omgeving.

Uit de definitie kunnen een aantal doelen worden afgeleid:

1. het opdoen van (positieve) ervaringen met het dragen van verantwoordelijkheid, besluitvorming en het tot nut zijn van de gemeenschap
2. het zich oriënteren op de Nederlandse samenleving
3. identiteitsvorming door eigen mogelijkheden en talenten te verkennen
4. het deel uitmaken van een gemeenschap en het functioneren in intermenselijke verhoudingen buiten die van leraar- leerling

5. gelegenheid bieden tot het vormen van een emotionele relatie met onderwijsinhouden

Daartoe dient de leerling:

1. te ontdekken wat hij zelf van waarde acht en hoe dat zich verhoudt tot de opvattingen van anderen
2. de eigen leerwensen en leervragen expliciteren
3. creativiteit en initiatief te tonen in het zoeken naar een antwoord hierop
4. de eigen mogelijkheden te ontdekken om de eigen omgeving of situatie te beïnvloeden
5. ideeën en opvattingen uit te laten monden in concreet gedrag binnen de grenzen van een bepaalde context
6. gelegenheden te vinden om de eigen mogelijkheden te benutten om de eigen situatie of omgeving te beïnvloeden
7. gelegenheden te vinden om de eigen mogelijkheden te benutten om zich dienstbaar te maken aan een gemeenschap
8. bereidheid te tonen om zich in te zetten voor een gemeenschap binnen of buiten de school
9. te functioneren in sociale verbanden buiten de klassensituatie en daarbij respectvol om te gaan met de opvattingen van anderen en zich op te stellen als teamplayer
10. verantwoordelijkheid te dragen om taken te realiseren en aan verwachtingen van anderen te voldoen
11. de eigen inzet planmatig te realiseren
12. opgedane ervaringen te expliciteren en hierop te reflecteren

Kortom:

Wij stellen ons ten doel om het actief burgerschap en de sociale integratie van leerlingen te bevorderen. Actief burgerschap verwijst naar de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Burgerschap kan op verschillende manieren worden ingevuld. Wij willen hierbij de volgende accenten leggen:

- democratie - kennis over de democratische rechtstaat en politieke besluitvorming;
- democratisch handelen en de maatschappelijke basiswaarden
- participatie - kennis over de basiswaarden en mogelijkheden voor inspraak en vaardigheden en houdingen die nodig zijn om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen
- identiteit - verkennen van de eigen identiteit en die van anderen; voor welke waarden sta ik en hoe maak ik die waar?

Sociale integratie verwijst naar de deelname van burgers, ongeacht hun etnische of culturele achtergrond, aan de samenleving in de vorm van sociale participatie, deelname aan de maatschappij en haar instituties en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur.

Het onderwijs binnen onze school:

- gaat er mede vanuit dat de leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving;
- is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en
- is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Als school vinden we dat we actief burgerschap de hele dag door oefenen. Actief burgerschap is een basishouding en wordt bij meerdere vakken toegepast. Er wordt o.a. aandacht aan besteed met Fides en in de thema's rondom wereldoriëntatie.

Werken aan actief burgerschap komt met name tot uitdrukking in activiteiten binnen en buiten de school, waarbij ervaringen worden opgedaan met het dragen van verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid kan zich richten op eigen ontwikkeling en welzijn, dat van een ander, of kan verband houden met het behoren tot een groep of gemeenschap. Verantwoordelijkheidsbesef kan pas worden ontwikkeld als verantwoordelijkheid gegeven wordt. Daarnaast kan de ontwikkeling versterkt worden als de leerling een affectieve band heeft met het onderwerp, zijn kunnen kan tonen en als hem daarbij ook zelfstandig een zekere verantwoordelijkheid gegeven wordt. Tot slot is reflectie in dit proces van belang om een relatie te leggen tussen de activiteit en een van de doelen van burgerschap!

Doelen voor de school:

In het kader van burgerschap heeft school te maken met drie opvoedingsdoelen, te weten:

Aanpassing en disciplineren:

- gehoorzaamheid
- goede manieren
- zelfdiscipline

Zelfstandigheid en kritische meningsvorming:

- vormen van een eigen mening
- leren omgaan met kritiek

Sociale betrokkenheid:

- rekening houden met anderen
- respect tonen voor andersdenkenden
- solidariteit met anderen

Als school vinden wij dat de punten die onder 'aanpassing' staan de gehele dag door geoefend moeten worden. Er zijn situaties te over voor uitvoering en aandacht voor deze punten. Het is een basishouding die wij als school als normaal ervaren. Omdat Actief Burgerschap in meerdere vakken toegepast kan worden, zijn de bijbehorende kerndoelen terug te vinden in leergebiedoverstijgende (tussen)doelen. Er wordt ook aandacht aan besteed in de methode Kleur die schoolbreed ingezet wordt. Wij willen daarom meer expliciet inzoomen op de doelen onder zelfstandigheid en sociale betrokkenheid.

Hoe werken wij op school systematisch aan deze leergebied overstijgende doelen?

- Thematisch werken aan oriëntatie op jezelf en de wereld met behulp van methode Blink wereldoriëntatie.
- Gebruik van de methodiek Fides voor zelfvertrouwen, weerbaarheid en welbevinden.
- In goed overleg tussen de verschillende zijn er afspraken gemaakt voor boekbesprekingen, spreekbeurten, werkstukken en zelfstandig werken. In deze afspraken is o.a. opgenomen dat leerlingen leren planmatig te werken, goed te overleggen, kritisch te zijn, met verschillende media om te gaan, verschillende naslagwerken te gebruiken en samen te werken. De leerlingen hebben hierin duidelijk hun eigen verantwoordelijkheid.

- Op school zijn gedragsregels afgesproken met de kinderen. Bij aanvang van elk schooljaar worden de gedragsregels met de groep en de nieuwe doorgenomen. De verantwoordelijkheid voor het nakomen van de gedrags-/ groepsregels wordt gezamenlijk gedragen en meerdere malen per schooljaar besproken.
- In de middagpauze lunchen de kinderen op school. Er zijn duidelijke school- en speelafspraken waarvan alle surveillanten op de hoogte zijn.
- Door de nieuwe media worden er veel nieuwe kansen geboden, maar ook minder aangename gevolgen kunnen optreden. Wij willen kinderen hier verantwoord mee leren omgaan. Daarom hanteren we een mediabeleid met afspraken over internetgebruik. een internetcontract dat we met de bovenbouwkinderen afsluiten. Een kopie

Burgerschap is in enge zin een recht van de burgers van een land. In brede zin is burgerschap het resultaat van een socialisatieproces, resulterend in gevoelens, opvattingen en gedrag op politiek, economisch en sociaal- maatschappelijk terrein:

- Politiek: staatsburgerschap, paspoort, belastingplicht, stemrecht
- Economisch: burgerservicenummer, werk en inkomen, belastingplicht
- Sociaal: thuis voelen, familiebanden, taal, relaties
- Cultureel: waarden en normen, culturele feesten.

Deze dimensies vormen de domeinen waarop burgerschap van toepassing is.

Wat is de essentie van burgerschap? Kernwoord in de definitie is 'Verantwoordelijkheid'. De ontwikkeling van verantwoordelijkheid is een continue proces dat gericht kan zijn op het eigen welzijn, het welzijn van de ander, van de groep of de fysieke omgeving. Werken aan actief burgerschap komt met name tot uitdrukking in activiteiten binnen en buiten de school, waarbij ervaringen worden opgedaan met het dragen van verantwoordelijkheid.

Verantwoordelijkheid kan zich richten op eigen ontwikkeling en welzijn, dat van een ander, of kan verband houden met het behoren tot een groep of gemeenschap.

Verantwoordelijkheidsbesef kan pas worden ontwikkeld als verantwoordelijkheid gegeven wordt. Daarnaast kan de ontwikkeling versterkt worden als de leerling een affectieve band heeft met het onderwerp, zijn kunnen kan tonen en als hem daarbij ook zelfstandig een zekere verantwoordelijkheid gegeven wordt. Reflectie is in dit proces van belang om een relatie te leggen tussen de activiteit en een van de doelen van burgerschap. Reflectie geeft de leerling de mogelijkheid tot groei.

Wat doen de leerlingen al?

Hierboven is reeds beschreven wat wij structureel aanbieden. In de praktijk zijn er echter nog meer activiteiten die worden ondernomen.

Bijlage 14: Voedings- en traktatiebeleid

Introductie

We willen gezond eten op school voor iedereen gemakkelijk maken, om zo bij te dragen aan een goede ontwikkeling van de kinderen. Samen met ouders zorgen we voor gezond eten en drinken tijdens de ochtendpauze en de lunchtijd.

Er is ruimte om individuele afspraken te maken bij een allergie, dieet of een bepaalde (geloofs)overtuiging.

Voedingsbeleid De Lisperltuut

Veel kinderen hebben tegenwoordig overgewicht. Overgewicht op jonge leeftijd kan grote gevolgen hebben voor nu en later. Overgewicht wordt onder andere veroorzaakt door te veel en te vet eten, veel suikers en te weinig beweging. De school is een plaats waar kinderen een groot deel van de week doorbrengen en daarom een geschikte omgeving om iets aan de preventie van overgewicht te doen. Daarom is ervoor gekozen onderstaand voedingsbeleid in te voeren.

Eten in de pauzes

Als school vinden wij het belangrijk dat kinderen gezonde eetgewoonten aanleren.

Dit start bij het eten in de pauzes.

Het is de bedoeling dat de kinderen een gezonde pauzehap meekrijgen zoals brood, groenten en fruit. Het is voor de jongere kinderen handig als het meegebrachte fruit of de groente is voorgesneden zodat ze het gemakkelijker op kunnen eten, zeker als uw kind gewend is het fruit gesneden te eten.

Wij vragen aandacht voor een bewuste keuze.

Geschikt voor de kleine pauze vinden wij bijvoorbeeld:

- Fruit, zoals: appel, peer, banaan, kiwi, druiven, meloen, pruim en mandarijn.
- Groente, zoals: worteltjes, komkommer, paprika, snoeptomaatjes en radijsjes.
- Volkoren of bruine boterham, rijstwafel,

volkoren knackebröd, roggebrood, volkoren mueslibol of krentenbol.

Drinken in de pauzes:

Kinderen brengen zelf iets te drinken (melk, thee, slappe ranja of water) mee in een herbruikbare, goed afsluitende beker. Alle kinderen kunnen altijd water drinken.

Op school staan we geen pakjes drinken toe. Zo houden we samen de afvalberg kleiner en dragen we bij aan een duurzame wereld.

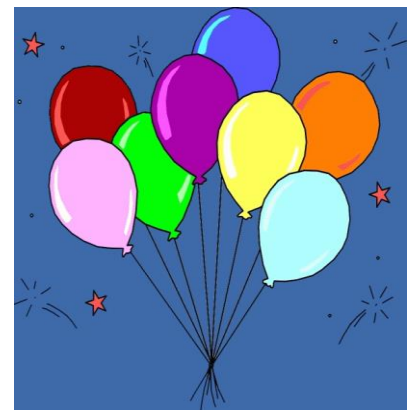
Traktaties

Wij zijn ons als school bewust van het feit dat teveel suiker en vet een gevaar op kan leveren voor de gezondheid van kinderen. Ook ouders vinden het vaak niet prettig wanneer aan hun kind zoetheid / snoep wordt uitgedeeld. Laat uw kind, wanneer het jarig is en trakteren wil, iets eenvoudigs uitdelen en houd het gezond. Neem wanneer u twijfelt, contact op met de stamgroepleider van uw zoon of dochter. Voor leuke ideeetjes wordt er op school een map met gezonde traktaties aangelegd. Het is niet de bedoeling dat extra getrakteerd worden door een jarige leerling. De stamgroepleider van de jarige deelt mee in de traktatie voor de leerlingen.

Vaak leeft een kind al maanden toe naar zijn/haar verjaardag, en is het voor hem/haar het hoogtepunt van het jaar. De Lispeltuut is echter van mening dat de jarige centraal staat en niet de traktatie. Het ritueel van het jarig zijn, zorgt voor het feest.

Hoe ziet een verjaardagsviering eruit?

- De gezonde traktatie wordt gepromoot.
- Tijdens het afspreken van de verjaardagsviering kan er gesproken worden over mogelijke traktaties.
- Er is één traktatie en de traktatie is klein.
- De krijgen geen extra traktatie, maar de groepsstamgroepleider deelt mee in de traktatie van de kinderen.

Geschikt om te trakteren vinden wij bijvoorbeeld:

- Groente en fruit in een leuk jasje
- Rozijnendoosjes
- Popcorn
- 'Gezondere' koekjes, bijvoorbeeld mini eierkoek of peperkoek
- Soepstengels
- Waterijsje op natuurlijke basis

Speciale gelegenheden:

Bij speciale gelegenheden mogen er uitzonderingen gemaakt worden t.a.v. eten en drinken. Te denken valt aan een schoolreisje, een thema of een feestdag. Omdat het een speciale gelegenheid betreft, is het van belang om zo'n dag niet gewoon te laten worden.